

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Ερευνητικό Έργο

Πολεοδομική και χωρική υποστήριξη του προγράμματος αναβίωσης της Βαμβακούς

Διαμόρφωση μιας χωρικής αναπτυξιακής στρατηγικής

Γ' Φάση • Γ' Παραδοτέο

Διαβούλευση με εμπλεκόμενους κατοίκους / φορείς, διερεύνηση παραμέτρων παρεμβάσεων, και τελική διατύπωση σεναρίου / στρατηγικής χωρικής παρέμβασης

ΕΜΠ / ΣΠΕ • Αθήνα • 30.7.2020

Επιστημονικός υπεύθυνος

- Κωνσταντίνος Σερράος
Αρχιτέκτων Μηχανικός / Πολεοδόμος, Καθηγητής ΕΜΠ.

Ερευνητική ομάδα

- Σταυρούλα Λάββα
Αρχιτέκτων Μηχανικός Επίκουρη Καθηγήτρια ΕΜΠ
- Ευάγγελος Ασπρογέρακας
Τοπογράφος Μηχανικός, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΘ
- Παναγιώτης Βουλέλλης
Πολεοδόμος Μηχανικός, ΥΔ ΕΜΠ
- Γεωργία Γκουμπούλου
Αρχιτέκτων Μηχανικός, ΥΔ ΕΜΠ
- Αμαλία Κουδούνη
Αρχιτέκτων Μηχανικός / Πολεοδόμος, ΥΔ ΕΜΠ
- Δημήτρης Λούκος
Αρχιτέκτων Μηχανικός
- Κυριακή Μουντανέα
Αρχιτέκτων Μηχανικός / Πολεοδόμος
- Αναστασία Παντελοπούλου
Αρχιτέκτων Μηχανικός
- Αντώνης Χαζάπης
Αρχιτέκτων Μηχανικός, ΥΔ ΕΜΠ
- Βασιλική Χαραλαμπίδου
Πολεοδόμος Χωροτάκτης Μηχανικός, ΥΔ ΕΜΠ

Περιεχόμενα

Πρόλογος

1. Σύνοψη και εξειδίκευση κύριων χωρικών ζητημάτων του οικισμού και του περιβάλλοντος του.
2. Ενημέρωση και διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους κατοίκους και φορείς. Ανοικτή παρουσίαση προθέσεων και συζήτηση. Συστηματική καταγραφή απόψεων θεματικών ομάδων ενδιαφερόντων.
3. Παράμετροι παρεμβάσεων
4. Πρακτικές και πολιτικές δράσεων για ενεργοποίηση κτηριακού αποθέματος του οικισμού της Βαμβακούς με συμμετοχή των ιδιοκτητών τους. Ο εν δυνάμει ρόλος της ΚοινΣΕπ «Αναβίωση Βαμβακούς»
5. Χρηματοδοτικά εργαλεία

Πρόλογος

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει το υλικό της τρίτης και τελευταίας φάσης επεξεργασίας του ερευνητικού έργου με τίτλο: «**Πολοδομική / χωρική υποστήριξη του προγράμματος αναβίωσης της Βαμβακούς. Διαμόρφωση μιας χωρικής / αναπτυξιακής στρατηγικής**», που εκπονείται από το Σπουδαστήριο Πολοδομικών Ερευνών της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ/ΣΠΕ), για λογαριασμό και με χρηματοδότηση της ΚΟΙΝΣΕΠ «Vamvakou's revival» (Βαμβακού: αναβιώνοντας το χωριό μας).

Το όλο έργο έχει σκοπό την υποστήριξη της ΚΟΙΝΣΕΠ «Vamvakou's revival» σε ζητήματα αναγνώρισης και ανάλυσης του δομημένου και φυσικού χώρου της περιοχής του οικισμού της Βαμβακούς (ολοκληρωμένη ήδη α' φάση επεξεργασίας), καθώς επίσης και στη διαμόρφωση στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της προσπάθειας αναβίωσης του οικισμού, και του ειδικότερου οράματος της ΚΟΙΝΣΕΠ για την επίτευξη ενός οικιστικού «προτύπου» που «θα βασίζεται στην αυτάρκεια, την εξωστρέφεια και την ενεργό συμμετοχή με θεμέλιο μια κοινωνική-συνεργατική οικονομία» (ολοκληρωμένη ήδη β' φάση επεξεργασίας). Σε αυτό το πλαίσιο, κύρια κοινή επιδίωξη του όλου εγχειρήματος αποτελεί η επανοργάνωση και επανενεργοποίηση του οικισμού, ως ενός σύγχρονου τόπου, ελκυστικού για μόνιμους κατοίκους και οικογένειες, που θα εξασφαλίζει σύγχρονες συνθήκες διαβίωσης, και στον οποίον η επιχειρηματική δραστηριότητα και η παραγωγή θέσεων εργασίας θα συνδέονται άρρηκτα με την αυθεντικότητα του τόπου και την καινοτομία.

Στο παραπάνω πλαίσιο, το πρώτο παραδοτέο (α' φάση) της συμβολής του ΕΜΠ/ΣΠΕ, είχε ειδικότερο επιμέρους τίτλο «Διερεύνηση της οικιστικής εξέλιξης και της δυναμικής της Βαμβακούς. Χαρτογραφήσεις και ανάλυση χωρικών δεδομένων», και περιλάμβανε, πέρα από τη γενική αναγνώριση του τόπου και την ένταξή του στον ευρύτερο χώρο, κυρίως ζητήματα που αφορούν, τη συγκρότηση και τα χαρακτηριστικά του άμεσου περιβάλλοντος του οικισμού, το σχετικό χωρικό νομοθετικό πλαίσιο, τις διαφαινόμενες δυναμικές και τη χαρτογραφική απόδοση των βασικών χαρακτηριστικών του υφιστάμενου φυσικού και ανθρωπογενούς / οικιστικού περιβάλλοντος.

Το δεύτερο παραδοτέο (β' φάση) της συμβολής του ΕΜΠ/ΣΠΕ, είχε ειδικότερο επιμέρους τίτλο «Κωδικοποίηση υλικού έρευνας, και εναλλακτικά εργαλεία χωρικού σχεδιασμού και ανάπτυξης, ανά κρίσιμο θεματικό πεδίο», και περιλάμβανε, ανέλυε και εξέθετε ζητήματα που αφορούν επιγραμματικά: την κωδικοποίηση του υλικού της βιβλιογραφικής έρευνας και της έρευνας πεδίου, που αναλυτικά έχει παρουσιαστεί στην πρώτη φάση του έργου, την οργάνωση μιας τυπολογίας επεμβάσεων, τη συστηματική διερεύνηση καλών πρακτικών, μέσα από μια ευρύτερη έρευνα της έως τώρα σχετικής ελληνικής και ευρωπαϊκής εμπειρίας, την οργάνωση επιλεγμένων θεματικών αξόνων με κριτήριο το υλικό της ανάλυσης και την στόχευση του όλου έργου και τέλος την προκαταρκτική διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων και εργαλείων για τον χωρικό και ευρύτερο σχεδιασμό με κατευθυντήριο στόχο την ανάπτυξη και αναβίωση της Βαμβακούς.

Η παρούσα τρίτη φάση της συμβολής του ΕΜΠ/ΣΠΕ, με ειδικότερο επιμέρους τίτλο «Διαβούλευση με εμπλεκόμενους κατοίκους / φορείς, διερεύνηση παραμέτρων παρεμβάσεων, και τελική διατύπωση σεναρίου / στρατηγικής χωρικής παρέμβασης» περιλαμβάνει την επαναδιατύπωση συμπλήρωση με νεότερα στοιχεία και συνοπτική

παρουσίαση της εξειδίκευσης των κύριων χωρικών ζητημάτων του οικισμού και του περιβάλλοντος του, την έκθεση της διαδικασίας ενημέρωση και διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους κατοίκους και φορείς στην ανοικτή παρουσίαση προθέσεων και συζήτηση που έγινε στις 19.6.2020 στη Βαμβακού, όπως επίσης και τη συστηματική καταγραφή απόψεων των θεματικών ομάδων ενδιαφερόντων, την ανάλυση των θεσμικών κυρίως παράμετρων παρεμβάσεων, την ειδικότερη έκθεση πρακτικών και πολιτικών για την ενεργοποίηση του διαθέσιμου κτηριακού αποθέματος του οικισμού με τη συμμετοχή των ιδιοκτητών τους και τον ρόλο της ΚοινΣΕπ «Αναβίωση Βαμβακούς», όπως επίσης τέλος και μι περιεκτική έκθεση όλων των πιθανών προς αξιοποίηση και ενεργοποίηση διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Η ερευνητική ομάδα του Σπουδαστηρίου Πολοδομικών Ερευνών επιθυμεί να ευχαριστήσει από καρδιάς την ΚΟΙΝΣΕΠ «Vamvakou's revival» και το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος για την αμέριστη υποστήριξη και την άριστη συνεργασία, όπως επίσης και τους τοπικούς φορείς και κατοίκους για το γνήσιο ενδιαφέρον με το οποίο την περιέβαλαν κατά τις επισκέψεις της στο πεδίο της χωρικής έρευνας

Αθήνα, 30.7.2020

Κωνσταντίνος Σερράος
Καθηγητής ΕΜΠ
Διευθυντής ΣΠΕ

1. Σύνοψη και εξειδίκευση κύριων χωρικών ζητημάτων του οικισμού και του περιβάλλοντος του

1.1. Οι δρόμοι του Πάρνωνα. Ιστορική προσέγγιση

Στην προσπάθεια ανασυγκρότησης των ιστορικών διαδρομών της Πελοποννήσου, με έμφαση στον Πάρνωνα, τα τεκμήρια που έχουμε είναι είτε κείμενα περιηγητών που, περνώντας από την περιοχή, κατέγραψαν την πορεία που ακολούθησαν, είτε παλιές χαρτογραφήσεις, στις οποίες σημειώνεται το δίκτυο των δρόμων της εποχής. Ο Πάρνωνα, ένας αρκετά εκτενής και δύσβατος ορεινός όγκος, φαίνεται να μην αποτέλεσε προορισμό των περιηγητών από την εποχή του Πausανία έως και αυτούς του 19ου αιώνα, ωστόσο συχνά αναγκάστηκαν να τον διασχίσουν προκειμένου να φτάσουν στην Σπάρτη ή στο Μυστρά -που αποτέλεσαν διαχρονικά προορισμούς των κάθε λογής ταξιδιωτών- από τα ανατολικά παράλια της Πελοποννήσου.

Για τη σημασία του Πάρνωνα και ειδικότερα της περιοχής του Οινούντα ως πέρασμα, ενδεικτική είναι η περιγραφή του Leake, ο οποίος παρατηρεί: «Είναι αξιοσημείωτο ότι όλα τα κύρια περάσματα προς τη Λακωνία οδηγούν σε ένα σημείο. Αυτό το σημείο είναι η Σπάρτη [...] Τα φυσικά ανοίγματα προς την πεδιάδα της Σπάρτης είναι μόνο δύο: το ένα από τα ανάντι του Ευρώτα, όπως μπορεί να ονομαστεί η πορεία του ποταμού πάνω από τη Σπάρτη, και το άλλο μέσω του μοναδικού μεγάλου κλάδου του, του Οινούντα, του σημερινού Κελεφίνα, ο οποίος, όπως προανέφερα, ενώνεται με τον Ευρώτα απέναντι από το βορειοανατολικό άκρο της Σπάρτης. Όλες οι φυσικές προσεγγίσεις στη Σπάρτη από το βορρά οδηγούν στη μία ή την άλλη από αυτές τις δύο κοιλάδες.»¹

Πρέπει να παρατηρήσουμε ότι ο Leake, ως αρχαιολάτρης, σε αυτή του την περιγραφή υποτιμά μάλλον τη σημασία του Μυστρά, που θα πρέπει να υποθέσουμε ότι στην εποχή που επισκέπτεται την περιοχή (1806) είναι ένα αρκετά ισχυρότερο κέντρο από τη γειτονική, ερειπωμένη τότε, αρχαία Σπάρτη, και άρα οι διαδρομές που αναφέρει μάλλον οδηγούν εκεί. Ωστόσο οι τοπογραφικές πληροφορίες ως προς τα περάσματα προς τη Λακωνία που μεταφέρει είναι αρκετά ακριβείς. Πράγματι, οι βασικές προσβάσεις στην κοιλάδα του Ευρώτα, που ορίζεται από τον πολύ απόκρημνο Ταΰγετο στα δυτικά και τον Πάρνωνα στα ανατολικά, ήταν από τα βορειοδυτικά, παράλληλα με τον ρου του ποταμού και από τα βορειοανατολικά, παράλληλα με τον ποταμό Οινούντα.

Αυτός ο ισχυρισμός του Leake επιβεβαιώνεται και από τον χάρτη του Μοριά της Γαλλικής Αποστολής (1832) όπου αποτυπώνονται με αρκετά μεγάλη ακρίβεια όλες οι ρεματιές και τα ποτάμια της Πελοποννήσου, ενώ επισημαίνεται και το βασικό δίκτυο των δρόμων της εποχής. Σε αυτόν τον χάρτη, φαίνεται ότι οι ρεματιές από τις οποίες διέρχονται οι κλάδοι του Οινούντα αποτέλεσαν περάσματα δρόμων που ένωναν τα ανατολικά παράλια της Πελοποννήσου με την κοιλάδα του Ευρώτα, για να καταλήξουν, πράγματι, στον Μυστρά.

Εικ. 1.01 Λακωνία

Πηγή: Frazer J.G., 1930, *Graecia Antiqua Maps and Plans to illustrate Pausania's Description of Greece*, London, MacMillan and Co.

1. Leake W.M., 1830, *Travels in the Morea*, vol.III, London, John Murray, pp 26.

Στον ίδιο χάρτη εντοπίζονται τέσσερις βασικές διαδρομές που διασχίζουν τον Πάρνωνα.

Η πρώτη ξεκινά από το Άστρος, διέρχεται από την Μελιγού, τον Άγιο Πέτρο, και περνώντας την κορυφογραμμή του Πάρνωνα, κατεβαίνει προς την Αράχωβα απ' όπου ακολουθεί παράλληλα τον βόρειο κλάδο του Οινούντα μέχρι ένα σημείο νοτιοδυτικά των Βρεσθένων, απ' όπου ακολουθεί μια μικρή κορυφογραμμή, φτάνοντας, μέσω μιας μικρότερης ρεματιάς στο γεφύρι του Κόπανου (βόρεια του Κλαδά), που ένωνε τις δύο όχθες του Ευρώτα, για να καταλήξει στον Μυστρά. Η δεύτερη διαδρομή που σημειώνεται στον χάρτη ξεκινά από τον Άγιο Ανδρέα και ανεβαίνοντας μέσα στη ρεματιά του Βαρσιάτη, περνά από την Καστάνιτσα, φτάνει μέχρι την κορυφογραμμή του Πάρνωνα και βρίσκει τον νότιο κλάδο του Οινούντα, τον οποίο παρακολουθεί, περνώντας από τη Βαμβακού και τα Βρέσθena, για να ενωθεί με την πρώτη διαδρομή στο σημείο που ενώνονται οι δύο κλάδοι του ποταμού. Η τρίτη διαδρομή ανεβαίνει από το Λεωνίδιο στον Πραστό απ' όπου λίγο μετά ενώνεται με τη δεύτερη, που διέρχεται από τη Βαμβακού και καταλήγει στον Μυστρά. Τέλος η τέταρτη, και μάλλον πιο μακρινή και δύσκολη διαδρομή ξεκινά από το Λεωνίδιο και διέρχεται από τον Κοσμά και τα Χρύσαφα, διασχίζει τον Ευρώτα λίγο πιο νότια από την εκβολή του Οινούντα και φτάνει στο Μυστρά, μέσω της Σπάρτης. Όπως αναφέρθηκε, όλοι οι παραπάνω δρόμοι, εκτός του τελευταίου, ενώνονταν λίγο πριν τον Ευρώτα για να τον διασχίσουν από το γεφύρι του Κόπανου, το μοναδικό γεφύρι του Ευρώτα που βρίσκουμε στον Χάρτη του Μοριά.

Σε αυτό το σημείο μπορούν να γίνουν ορισμένες επισημάνσεις για την συνδεσιμότητα της περιοχής που μας ενδιαφέρει. Αρχικά, τα χωριά της πρώην επαρχίας Οινούντα (και του Πάρνωνα εν γένει) που σήμερα φαίνεται να είναι σχεδόν τυχαία τοποθετημένα σε ένα τραχύ ανάγλυφο και η πρόσβασή τους γίνεται από μια παράκαμψη της εθνικής οδού Τρίπολης – Σπάρτης, για χρόνια αποτελούσαν σημαντικούς κόμβους πάνω στα κύρια περάσματα από και προς τον Μυστρά. Ειδικά από τη Βαμβακού διέρχονταν δύο δρόμοι (Άγιος Ανδρέας-Μυστράς και Λεωνίδιο-Μυστράς μέσω Πραστού), παρακάμπτοντας τοπικά τον μαιανδρισμό του Οινούντα που ρέει βόρεια από το ύψωμα του χωριού. Πρέπει, επίσης, να τονιστεί η ιδιαίτερη σημασία που είχαν ιστορικά οι ρεματιές για τη διέλευση των ανθρώπων μέσα από δύσβατους ορεινούς όγκους, στη συγκεκριμένη περίπτωση του Πάρνωνα.

Πράγματι, οι ρεματιές, κατά κανόνα, αποτελούν τις πιο ομαλές διαδρομές ανάβασης ή κατάβασης, καθώς και τις πιο προστατευμένες από τους ισχυρούς ανέμους που επικρατούν στα βουνά. Μπορούμε να υποθέσουμε ότι η έκθεση στους ανέμους είναι ένας από τους βασικούς λόγους που συνήθως αποφεύγεται η πορεία κατά μήκος των - συχνά εξίσου ομαλών- κορυφογραμμών. Είναι αξιοσημείωτο ότι για πολλά χωριά του Πάρνωνα και του Ταυγέτου δε σημειώνεται στον χάρτη του Μοριά κάποια πρόσβαση με δρόμο (π.χ. Βασαράς), ωστόσο φαίνεται να σχετίζονται άμεσα με κάποια ρεματιά, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στο εύλογο συμπέρασμα ότι αυτά τα ρέματα αποτελούσαν ένα δευτερεύον, τοπικό δίκτυο δρόμων.

1.2. Πλαίσιο χωρικής ανάλυσης της Βαμβακούς. Οι δικτυώσεις του οικισμού

Για την χωρική ανάλυση και την κατανόηση, ερμηνεία και κωδικοποίηση των σχέσεων της Βαμβακούς με το ευρύτερο περιβάλλον της, συντάσσονται μία σειρά από χαρτογραφικά διαγράμματα διαφορετικών κλιμάκων.

Η Βαμβακού είναι ένα από τα χωριά του βορειοδυτικού Πάρνωνα τα οποία βρίσκονται σε άμεση σχέση με το υδρογραφικό δίκτυο του ποταμού Οινούντα, κύριου παραποτάμου του Ευρώτα. Η σχέση του οικιστικού δικτύου με το δίκτυο ρεμάτων και παραποτάμων του Οινούντα εξετάστηκε ήδη και έγινε εμφανής η αλληλένδετη σχέση των δρόμων επικοινωνίας των οικισμών με τους δρόμους του νερού, διαχρονικά.

Σήμερα, η βασική πρόσβαση στα χωριά αυτά γίνεται μέσω κύριας παρακαμπτήριας οδού της Εθνικής Οδού Τρίπολης – Σπάρτης. Η επαρχιακή οδός διέρχεται από τις Καρυές, την Βαρβίτσα, την Βαμβακού, τα Βρέσθена, για να συναντήσει ξανά την Εθνική Οδό Τρίπολης Σπάρτης, νοτιότερα στο ύψος της Σελασίας. Η αντίληψη της σχέσης και σύνδεσης των οικισμών που προκύπτει από τη σύγχρονη αυτή οδική υποδομή, δεν προδίδει τη ιστορική σχέση των οικισμών αυτών μεταξύ τους αλλά και το πλήθος των άλλων συνδέσεων με τους άλλους οικισμούς του Πάρνωνα και της κοιλάδας του Ευρώτα.

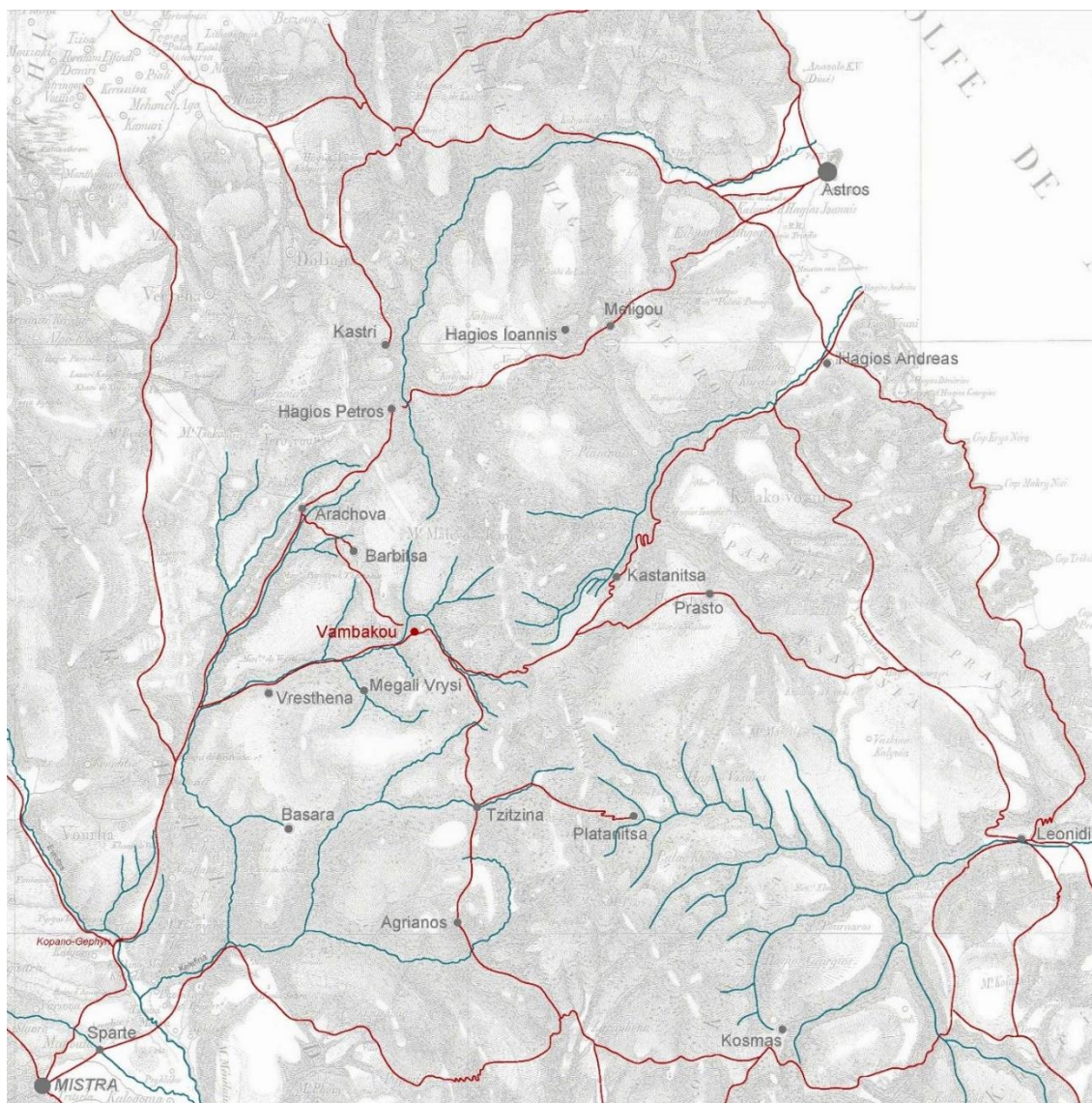
Αναζητώντας την πολυσήμαντη αυτή συσχέτιση των οικισμών του ευρύτερου περιβάλλοντος της Βαμβακούς, καταγράφουμε και επιχειρούμε να παραθέσουμε στο σύγχρονο οδικό δίκτυο και στο υδρολογικό δίκτυο του Ευρώτα, τα πολλαπλά άλλα δίκτυα που μπορούν να αναπροσδιορίσουν τη σχέση των οικισμών μεταξύ τους αλλά και με το φυσικό τους περιβάλλον.

Τα ευρωπαϊκά μονοπάτια μεγάλων αποστάσεων (E-paths) είναι ένα δίκτυο δώδεκα μονοπατιών που διασχίζουν την Ευρώπη περνώντας το καθένα από τουλάχιστον τρεις χώρες. Πρόκειται για αριθμημένα μονοπάτια που αξιοποιούν υφιστάμενες διαδρομές και τοπικά μονοπάτια προτείνοντας τη διασύνδεσή τους και την ανάδειξή τους με κατάλληλη σήμανση. Τα ευρωπαϊκά μονοπάτια μεγάλων αποστάσεων έχουν οριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση Πεζοπορίας (ERA) στην οποία συμμετέχουν 58 Περιπατητικοί Σύλλογοι – μέλη, οι οποίοι έχουν την ευθύνη για τη διάνοιξη και τη συντήρηση των μονοπατιών.² Η Ευρωπαϊκή Ένωση Πεζοπορίας έχει καταρτίσει το σύστημα πιστοποίησης μονοπατιών Leading Quality Trails (LQT) με το οποία μία σειρά κριτηρίων διασφαλίζουν την ποιότητα των προτεινόμενων πεζοπορικών διαδρομών (σήμανση, σύνδεση με άλλα μονοπάτια, εξυπηρέτηση και πρόσβαση κλπ).

Στόχος του δικτύου η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής για την υποστήριξη των πεζοπορικών διαδρομών σε τοπικό επίπεδο αλλά κυρίως μεταξύ των χωρών της Ευρώπης. Σημαντική διοργάνωση για την προώθηση της πεζοπορίας είναι το EURORANDO, μία πανευρωπαϊκή γιορτή περπατήματος που διοργανώνεται κάθε πέντε χρόνια.³

2. European Ramblers Association, <http://www.era-ewv-ferp.com/frontpage/>

3. EURORANDO 2021, <http://www.era-ewv-ferp.com/events/eurorando-2021/>

Εικ. 1.02 Καταγραφή κύριων δικτύων δρόμων, ρεμάτων και οικισμών του αποσπάσματος του 4ου φύλλου του Χάρτη του Μοριά της Γαλλικής Αποστολής, 1832. Ιδία επεξεργασία.

Τον Ελλαδικό χώρο διαπερνούν τα μονοπάτια E4 από βορρά προς νότο και E6 από δύση προς ανατολή. Ειδικότερα, το μονοπάτι E4⁴, συνολικού μήκους 6.000 χλμ., καταλήγει στην Πελοπόννησο την οποία διασχίζει από το Διακοπτό ως το Γύθειο. Το μήκος του μονοπατιού E4 στην Πελοπόννησο είναι 301 χλμ. και συνδέει μεταξύ άλλων τα Καλάβρυτα, την Βυτίνα, την Τρίπολη, τον Άγιο Πέτρο, την Σπάρτη, τον Μυστρά και το Γύθειο ενώ διασχίζει το Μαίναλο, την κοιλάδα του Ευρώτα, τον Ταΰγετο.

Το δίκτυο των μονοπατιών μεγάλων αποστάσεων (ευρωπαϊκά μονοπάτια) συμπληρώνεται από το δίκτυο των μονοπατιών μεγάλων διαδρομών (Δίκτυο Εθνικών Μονοπατιών) το οποίο αναπτύσσεται στην Ελλάδα από την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας –

4. Το μονοπάτι E4 διασχίζει την Ισπανία (από το Γιβραλτάρ), τη Γαλλία, την Ελβετία, την Αυστρία, την Ουγγαρία, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Ελλάδα (από τον Προμαχώνα ως την Κρήτη).

Αναρρίχησης⁵. Αποτελείται από 19 μονοπάτια εκ των οποίων τα έξι (Ο31-Ο36) στην Πελοπόννησο. Ειδικότερα το μονοπάτι Ο33, με μήκος 204 χλμ., διασχίζει την νοτιοανατολική Πελοπόννησο με αφετηρία τον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας και το Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε4 και κατάληξη στο ακρωτήριο του Μαλέα. Το μονοπάτι Ο33 έχει ιδιαίτερη σημασία τόσο λόγω της σύνδεσης με το Ε4 όσο και λόγω του ότι διέρχεται από μεγάλο μέρος των προστατευόμενων περιοχών του Πάρνωνα όπως η «Συστάδα Δενδρόκεδρου Μονής Μαλεβής - 2.Ι», τα «Δάση Δενδρόκεδρου Αγίου Βασιλείου-Πλατανακίου - 3.ΙΙ» και η «Σημαντική περιοχή χλωρίδας Κορυφών Πάρνωνα - 3.ΙV»⁶.

Επιμέρους πρωτοβουλίες επεκτείνουν συνεχώς το δίκτυο των μονοπατιών και των πεζοπορικών διαδρομών της Πελοποννήσου. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η δημιουργία του δικτύου μονοπατιών του Μαίναλου (MainalonTrail), μία πεζοπορική διαδρομή μήκους 75 χλμ. Το «Μονοπάτι του Μαίναλου» αποτέλεσε συλλογική προσπάθεια με την καθοδήγηση της Ελληνικής Εταιρίας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού⁷ στα πλαίσια του προγράμματος «Μονοπάτια Πολιτισμού», και είναι το πρώτο ελληνικό δίκτυο που πιστοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση Πεζοπορίας με βάση το πρόγραμμα πιστοποίησης μονοπατιών Leading Quality Trails (LQT)⁸.

Το Μονοπάτι του Μαίναλου διέρχεται από εννέα παραδοσιακούς οικισμούς της Γορτυνίας όπως η Στεμνίτσα, η Δημητσάνα και τα Λαγκάδια, διασχίζοντας τα Γορτυνιακά βουνά, το δυτικό Μαίναλο αλλά και τόπους όπως το Φαράγγι του Λούσιου.

Σε αντιστοιχία με το Μονοπάτι του Μαίναλου και την διαδικασία πιστοποίησής του, γίνεται προσπάθεια ανάδειξης, καταγραφής και πιστοποίησης των μονοπατιών του Πάρνωνα (ParnonTrail)⁹ στην οποία πρωτοστατούν ομάδες κατοίκων των ορεινών οικισμών του Πάρνωνα σε συνεργασία με τον Ορειβατικό Σύλλογο Σπάρτης και την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Ενδεικτικά αναφέρονται η ανάδειξη 16 πεζοπορικών διαδρομών στον κεντρικό Πάρνωνα και με επίκεντρο τα Τσίντζινα από τον ΕΟΣ Σπάρτης και το Σωματείο «Υπαίθριος Ζωή»¹⁰, τα παλαιότερα μονοπάτια μεταξύ Καστάνιτσας, Πραστού και Σίταινας, η ανάδειξη του «Μονοπατιού του Πάνα» από τις ΚΟΙΝΣΕΠ της Κυνουρίας «5έντε»¹¹ και «Α Χώρα Νάμου». Στα πλαίσια ανάδειξης και διασύνδεσης όλων των πεζοπορικών διαδρομών του Πάρνωνα δραστηριοποιούνται οργανωμένοι τοπικοί σύλλογοι με τη συμμετοχή κατοίκων των ορεινών οικισμών του Πάρνωνα.

5. Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβάσις – Αναρρίχησης, Εθνικά Μονοπάτια, http://www.eoos.gr/?page_id=568

6. Οι ονομασίες και η κωδικοποίηση των επιμέρους προστατευόμενων περιοχών αντλούνται από την ζωνοποίηση της προστατευόμενης περιοχής του όρους Πάρνωνα και του υγροτόπου Μουστου, βλ. <http://www.fdparnonas.gr/mount-parnonas/protected-areas/>

7. Το πρόγραμμα «Μονοπάτι του Μαίναλου» (MainalonTrail) υλοποιήθηκε με την συνεργασία του Δήμου Γορτυνίας, της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού, της Περιφέρειας Πελοποννήσου, του Συλλόγου Αρκάδων Ορειβατών & Οικολόγων (Σ.Α.Ο.Ο.) και των εθελοντών της περιοχής. βλ. <http://www.monopatiapolitismou.gr/cms/?p=1212>.

8. Leading Quality Trails, Best of Europe, <https://www.era-ewv-ferp.org/lqt/>

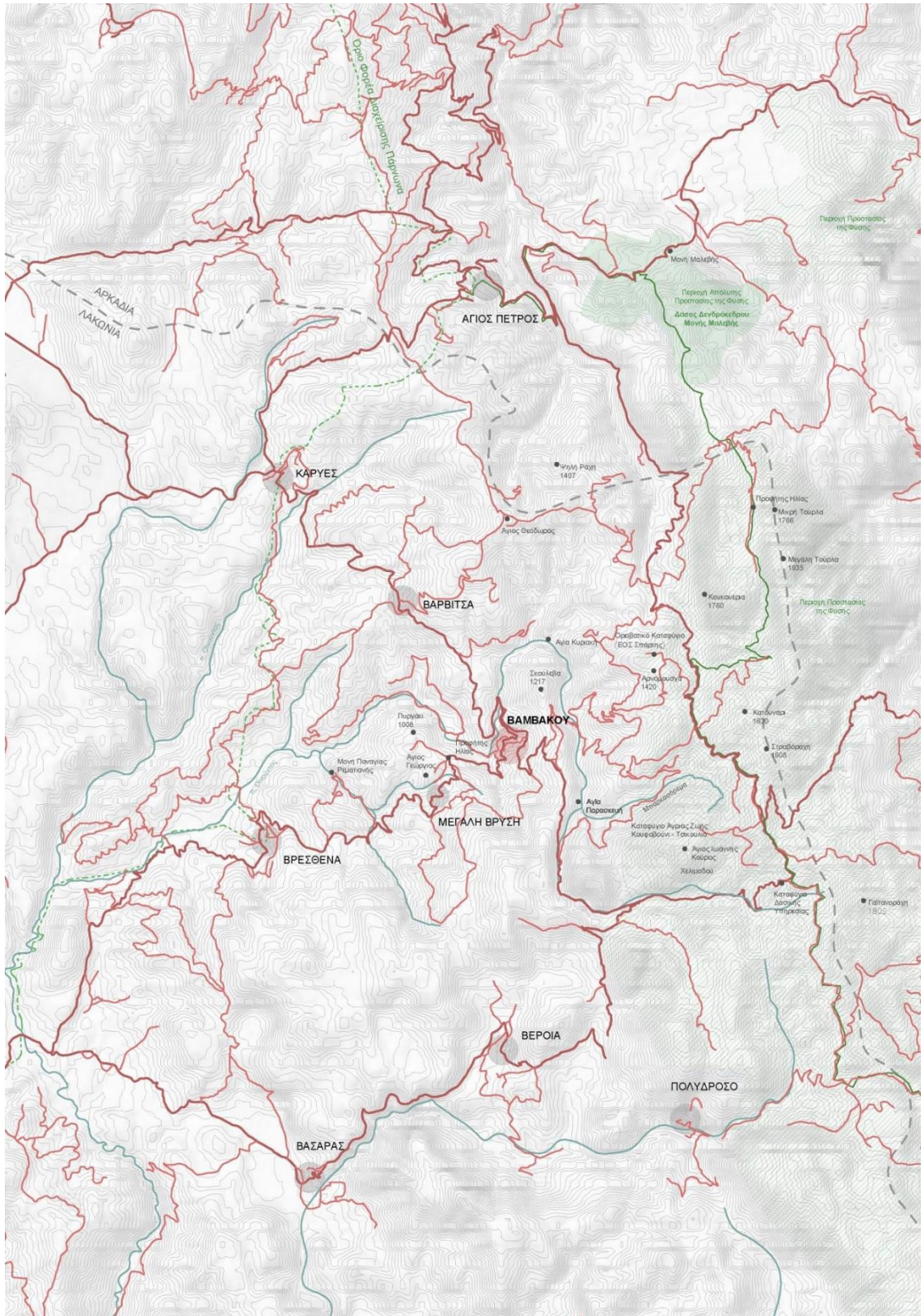
9. <https://parnontrail.eu/>

10. Σχετικά με τις 16 πεζοπορικές διαδρομές του δικτύου «Μονοπάτια του Πάρνωνα» αλλά και σχετικά με τη δράση του Φυσιολατρικού Σωματείου «Υπαίθρια Ζωή» βλ., http://www.monopatia-parnona.gr/index.php?c_id=5.

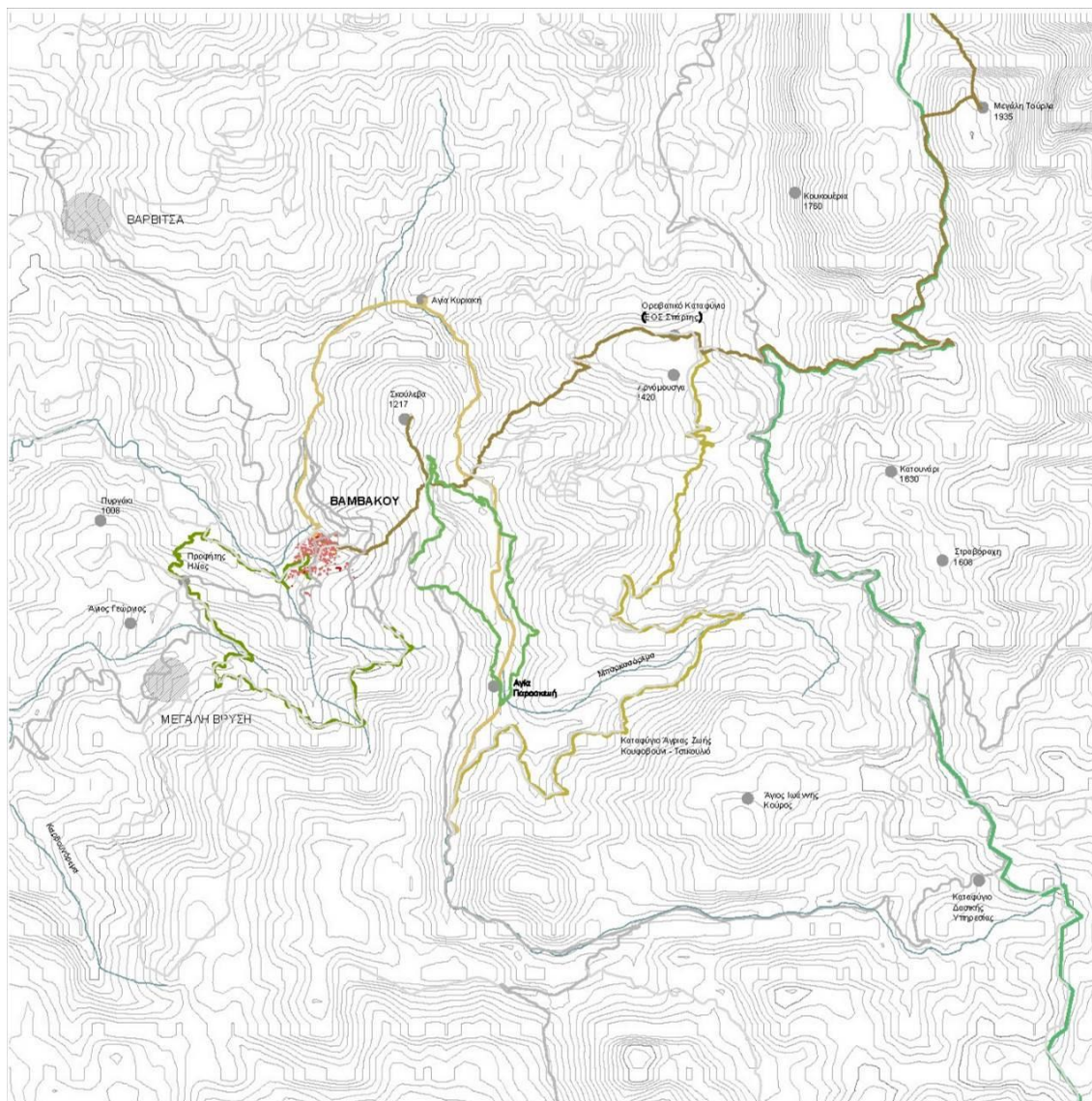
11. Σχετικά με τις δραστηριότητες της 5έντε ΚΟΙΝΣΕΠ και ειδικότερα για τη δράση της στα πλαίσια της ανάδειξης των μονοπατιών του Πάρνωνα – Βόρειας Κυνουρίας, βλ. <https://www.5ente.com/parnon-trail>.

Εικ. 1.03. Προστατευόμενες περιοχές του Πάρνωννα σε σχέση με τις κύριες περιπατητικές διαδρομές (Ε4, Ο33), το κύριο οδικό και το υδρολογικό δίκτυο. Ίδια επεξεργασία.

Εικ. 1.04. Τα κύρια δίκτυα των οικισμών του Οινούντα. Ιδία επεξεργασία.

Εικ. 1.05. Πεζοπορικές και ποδηλατικές διαδρομές με αφετηρία την Βαμβακού. Ιδία επεξεργασία.

Στη Βαμβακού έχει ξεκινήσει αντίστοιχη προσπάθεια εντοπισμού και διάνοιξης των παλιών μονοπατιών ενώ παράλληλα γίνεται καταγραφή και συντήρηση των μονοπατιών που είναι σε χρήση. Στο διάγραμμα Δ2 καταγράφονται τα 5 κυριότερα μονοπάτια που συνδέουν τη Βαμβακού με σημεία ενδιαφέροντος και κοντινές τοποθεσίες στην περίμετρο του οικισμού. Από τις διαδρομές αυτές οι δύο είναι αμοιγώς πεζοπορικά μονοπάτια (Μ1 και Μ3) ενώ οι υπόλοιπες τρεις είναι και ποδηλατικές διαδρομές που αξιοποιούν τους υφιστάμενους δασικούς δρόμους. Η πεζοπορική διαδρομή Μ1 με αφετηρία τον οικισμό ακολουθεί την κοίτη του Οινούντι, περνά από το σπηλαιομονάστηρο της Αγίας Κυριακής και μέσω του φαραγιού και των Λογγών καταλήγει στην Αγία Παρασκευή όπου ενώνεται με τη διαδρομή Μ5. Η διαδρομή Μ2 ξεκινά από τη θέση Σπήλια, διέρχεται από τον Προφήτη Ηλία και το Κοιμητήριο και επιστρέφει στον οικισμό μέσω της Κάτω Βρύσης. Η πεζοπορική διαδρομή Μ3, με αφετηρία τον οικισμό, οδηγεί στο ορειβατικό καταφύγιο Γ. Παπαθεοδώρου (ΕΟΣ Σπάρτης) στη θέση Αρνόμουσα και στη συνέχεια στο οροπέδιο του Προφήτη Ηλία και την κορυφή του

Πάρνωνα, Μεγάλη Τούρλα ενώ συνδέεται τόσο με το εθνικό μονοπάτι Ο33 όσο και με την πεζοπορική διαδρομή προς τη Μονή Μαλεβής. Η διαδρομή Μ4 ξεκινάει από τη θέση Πλατύ Ποτάμι και ακολουθώντας τον δασικό δρόμο, καταλήγει στο ορεινό καταφύγιο όπου συνδέεται τόσο με τη διαδρομή Μ3 όσο και με το Ο33. Τέλος, η διαδρομή Μ5 ξεκινάει από τη θέση Λύκου Μοτσάρα, κινείται προς το Κάστρο, και καταλήγει στη θέση Χοροστάσι έχοντας διασταυρωθεί με τις διαδρομές Μ1 (στους Λογγούς και στην Αγία Παρασκευή), και Μ3 (στους Λογγούς).

Η πεζοπορική σύνδεση της Βαμβακούς με την κορυφή του Πάρνωνα αποτελεί λόγω της εγγύτητας με τα δύο ορειβατικά καταφύγια, σημαντικό πλεονέκτημα που μπορεί να προσελκύσει το πεζοπορικό ενδιαφέρον. Η προσπάθεια να επεκταθεί το δίκτυο πεζοπορικών διαδρομών γύρω από τη Βαμβακού θα ήταν σκόπιμο να προσανατολιστεί στη διασύνδεση του οικισμού με τους κοντινούς οικισμούς όπως η Βαρβίτσα και οι Καρυές, η Μεγάλη Βρύση και τα ΒρέσθENA. Θα ήταν σκόπιμο, σε συνεργασία με τους υπόλοιπους συλλόγους που συμβάλουν στην ανάδειξη των μονοπατιών του Πάρνωνα, να υποδειχθεί και να πιστοποιηθεί η κατάλληλη σύνδεση των χωριών του Πάρνωνα με το ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε4, μέσω της κοιλάδας του Οινούντα.

1.3. Πλαίσιο χωρικής ανάλυσης της Βαμβακούς. Φυσικό τοπίο και δημόσιοι χώροι

Η Βαμβακού είναι ένα από τα χωριά του βορειοδυτικού Πάρνωνα τα οποία βρίσκονται σε άμεση σχέση με το υδρογραφικό δίκτυο του ποταμού Οινούντα, κύριου παραποτάμου του Ευρώτα. Εκτείνεται σε μια πλαγιά με δυτικό προσανατολισμό και αρκετά έντονη κλίση, ενώ τα χαμηλότερα κτίσματα του οικισμού φτάνουν μέχρι την κοίτη της ρεματιάς, που αποτελεί έναν από τους κλάδους του Οινούντα. Όπως συμβαίνει συνήθως σε όσους οικισμούς βασίζονταν στην γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, έτσι και για τη Βαμβακού, είναι εύλογο να υποθέσει κανείς ότι στο παρελθόν η καθημερινότητα των κατοίκων του χωριού δεν περιοριζόταν εντός των ορίων του στενά εννοούμενου οικισμού, δηλαδή της κτισμένης περιοχής του, αλλά ότι αυτή εκτυλισσόταν σε μια αρκετά ευρεία περιοχή περιμετρικά του οικισμού, η οποία αξιοποιούταν με ποικίλους τρόπους, ανάλογα με τα κατά τόπους χαρακτηριστικά της, μορφολογικά, ιστορικά ή πολιτισμικά.

Αυτή η κατοίκηση του ευρύτερου περιβάλλοντος του χωριού μαρτυρείται και από την ύπαρξη κοινόχρηστων χώρων και κατασκευών, άλλοτε σημαντικών, αλλά σήμερα σχεδόν εξαφανισμένων, οι οποίες θα μπορούσαν εντασσόμενες στη στρατηγική αναβίωσης του χωριού να αποτελέσουν ιστορικά και πολιτισμικά τεκμήρια της ζωής του χωριού και να συμβάλλουν σημαντικά στην διαμόρφωση μιας νέας σχέσης του οικισμού με το περιβάλλον του, με σύγχρονους όρους.

Ενδεικτικά, τέτοιες κατασκευές είναι τα ερείπια των νερόμυλων που βρίσκονται στη ρεματιά, τα σωζόμενα αλώνια του χωριού, οι κοινόχρηστες βρύσες, τα οποία αποτελούν υλικές μαρτυρίες της καθημερινής ζωής του παρελθόντος. Ενδεικτική είναι επίσης και η θέση του νεκροταφείου και των πιο παλιών εκκλησιών του χωριού, που βρίσκεται σε απόσταση από το χωριό, αλλά σε άμεση σχέση με τη ρεματιά, που φαίνεται ότι υπήρξε αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινότητας των κατοίκων.

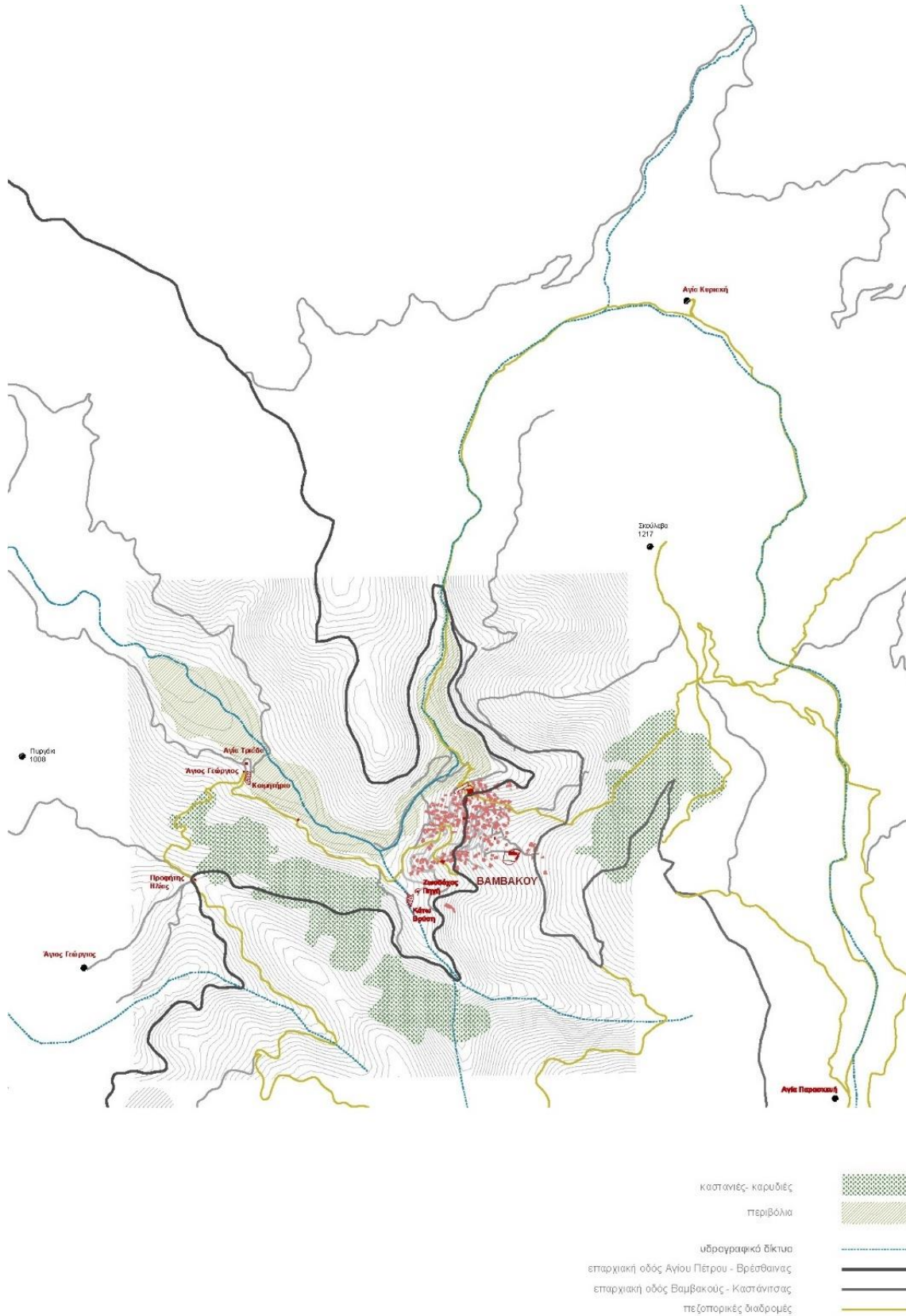

Εικ. 1.06. Ιστορική αεροφωτογραφία της Βαμβακούς και του φυσικού της περιβάλλοντος. 1945-1960. Διακρίνονται οι αναβαθμοί για καλλιέργειες σε όλες τις πλαγιές περιμετρικά του χωριού που μαρτυρούν τη σημασία του ευρύτερου περιβάλλοντος για τη ζωή του οικισμού. Πηγή: <https://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>

Εκτός του περιβάλλοντος χώρου, και μέσα στον οικισμό, σήμερα είναι ευδιάκριτοι μόνο οι μεγαλύτεροι κοινόχρηστοι χώροι (κεντρική πλατεία, πλατεία ρολογιού, κλπ), ωστόσο είναι σημαντικό να εντοπιστούν και να αναδειχθούν και μικρότεροι, ίσως άτυποι χώροι καθημερινής αλληλεπίδρασης των κατοίκων σε επιμέρους γειτονιές. Βάσει των μαρτυριών των κατοίκων, εντοπίστηκαν ορισμένα μικρά πλατώματα σε σταυροδρόμια που λειτουργούσαν ως μικρότερα κέντρα γειτονιάς (βλ. εικ. 1.05).

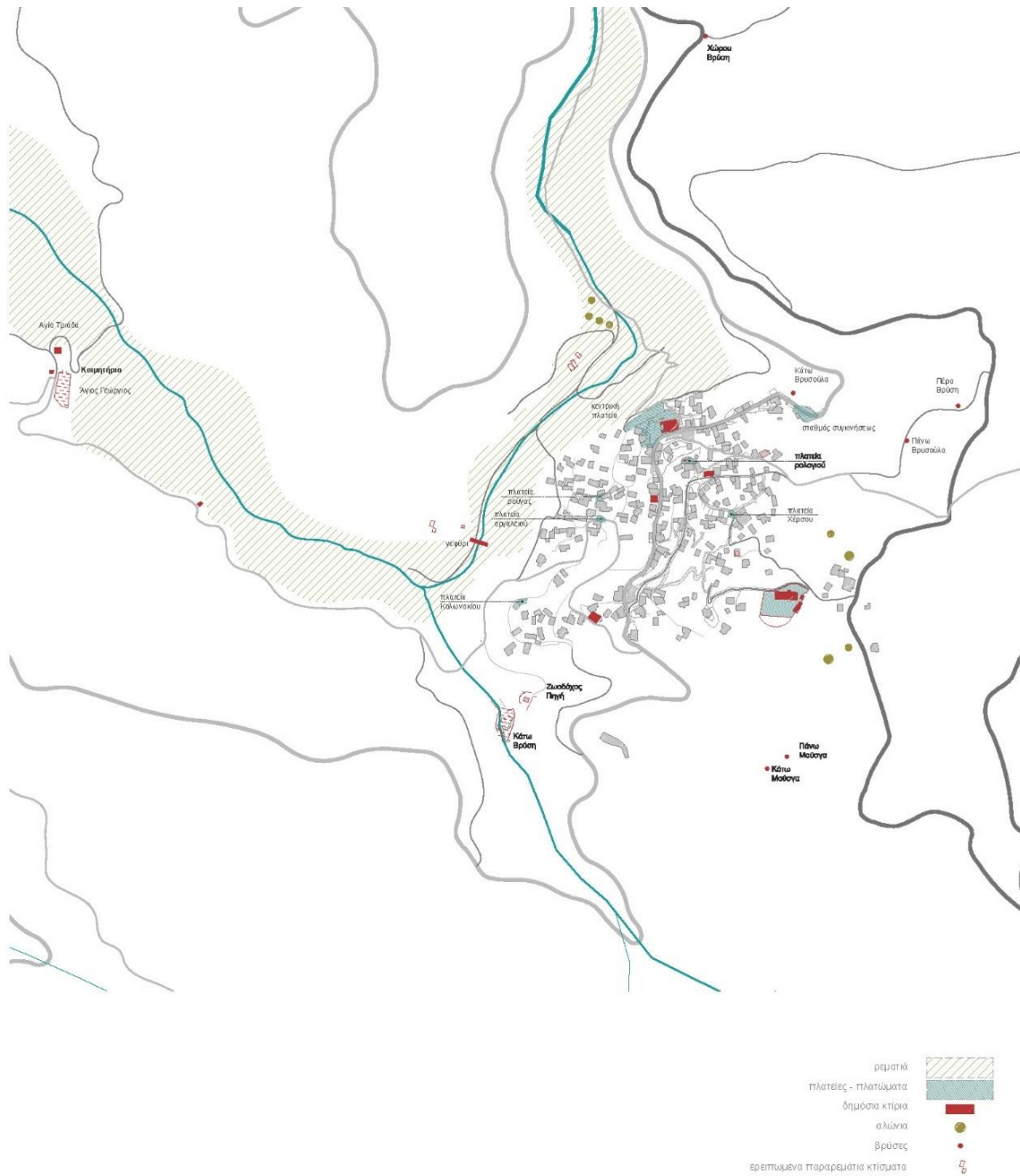
Εικ. 1.07. Αεροφωτογραφία της Βαμβακούς και του φυσικού της περιβάλλοντος σήμερα. 2015-2016. Πηγή: <https://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>.

Εικ. 1.08. Η σχέση του οικισμού με το ευρύτερο περιβάλλον του. Ιδία επεξεργασία.

Εικ. 1.09. Ο οικισμός σε σχέση με το ανάγλυφο και τη βλάστηση. Ιδία επεξεργασία.

Εικ. 1.10. Κοινόχρηστοι χώροι και σημαντικές θέσεις του χωριού. Ιδία επεξεργασία.

1.4. Προτάσεις επεμβάσεων

1.4.1. Στόχοι επεμβάσεων

Ο βασικότερος στόχος των προτάσεων επέμβασης στο ευρύτερο περιβάλλον του χωριού είναι αρχικά η αναβίωση, έστω και με διαφορετικούς, σύγχρονους όρους, της παραγωγικής, ιστορικής και πολιτισμικής σχέσης της Βαμβακούς με το φυσικό τοπίο στο οποίο εντάσσεται, η επέκταση του πεδίου της καθημερινής ζωής του χωριού, έξω από τα όρια του χτισμένου πυρήνα του. Ένας δεύτερος στόχος των επεμβάσεων στο φυσικό τοπίο, είναι η ανάδειξή του και η ταυτόχρονη ανάδειξη του οικισμού μέσα σε αυτό καθώς και, σε συνδυασμό με επεμβάσεις στο κτισμένο περιβάλλον του

οικισμού, η διαμόρφωση ενός πόλου έλξης ποικίλων δραστηριοτήτων για επισκέπτες είτε από γειτονικές, είτε από πιο μακρινές περιοχές. Τέλος, θα μπορούσαν να αναζητηθούν τρόποι με τους οποίους οι επεμβάσεις αυτές θα μπορούσαν να συντελέσουν στην προσέλκυση και μόνιμων κατοίκων μέσω της συμβολής τους στην ενίσχυση της παραγωγικής βάσης του χωριού.

1.4.2. Περιοχές επεμβάσεων

1.4.2.1. Η ρεματιά

Το έντονο ανάγλυφο και τα είδη της βλάστησης αποτελούν τα βασικά στοιχεία συγκρότησης του φυσικού τοπίου στο οποίο εντάσσεται ο οικισμός. Όσον αφορά το ανάγλυφο, η χαρακτηριστικότερη πτύχωσή του είναι το ρέμα και η διευρυμένη κοίτη του, στο χαμηλότερο σημείο του χωριού. Εδώ η κλίση του εδάφους γίνεται ηπιότερη και υπάρχει πιο χαμηλή και αραιή βλάστηση σε σχέση με το υπόλοιπο τοπίο. Σποραδικά συναντώνται μελίτσια και ορισμένες καλλιεργημένες εκτάσεις – περιβόλια, ενώ είναι σχετικά εύκολο να διακρίνει κανείς και κάποια σημεία τα οποία φαίνεται ότι καλλιεργούνταν στο παρελθόν, αλλά πλέον έχουν εγκαταλειφθεί. Ένα ακόμη στοιχείο που προδίδει τη διαχρονική σχέση του οικισμού με τη ρεματιά είναι τα ίχνη των παλιών νερόμυλων που βρίσκονται εντός της κοίτης, στο ύψος της εισόδου του χωριού. Πέρα από τις ενδείξεις παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη ρεματιά, υπάρχει και μια ισχυρή ιστορική και πολιτισμική σχέση του οικισμού με αυτή, καθώς όπως είναι γνωστό, αρχικά το χωριό βρισκόταν λίγο πιο κάτω από τη σημερινή θέση της Βαμβακούς, δίπλα ακριβώς στον Οινούντα, στη θέση που σήμερα συναντάμε το νεκροταφείο του χωριού και τις παλαιότερες εκκλησίες του. Επίσης, μέσα σε αυτή τη ρεματιά, βορειότερα, αλλά αρκετά κοντά στη Βαμβακού, βρίσκεται το ιστορικό σπηλαιομονάστηρο της Αγίας Κυριακής.

Εικ. 1.11 Αεροφωτογραφία τμήματος της κοίτης του ρέματος. Ιδία επεξεργασία.

Τυπολογία επεμβάσεων στη ρεματιά

→ Καλλιέργειες

Σε αυτή την παραρεμάτια ζώνη οι προτεινόμενες παρεμβάσεις περιστρέφονται γύρω από την ενίσχυση του αγροτικού χαρακτήρα που είχε ιστορικά η περιοχή αυτή και την επανασύνδεσή του με τη ζωή στο χωριό και το όραμα της αναβίωσής του. Εδώ, θεωρούμε ότι θα ήταν κατάλληλη θέση για τη χωροθέτηση καλλιεργειών αρωματικών φυτών, ενώ στο όριο αυτής της περιοχής μπορεί να ανεγερθεί η αντίστοιχη μονάδα επεξεργασίας, κίνηση που θα συνέβαλε στην ενίσχυση του παραγωγικού τομέα.

Αυτές οι καλλιέργειες αρωματικών (ή και άλλων) φυτών, θα μπορούσαν με την προσθήκη ορισμένων μικρών υποδομών να είναι ανοιχτοί προς επίσκεψη λειτουργώντας κατά κάποιο τρόπο ως ένας βοτανικός κήπος κάτω από το χωριό όπου θα μπορεί κανείς να κάνει περίπατο, να παρακολουθήσει σεμινάρια για τις καλλιέργειες, ενδεχομένως να προμηθευτεί κάποιο φυτό, θα συμμετάσχει στη συγκομιδή ή κάποια άλλη αγροτική εργασία κ.α. Αυτό το «άνοιγμα» των προτεινόμενων καλλιεργειών στο ευρύ κοινό θα αφ' ενός μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση της σχέσης ρεματιάς-οικισμού, και αφετέρου να διαμορφώσει ένα επιμέρους κέντρο-προορισμό πιο υπερτοπικής απεύθυνσης, προσελκύοντας επισκέπτες από την ευρύτερη περιοχή της Λακωνίας και της Αρκαδίας, ή ακόμα να γίνει και τουριστικός προορισμός ειδικού ενδιαφέροντος.

1.4.2.2. Οι πλαγιές

Εκτός από τη ρεματιά, σημαντικό στοιχείο του τοπίου αποτελούν οι πλαγιές γύρω από το χωριό, η φυσική βλάστηση των οποίων περιλαμβάνει κυρίως κωνοφόρα. Ωστόσο, από παλιά ακόμα και αυτές οι περιοχές αξιοποιήθηκαν ως χώροι καλλιεργειών από τον αγροτικό πληθυσμό του χωριού, είτε με την κατασκευή αναβαθμών, λόγω της έντονης κλίσης του εδάφους (βλ. εικ. 1.02), είτε με την καλλιέργεια δέντρων καρυδιών και καστανιών. Σήμερα οι αναβαθμοί δεν είναι πλέον ορατοί (βλ. εικ. 1.03), αλλά συνεχίζουν να καλλιεργούνται καρυδιές και καστανιές, αν και σε μικρότερο βαθμό απ' ό,τι παλιότερα. Έτσι, οι πλαγιές γύρω από τη Βαμβακού καλύπτονται είτε από δασοκαλλιέργειες, που ξεχωρίζουν από μακριά από την ανοιχτόχρωμη απόχρωση του φυλλώματός τους, είτε από δάση κωνοφόρων που αποτελούν τη φυσική βλάστηση της περιοχής. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι υπάρχει ιστορικά ισχυρή σχέση του χωριού με ορισμένες ορεινές θέσεις στην περίμετρό του, όπως το Κάστο, οι Λογγοί και το Πυργάκι.

Τυπολογία επεμβάσεων στις πλαγιές

→ Πλατώματα στο δάσος

Σε αυτές τις δασικές εκτάσεις προτείνεται η ενίσχυση αφ' ενός των δασοκαλλιεργειών με νέα δέντρα (ή ακόμα και νέα είδη δέντρων), όπου αυτό χρειάζεται, και αφετέρου των υφιστάμενων ορεινών πεζοπορικών διαδρομών, με διαφόρων ειδών παρεμβάσεις ώστε να τα καταστήσουν πιο ελκυστικά στον επισκέπτη, τόσο αυτά όσο και τις δασικές εκτάσεις μέσα από τις οποίες διέρχονται.

Ένας τύπος παρέμβασης μπορεί να περιλαμβάνει τον εντοπισμό κατάλληλων σημείων μέσα στο δάσος όπου θα μπορούσαν να δημιουργηθούν σκιερά πλατώματα ή να διαμορφωθούν κάποια ξέφωτα που να φιλοξενούν περιοδικές δραστηριότητες (θερινά

σεμινάρια, πανηγύρια, κλπ), ή ακόμα και εικαστικές εγκαταστάσεις, ενώ στην καθημερινότητα μπορούν να λειτουργούν ως σημεία περιπάτου για τους κατοίκους του χωριού (παλιούς ή νέους), δίνοντάς τους τη δυνατότητα να απολαμβάνουν με μεγαλύτερη ευκολία ένα από τα μεγαλύτερα προσόντα της Βαμβακούς: τη σχέση της με ένα εξαιρετικά αξιόλογο ορεινό τοπίο.

Ένας ακόμα τύπος επεμβάσεων που αφορά το ορεινό τοπίο είναι οι μικρής κλίμακας, σημειακές εγκαταστάσεις κατά μήκος των πεζοπορικών μονοπατιών ή σε σημαντικά σημεία των ορεινών περιοχών από τις οποίες διέρχονται. Αυτές οι κατασκευές θα μπορούσαν να εξυπηρετούν η καθεμιά μια λειτουργία που να σχετίζεται με το σημείο όπου είναι τοποθετημένες, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τον χαρακτήρα του, αλλά και το ενδιαφέρον του κοινού να το επισκεφθεί. Ενδεικτικά, τέτοιες λειτουργίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν καθιστικά ή και χώρους πικ-νικ ή εγκαταστάσεις για ασφαλές ψήσιμο στο δάσος, ένα μικρό παρατηρητήριο πουλιών σε ένα σημείο των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 που γειτνιάζουν με το χωριό, μια κατασκευή-βίγλα στην κορυφή της θέσης Κάστρο, σε υπόμνηση της φρουκτωρίας που πιθανόν βρισκόταν εκεί, απ' όπου θα μπορεί κανείς να απολαύσει τη θέα όλης της βορειοδυτικής πλευράς του Πάρνωνα, της κοιλάδας του Ευρώτα και της ανατολικής πλευράς του Ταυγέτου.

Αναφορές για την διαμόρφωση πλατωμάτων και άλλων ήπιων παρεμβάσεων μέσα στο δάσος, μπορούν να αναζητηθούν σε αντίστοιχα έργα στο εξωτερικό που έχουν ως στόχο την ανάδειξη δασικών περιοχών και την προσέλκυση επισκεπτών σε αυτές.

Εικ. 1.12. Διαμόρφωση πλατώματος Wildwood Plaza, Uster by Studio Vulkan Landschaftsarchitektur. Φώτο: © Daniela Valentini.

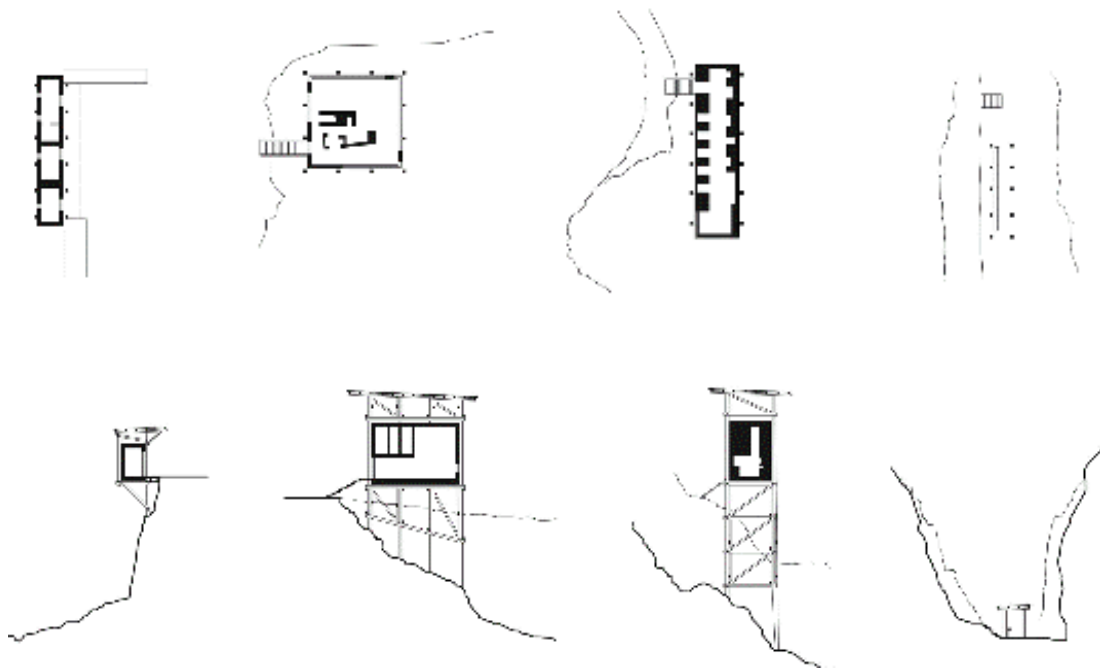
Εικ. 1.13. Εικαστική εγκατάσταση, υδάτινα κάτοπτρα στο δάσος Les Jardins de Méris, Rotunda by Citylaboratory. Φώτο: Carlos Comendador.

Όσον αφορά παραδείγματα σημειακών επεμβάσεων, κατά μήκος των ορεινών μονοπατιών μπορούν να αναζητηθούν σε έργα σχετικά με διαδρομές, όπως για παράδειγμα η προσκυνηματική διαδρομή Ruta del Peregrino στο Μεξικό.

Εικ. 1.14. Διαγραμματική απεικόνιση των σημειακών εγκαταστάσεων της Ruta del Peregrino στο Μεξικό. Φώτο: © mario vazquez.

Επίσης, χρήσιμη αναφορά για ελαφριές, και ενδεχομένως αναστρέψιμες σημειακές κατασκευές που εντάσσονται και αναδεικνύουν την ενότητα του τοπίου είναι το έργο του Peter Zumthor για την ανάδειξη παλιών ορυχείων χαλκού.

Εικ. 1.15 οι σημειακές κατασκευές Allmannajuvet Zinc Mine Museum In Sauda, Norway By Peter Zumthor. Πηγή: <https://www.yellowtrace.com.au/peter-zumthor-allmannajuvet-zinc-mine-museum-norway/>

Εικ. 1.16. Φωτογραφίες των σημειακών ξύλινων κατασκευών Allmannajuvet Zinc Mine Museum In Sauda, Norway By Peter Zumthor. Φώτο: © Aldo Amoretti.

1.4.2.3. Κίνηση στο φυσικό τοπίο

Η βασική πρόσβαση στη Βαμβακού γίνεται μέσω κύριας παρακαμπτήριας οδού της Εθνικής Οδού Τρίπολης – Σπάρτης. Η επαρχιακή οδός διέρχεται από τις Καρυές, την Βαρβίτσα, την Βαμβακού, τα Βρέσθυνα, για να συναντήσει ξανά την Εθνική Οδό Τρίπολης Σπάρτης, νοτιότερα στο ύψος της Σελασίας. Η αντίληψη της σχέσης και σύνδεσης των οικισμών που προκύπτει από τη σύγχρονη αυτή οδική υποδομή, δεν προδίδει τη ιστορική σχέση των οικισμών αυτών μεταξύ τους αλλά και το πλήθος των άλλων συνδέσεων με τους άλλους οικισμούς του Πάρνωνα και της κοιλάδας του Ευρώτα.

Για να προσεγγίσει κανείς τη Βαμβακού σήμερα, ανεξάρτητα αν έρχεται από την Τρίπολη ή από τη Σπάρτη θα προτιμήσει κατά κανόνα να έρθει από τα βόρεια, αντί να πάρει τη νότια πλευρά της παρακαμπτήριας οδού. Το ίδιο ισχύει και για την έξοδο από το χωριό, δηλαδή γενικά αποφεύγεται ο δρόμος προς τα νότια της Βαμβακού. Αυτό ενδεχομένως εξηγείται μερικώς από την κακή κατάσταση του δρόμου από Βαμβακού προς Βρέσθυνα, αλλά ίσως υπάρχουν και άλλοι λόγοι που συμβάλλουν σε αυτό το φαινόμενο. Σε κάθε περίπτωση, το αποτέλεσμα είναι πως παρόλο που η βασική κίνηση του χωριού στην πραγματικότητα είναι διαμπερής, ωστόσο στην πράξη αντιμετωπίζεται σαν κύριο σημείο εισόδου και εξόδου από τον οικισμό μόνο η βόρεια είσοδός του, ενώ η νότια έχει δευτερεύουσα σημασία, πράγμα που αποτυπώνεται και χωρικά, όπως θα φανεί και παρακάτω, στην ανάλυση των δημοσίων χώρων εντός του οικισμού. Αυτή η καθιερωμένη πρακτική προσδίδει μεγαλύτερη βαρύτητα στο τμήμα του δρόμου που έρχεται στη Βαμβακού από τη Βαρβίτσα, καθώς από εκεί αποκτά κανείς την πρώτη οπτική επαφή με το χωριό, ενώ μέσω αυτού κινείται και αντιλαμβάνεται το φυσικό τοπίο και τον τρόπο με τον οποίο σχετίζεται με αυτό ο οικισμός.

Σε μία από τις στροφές του δρόμου, που παρακολουθεί την αντίστοιχη στροφή της ρεματιάς προς τα βόρεια, αποκαλύπτεται για πρώτη φορά σε αυτή την πορεία η θέα της Βαμβακού, που βρίσκεται στην απέναντι πλαγιά, ακριβώς πάνω σε αυτή τη στροφή του ρέματος. Σε αυτό το σημείο υπάρχει ένα πλάτωμα δίπλα στο δρόμο που έχει ήδη μια διαμόρφωση που περιλαμβάνει μια κρήνη και ένα μνημείο. Συνεχίζοντας για κάποια μέτρα, εξακολουθεί να βλέπει το χωριό απέναντί του, μέχρι που αρχίζει να το αφήνει πίσω του, ακολουθώντας πάντα την πορεία του ρέματος, η οποία έχει στραφεί προς τα βόρεια. Μετά από λίγο ο δρόμος στρίβει ξανά προς νότο, περνώντας πάνω από την κοίτη από μια μικρή γέφυρα, και συνεχίζει στην απέναντι πλαγιά της ρεματιάς. Πλησιάζοντας προς τη Βαμβακού, και λίγο πριν την είσοδο στον οικισμό, συναντά κανείς ένα ακόμα σημείο με προνομιακή θέα προς το χωριό και τη ρεματιά του, όπου ήδη έχουν τοποθετηθεί δύο παγκάκια. Τέλος, φτάνοντας στο χωριό, ο δρόμος διευρύνεται αρκετά και αλλάζει το υλικό του, διαμορφώνοντας μια ενδιαφέρουσα είσοδο στο βόρειο άκρο της Βαμβακού.

Άλλα αξιοσημείωτα σημεία κατά μήκος αυτού του κεντρικού οδικού άξονα είναι και οι διασταυρώσεις του με το δευτερεύον οδικό δίκτυο, αλλά και με τα περιπατητικά μονοπάτια της περιοχής. Στη γέφυρα βρίσκεται το μονοπάτι που οδηγεί στην Αγία Κυριακή, ενώ λίγο πιο κάτω συναντάμε τη διασταύρωση του κεντρικού δρόμου με τον δρόμο που περνά περιφερειακά από τη Βαμβακού και οδηγεί προς Βέρια και Καστάνιτσα. Τέλος, στο σημείο με τα παγκάκια, λίγο πριν την είσοδο του χωριού, ξεκινά ένα μονοπάτι προς την κοιλάδα ακριβώς κάτω από τον οικισμό.

Σ1 πλάτωμα – θέα προς οικισμό

Σ2 γέφυρα – διασταύρωση με μονοπάτι

Σ3 διασταύρωση – προς Βέρια

Σ4 πλάτωμα – θέα προς ρεματιά

Σ5 διεύρυνση – είσοδος χωριού

Εικ. 1.17. Στιγμιότυπα από τη διαδρομή που οδηγεί στη Βαμβακούς.

Πηγή: Google Maps - street view.

Εικ. 1.18. Εντοπισμός σημείων ενδιαφέροντος στον δρόμο προς Βαμβακούς. Ιδία επεξεργασία.

Προχωρώντας στην τυπολογία των επεμβάσεων που σχετίζονται με τον οδικό άξονα που οδηγεί στη Βαμβακού, διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

1. Σχεδιασμός των φυτεύσεων κατά μήκος του δρόμου, ώστε να απαντά στις ιδιαιτερότητες του κάθε σημείου, σε συνδυασμό με τον σχεδιασμό των επιμέρους περιοχών. Επίσης προτείνεται να γίνει καθαρισμός και σήμανση των διασταυρώσεων που οδηγούν σε δευτερεύοντες δρόμους καθώς και στα περιπατητικά μονοπάτια.
2. Σχεδιασμός belvedere στις θέσεις εκείνες που έχουν προνομιακή οπτική σχέση με τον οικισμό και τη ρεματιά. Πιο συγκεκριμένα, στο σημείο Σ1(στην εικ. 1.16), όπου υπάρχει ήδη μια μικρή διαμόρφωση, αυτή μπορεί να επεκταθεί κατά μήκος του δρόμου διαμορφώνοντας ένα μπαλκόνι-καθιστικό στην απέναντι πλευρά από τη Βαμβακού, με θέα στο χωριό και στη ρεματιά, προς την οποία μπορεί να σχεδιαστεί και μια πρόσβαση (βλ. π1 και δ1 στην εικ. 1.17). Αντίστοιχα και στο σημείο Σ4 (στην εικ. 1.16), προτείνεται ένα μικρό καθιστικό με θέα τη ρεματιά (βλ. π2 στην εικ. 1.17).
3. Αναδιαμόρφωση του χώρου της εισόδου – κατωφλιού του οικισμού, απομακρύνοντας τα ερειπιώδη κτήρια που βρίσκονται εκεί και δίνοντας έμφαση σε αυτή την ενδιαφέρουσα διεύρυνση του χώρου και τη διαφορετική υλικότητα του δαπέδου, που υποβάλουν μια αλλαγή ρυθμού της κίνησης μετά από μια μακρά γραμμική πορεία, σηματοδοτώντας τη μετάβαση στο εσωτερικό της Βαμβακούς.

Εικ. 1.19. Επεμβάσεις κατά μήκος του βασικού οδικού άξονα που οδηγεί στη Βαμβακού. Ιδία επεξεργασία.

Εικ. 1.20. Πλατφόρμα belvedere στην κορυφή του Bowen Island, απέναντι από το Βανκούβερ για θέα προς την πόλη. Φωτογραφία: © Mike Hanafin.

Εικ. 1.21. Η πλατεία της Μονεμβασιάς, η οποία χαρακτηρίζεται από το κενό και την υλικότητα του δαπέδου της. By: Elena Zabeli - MoY studio, Πηγή: <https://www.floor-nature.com/moy-studio-water-paths-monemvasiaas-new-square-15035/>

1.4.2.4. δημόσιοι χώροι του Οικισμού

Στην διερεύνηση που προηγήθηκε εστίασαμε στον τρόπο προσέγγισης του οικισμού και τη σημασία του οδικού άξονα για την αντίληψη του τοπίου. Το δεύτερο επίπεδο στο οποίο εστιάζει η διερεύνηση των ζητημάτων του δημόσιου χώρου αφορά το εσωτερικό του οικισμού και την εξέταση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του δικτύου

κινήσεων αλλά και των επιμέρους υπαίθριων χώρων. Το δίκτυο δρόμων που επιτρέπουν πρόσβαση αυτοκινήτου δεν είναι εκτεταμένο με αποτέλεσμα μεγάλο τμήμα του οικισμού να εξυπηρετείται μόνο από το δίκτυο των μονοπατιών και να διατηρεί τον παραδοσιακό χαρακτήρα της σχέσης των κτισμάτων με τον δημόσιο χώρο. Η εξέταση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και της λειτουργίας των επιμέρους δικτύων κίνησης εντός του οικισμού επιτρέπει τον εντοπισμό ειδικότερων ζητημάτων και την αντίστοιχη διατύπωση μιας τυπολογίας προτάσεων. Ειδικότερα:0

Ο κεντρικός δρόμος του οικισμού προτείνεται να αποτελέσει κατά προτεραιότητα ζώνη παρέμβασης προκειμένου να αποκτήσει ισχυρό χαρακτήρα και να μπορεί να υποστηρίξει πολλαπλές δραστηριότητες κατοίκων και επισκεπτών. Κύρια ζητήματα αποτελούν η υλικότητα του δρόμου, ο εξοπλισμός/ φωτισμός του, τα κτίσματα που εφάπτονται σε αυτόν και οι λειτουργίες που φιλοξενούν, τα μικρότερα και μεγαλύτερα σημεία στάσης, η πλατεία, οι διασταυρώσεις με μονοπάτια και δευτερεύοντες δρόμους, η ρύθμιση της κίνησης και στάθμευσης οχημάτων. Επιμέρους προτάσεις διατυπώνονται στην συνέχεια όπου περιγράφεται η διαδρομή Δ1.

Ο περιφερειακός δρόμος του οικισμού προτείνεται να συντηρηθεί ώστε να παραλάβει εξ ολοκλήρου τις διαμπερείς κινήσεις που δεν έχουν προορισμό την Βαμβακούς. Ο περιφερειακός δρόμος διασταυρώνεται με σημαντικά μονοπάτια προς τις πλαγιές του Πάρνωνα, ενώ συνδέει με επιμέρους γειτονιές του οικισμού. Προτείνεται να οργανωθούν σημεία στάθμευσης στην περίμετρο του οικισμού με πρόσβαση από τον περιφερειακό δρόμο. Εξοπλισμός, φωτισμός και κατάλληλη σήμανση είναι απαραίτητα στοιχεία για την συστηματική χρήση του περιφερειακού δρόμου. Ειδικά στις περιπτώσεις εκδηλώσεων ή εποχιακής αύξησης κατοίκων και επισκεπτών ο περιφερειακός δρόμος μπορεί να εξασφαλίσει την αποσυμφόρηση του οικισμού και την απελευθέρωση του ζωτικού χώρου του κεντρικού δρόμου από διερχόμενα και σταθμευμένα οχήματα.

Το δευτερεύον οδικό δίκτυο του οικισμού αποτελείται από μικρού μήκους τμήματα που τις περισσότερες φορές καταλήγουν αδιέξοδα σε διάφορα σημεία του οικισμού. Η συντήρηση και διατήρηση της πρόσβασης οχημάτων είναι απαραίτητη για την εξυπηρέτηση των κατοίκων. Η συνολική αναβάθμιση της ποιότητας του δημόσιου χώρου του οικισμού υπαγορεύει, εντούτοις, την προσπάθεια αποτροπής χρήσης για στάθμευση εντός του οικισμού. Το περιορισμένο πλάτος των οδών συνεπάγεται την πλήρη κατάληψή τους από τα οχήματα σε αυτές τις περιπτώσεις.

Τα μονοπάτια του οικισμού αποτελούν ένα σημαντικό κεφάλαιο για την αναβάθμιση της εικόνας του οικισμού. Προτείνεται ο εντοπισμός των σημείων στα οποία η διάνοιξη μικρών τμημάτων θα διευκόλυνε την επικοινωνία μεταξύ διαφορετικών γειτονιών του οικισμού και θα ενεργοποιούσε διαδρομές περιπάτου που διαπερνούν τον οικισμό. Πολύ σημαντική είναι η κατά το δυνατόν άρθρωση των μονοπατιών του οικισμού με τα πεζοπορικά μονοπάτια στο άμεσο περιβάλλον του και κατ' επέκταση με τα σημαντικά μονοπάτια μεγάλων αποστάσεων του Πάρνωνα. Η συντήρηση των μονοπατιών και η προσεκτική επιλογή των υλικών διαμόρφωσής τους είναι καθοριστική για την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου του οικισμού.

Εικ. 1.22. διάγραμμα ιεράρχησης δικτύου κινήσεων. Ιδία επεξεργασία.

Ζώνες προτεινόμενων παρεμβάσεων στο δημόσιο χώρο

Διαδρομή Δ1

Στην συνέχεια περιγράφονται δύο διακριτές ζώνες παρέμβασης στον δημόσιο χώρο του οικισμού. Η μία, διαδρομή Δ1, αποτελεί τη ζώνη του κεντρικού δρόμου του οικισμού και αξιοποιεί υφιστάμενους χώρους, και δυνατότητες. Η άλλη ζώνη, διαδρομή Δ2, βασίζεται στην προσπάθεια εγκάρσιας σύνδεσης σημαντικών χώρων του οικισμού και του περιβάλλοντός του. Αξιοποιεί σημαντικό λανθάνον δυναμικό του οικισμού προτείνοντας την δημιουργία συνδέσεων που μπορούν να αποτελέσουν νέες εμπειρίες του οικισμού και του τοπίου.

Η ζώνη διαδρομή Δ1, αποτελεί τμήμα του οδικού άξονα προσέγγισης του οικισμού, της επαρχιακής οδού Αγίου Πέτρου – Βρέσθαινας. Ο λόγος για τον οποίο το τμήμα αυτό του κεντρικού δρόμου του οικισμού εξετάζεται ως διακριτή ενότητα είναι ότι είναι καθοριστικής σημασίας για την εικόνα, την ποιότητα και τη λειτουργία του

δημόσιου χώρου του οικισμού. Η καθημερινότητα των κατοίκων και των επισκεπτών του οικισμού σχετίζεται με άμεσο τρόπο με τον κεντρικό δρόμο – «ραχοκοκαλιά» του οικισμού.

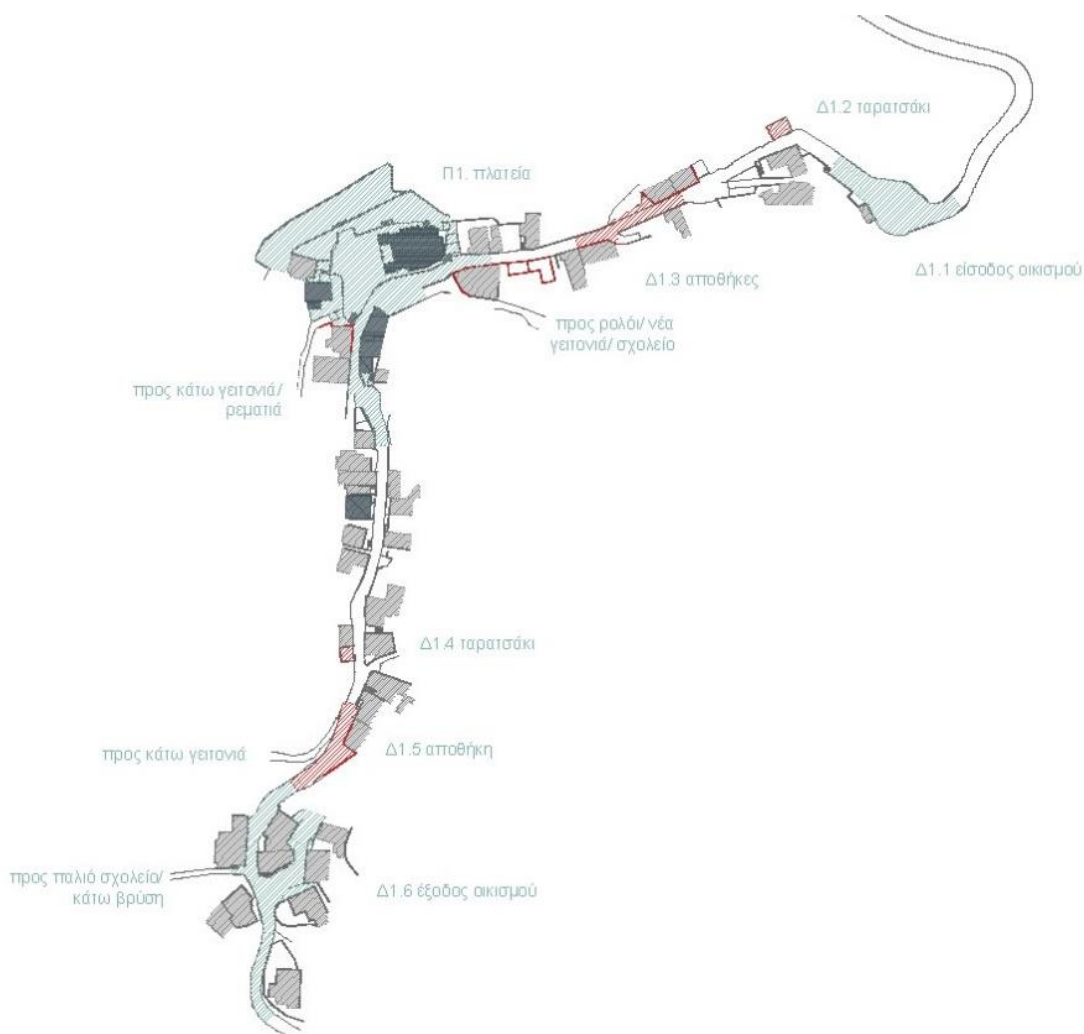
Η είσοδος του οικισμού, ή «σταθμός» (Δ1.1), αποτελεί ταυτόχρονα την αφετηρία του κεντρικού δρόμου του οικισμού και την μεταβατική ζώνη από την επαρχιακή οδό στον οικισμό. Το πλάτωμα της εισόδου είναι σημαντικό τόσο για τη συμβολική του σημασία σήμερα όσο και την ιστορική του φόρτιση ως σημείο αναχώρησης και άφιξης οικείων, επισκεπτών και εμπορεύσιμων προϊόντων. Προτείνεται συνεπώς η διερεύνηση της δυνατότητας απομάκρυνσης κατασκευών και διαμορφώσεων που διασπούν τον χώρο και υποβαθμίζουν την δύναμη του υπαίθριου αυτού χώρου υποδοχής. Η ενοποίηση του πλατώματος θα επιτευχθεί και με την κατάλληλη διαχείριση του υλικού διάστρωσης, την κατάλληλη διάταξη εξοπλισμού, φωτισμού και φυτεύσεων καθώς και τον ανασχεδιασμό του ορίου του πλατώματος προς την ρεματιά. Σημαντικό ζήτημα αποτελεί τέλος η στάθμευση στον χώρο της εισόδου (απαγόρευση, έλεγχος, ορισμός θέσεων).

Στο μέσο της διαδρομής Δ1 βρίσκεται η κεντρική πλατεία του οικισμού (Π1) η οποία χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη σε επάλληλα επίπεδα λόγω της μεγάλης κλίσης του εδάφους. Το κύριο επίπεδο της πλατείας βρίσκεται σε χαμηλότερη στάθμη από τον κεντρικό δρόμο και χαρακτηρίζεται από την εκκλησία, την παράταξη των μνημείων, και τα καφενεία.

Η κατάλληλη διαμόρφωση της διεύρυνσης στο επίπεδο του κεντρικού δρόμου θα συμβάλλει στην αποκατάσταση της σχέσης της πλατείας με τον δρόμο αλλά και τον ανασχεδιασμό του ορίου της πλατείας προς την πλαγιά. Κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική η διαμόρφωση πρόσβασης από την πλατεία και τον κεντρικό δρόμο προς την ανατολική πλαγιά, το σύνολο των ερειπωμένων κτισμάτων και τελικά την πλατεία ρολογιού. Η σύνδεση αυτή θα τροποποιήσει δραστικά τη σημασία του πλατώματος αυτού και θα συμβάλει στην αποκατάσταση της σχέσης του κεντρικού δρόμου με την πλατεία.

Η διαδρομή αυτή ολοκληρώνεται στο πλάτωμα (Δ1.6) μπροστά από τον Ξενώνα της Βαμβακούς. Δεν αποτελεί «έξοδο» από τον οικισμό ούτε χαρακτηρισμένο από τη λειτουργία του χώρο συγκέντρωσης των κατοίκων. Παρόλα αυτά κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η αναδιαμόρφωσή του με κατάλληλες φυτεύσεις και εξοπλισμό που θα προσδώσουν χαρακτήρα στο πλάτωμα αυτό.

Κατά μήκος του κεντρικού δρόμου και εκτός της κεντρικής πλατείας και των πλατωμάτων στην αρχή και το τέλος του, αρθρώνονται μικρότερες διευρύνσεις και μικρά μπαλκόνια που σε συσχετισμό με τα κτίσματα που διαμορφώνουν τα μέτωπα του δρόμου και ανοίγονται σε αυτόν, προσφέρουν μικρότερης κλίμακας ποιότητες στον δημόσιο χώρο, που μπορούν να ενισχύσουν τον κεντρικό χαρακτήρα και τις υπάρχουσες λειτουργίες του δρόμου. Ειδικότερα προτείνεται η αξιοποίηση σε δύο κατευθύνσεις: α) διαμόρφωση και ενσωμάτωση μικρών ταρατσών σε επαφή με τον κεντρικό δρόμο (Δ1.2 και Δ1.4) ως άτυπα υπαίθρια καθιστικά με προνομιακή θέα προς τη ρεματιά. β) αναζωογόνηση των μετώπων του κεντρικού δρόμου με κατά προτεραιότητα εγκατάσταση λειτουργιών σε ερειπωμένα ή ανενεργά κελύφη. Ενδεικτικά αναφέρονται οι μικρές αποθήκες (Δ1.3 και Δ1.4) οι οποίες μπορούν με μικρές παρεμβάσεις και εξοπλισμό να υποστηρίξουν τις δραστηριότητες στον δημόσιο χώρο ή να φιλοξενήσουν συλλογικές χειροτεχνικές δραστηριότητες.

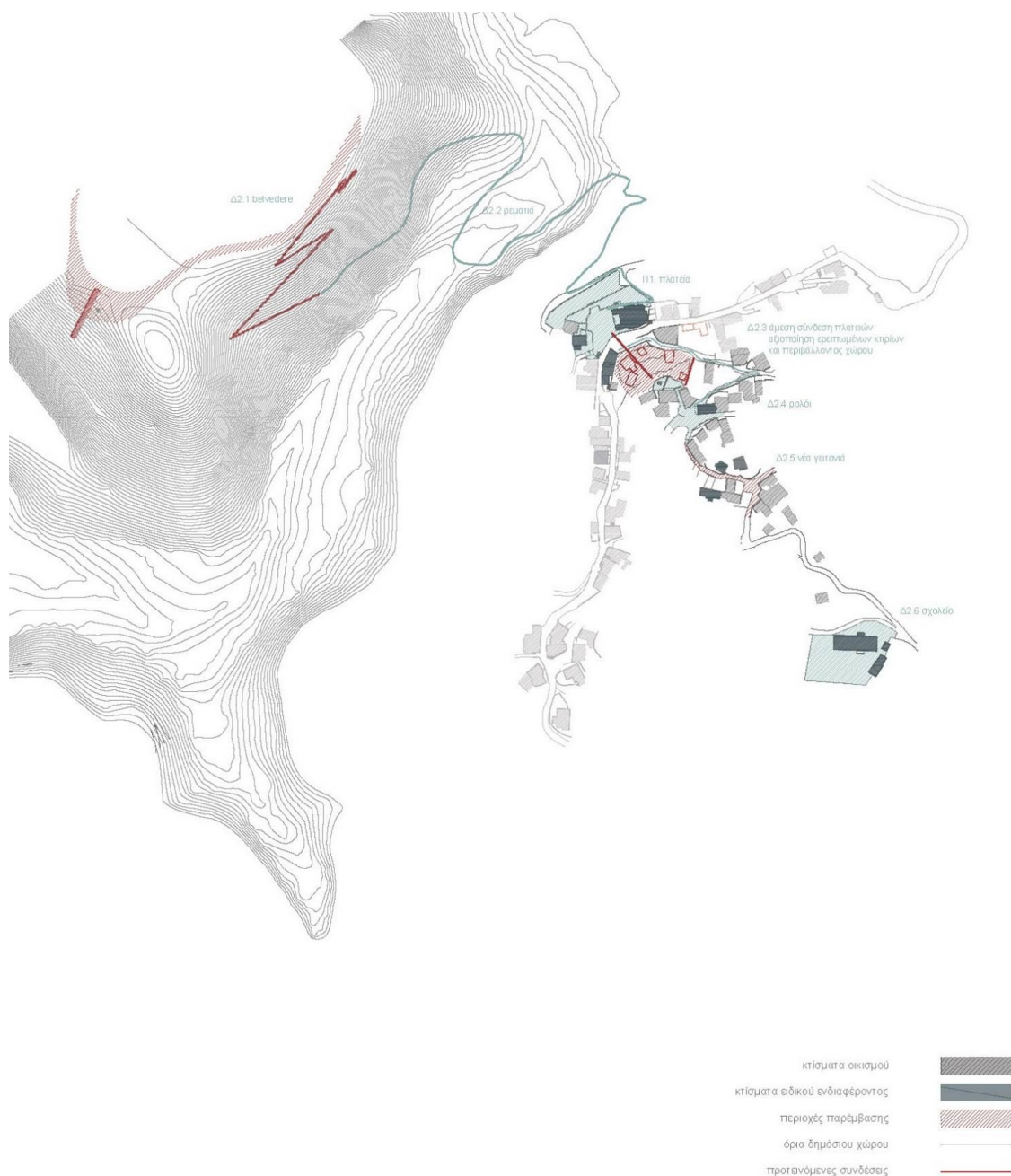

Εικ. 1.23. ζώνη παρέμβασης – διαδρομή Δ1. Ιδία επεξεργασία.

Διαδρομή Δ2

Η «διαδρομή Δ2» είναι μία ζώνη παρεμβάσεων που αξιοποιεί υφιστάμενες δυναμικές του οικισμού και με την προσθήκη συγκεκριμένων συνδέσεων επιχειρεί να δημιουργήσει μία νέα εμπειρία του οικισμού και ένα σύνολο νέων σχέσεων με το περιβάλλον του οικισμού. Πρόκειται για μια διαδρομή που διασχίζει εγκάρσια τον οικισμό, διέρχεται από την κοίτη του Οινούντα και εκτείνεται ως την δυτική πλαγιά και την επαρχιακή οδό.

Η περιγραφή της προτεινόμενης παρέμβασης έχει αφετηρία ακριβώς αυτό το σημείο επί της επαρχιακής οδού, απέναντι από τον οικισμό, από όπου ο κινούμενος προς τον οικισμό αποκτά τις πρώτες θεάσεις προς αυτόν. Η περιοχή αυτή θέασης του τοπίου και του οικισμού (belvedere, Δ2.1) θεωρείται προνομιακή για τη δυνατότητα στάσης, ανάπαυσης και απόλαυσης του φυσικού περιβάλλοντος και του οικισμού. Επιπλέον κρίνεται σκόπιμη η διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας μονοπατιού το οποίο από την περιοχή του belvedere θα οδηγεί τον περιπατητή στην παραρεμάτια ζώνη (Δ2.2) και θα συνδέεται με το υφιστάμενο δίκτυο μονοπατιών προς το Κοιμητήριο, προς την Αγία Κυριακή και προς την πλατεία της Βαμβακούς.

Εικ. 1.24. ζώνη παρέμβασης – διαδρομή Δ2. Ιδία επεξεργασία.

Η διαδρομή Δ2 επιχειρεί να προκαλέσει κινήσεις από και προς την ρεματιά μέσα από τα επάλληλα επίπεδα της πλατείας (Π1) του οικισμού. Η δυναμική της διαδρομής αυτής μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά από την δυνατότητα σύνδεσης της πλατείας με την πλατεία του ρολογιού. Οι δύο πλατείες αν και σε κοντινή απόσταση, λόγω της ιδιομορφίας του ανάγλυφου του εδάφους δεν συνδέονται άμεσα. Η προτεινόμενη ζώνη παρέμβασης περιλαμβάνει το τμήμα της πλαγιάς (Δ2.3) μεταξύ του κεντρικού δρόμου και της πλατείας του ρολογιού (Δ2.4). Το τμήμα αυτό αποτελείται από δύο επιμέρους πλατώματα με μεγάλη υψομετρική διαφορά μεταξύ τους. Στα πλαίσια ενεργοποίησης της περιοχής αυτής προτείνεται η διερεύνηση της δυνατότητας άμεσης σύνδεσης των διαφορετικών επιπέδων από τον κεντρικό δρόμο ως το ρολόι. Ενδεικτικά αναφέρονται η χρήση υπαίθριου ανελκυστήρα και υπαίθριας κυλιόμενης ή

στατικής κλίμακας. Για την ενίσχυση της παρέμβασης προτείνεται η αξιοποίηση των τεσσάρων ερειπωμένων κτισμάτων με προσθήκη ή όχι χρήσης και αποκατάσταση ή διατήρηση του κελύφους τους.

Στη συνέχεια δίνονται κάποιες επιλεγμένες αναφορές ένταξης ανελκυστήρων και κυλιόμενων κλιμάκων στο τοπίο.

Εικ. 1.25. Ανελκυστήρας πρόσβασης στο ιστορικό κέντρο, Gironella/ Carles Enrich © Adrià Goula.

Εικ. 1.26. Ανελκυστήρας πρόσβασης στο ιστορικό κέντρο, Aragon, David Chipperfield Architects. Πηγή: <https://davidchipperfield.com/project/teruel-urban-development>.

Εικ. 1.27. Κυλιόμενες σκάλες πρόσβασης στο κάστρο κέντρο, Toledo, Martínez Lapeña - Torres Arquitectos, Πηγή: Wikimedia Commons.

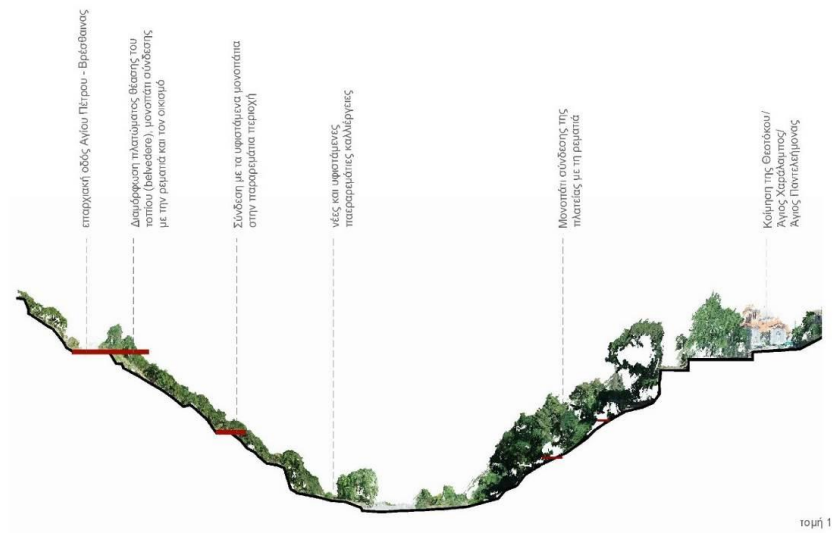
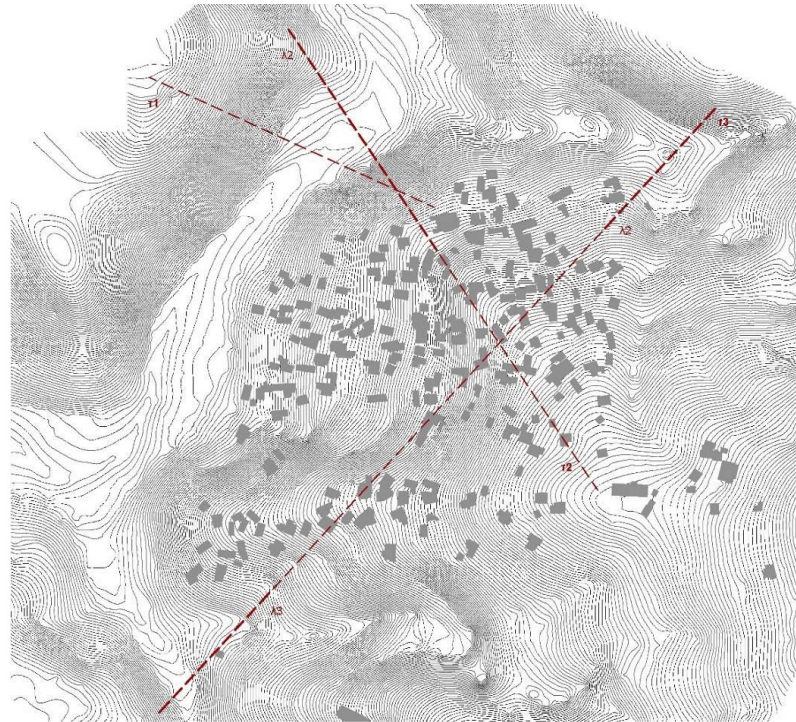
Η διαδρομή Δ2 συνεχίζεται μετά την πλατεία του ρολογιού, τον Προφήτη Ηλία και το μνημείο των 28 Βαμβακιτών, προς το σχολείο (Δ2.6). Διέρχεται από την περιοχή στην οποία βρίσκονται τα τρία κτίσματα ιδιοκτησίας του Ιδρύματος Σ. Νιάρχος. Προτείνεται το τμήμα της διαδρομής από το μνημείο των 28 Βαμβακιτών ως τα τρία αυτά κτίσματα να αποτελέσει αντικείμενο υποδειγματικής αποκατάστασης παραδοσιακού λιθόστρωτου (καλντερίμι). Το πλάτωμα στο οποίο καταλήγει το μονοπάτι προτείνεται να διαμορφωθεί κατάλληλα ως σημείο συνάντησης και ανάπαυσης. Η αποκατάσταση των τριών κτιρίων μπορεί επίσης να λειτουργήσει πειραματικά, και υποδειγματικά για την προσέγγιση των ερειπωμένων, παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, κτισμάτων του οικισμού. Ο συνδυασμός των παρεμβάσεων αυτών θα δημιουργήσει μία νέα γειτονιά (Δ2.5) που ενισχύει περαιτέρω τη σημασία της διαδρομής αυτής και την επίτονη διάσχιση του οικισμού από την ρεματιά ως το σχολείο. Το σχολείο (Δ2.6) είναι ήδη αποκατεστημένο και φιλοξενεί μέρος του προγράμματος δράσεων για την Αναβίωση της Βαμβακούς, αποτελεί επομένως σημαντικό πόλο έλξης και κατάληξη της προτεινόμενης διαδρομής.

Στη συνέχεια καταγράφονται οι παρεμβάσεις σε διαγράμματα κατόψεων και τομών όπου σημειώνονται υφιστάμενα σημεία ενδιαφέροντος, προτεινόμενες διαμορφώσεις και μεταξύ τους συνδέσεις. Τέλος, παρατίθενται ενδεικτικές εικόνες αναφοράς για την προτεινόμενη σύνδεση των δύο πλατειών.

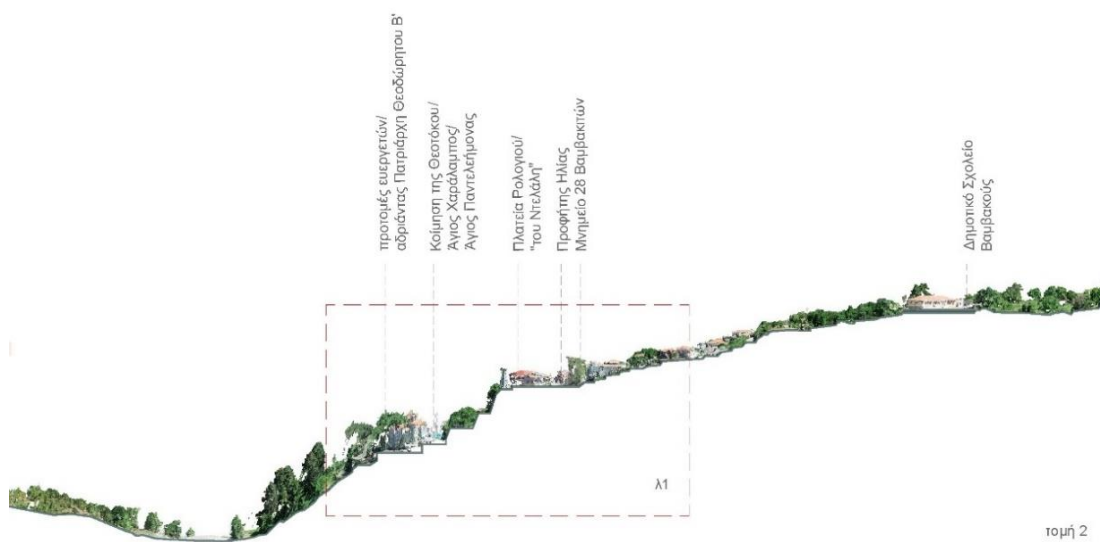

Εικ. 1.26. Προτεινόμενες παρεμβάσεις σύνδεσης πλατείας – ρολογιού. Ιδία επεξεργασία.

Στις επόμενες σελίδες: Εικ. 1.27 -1.33 παρουσιάζονται διαγραμματικές τομές προτεινόμενων παρεμβάσεων. Ιδία επεξεργασία.

Εικ. 1.27, Εικ. 1.28.

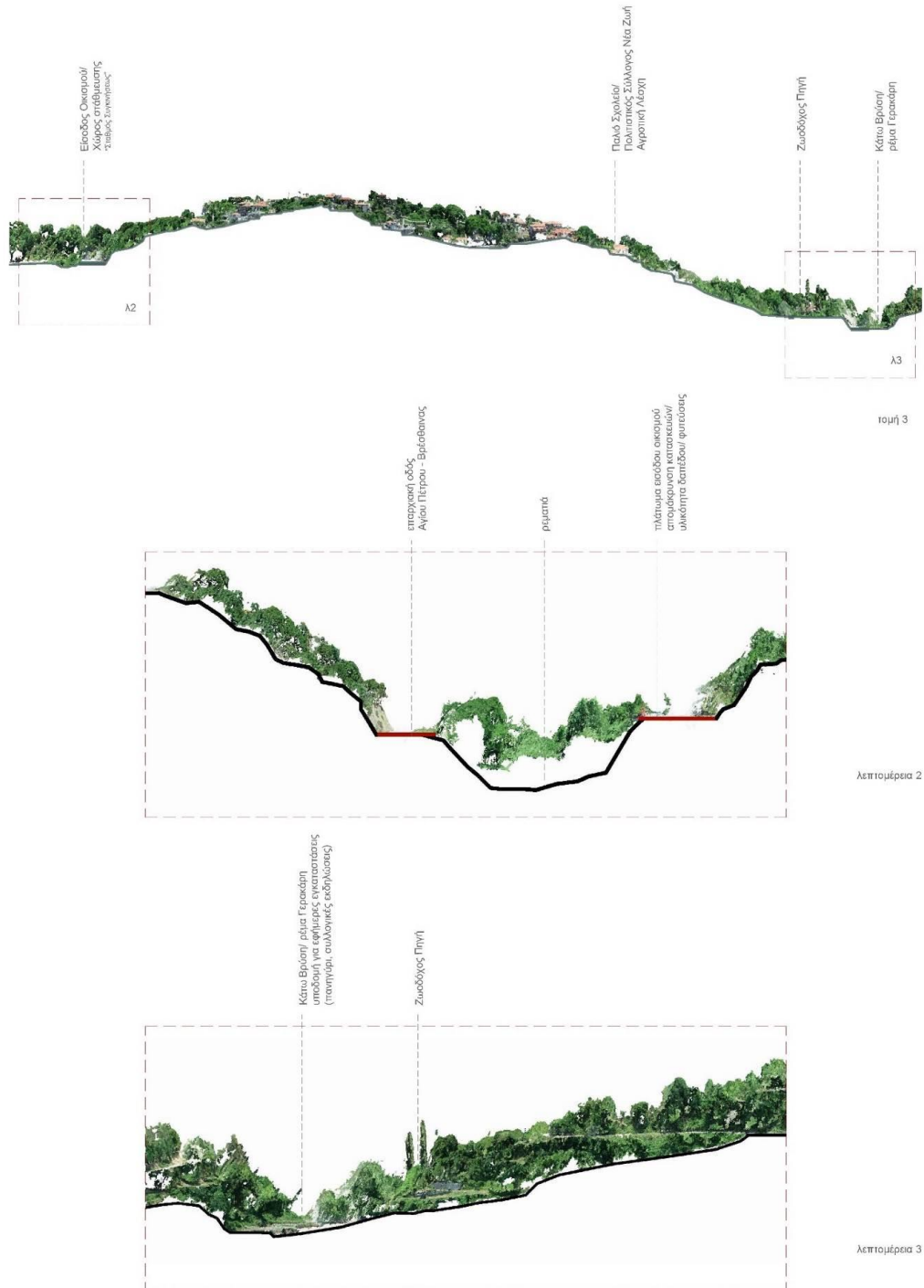

τομή 2

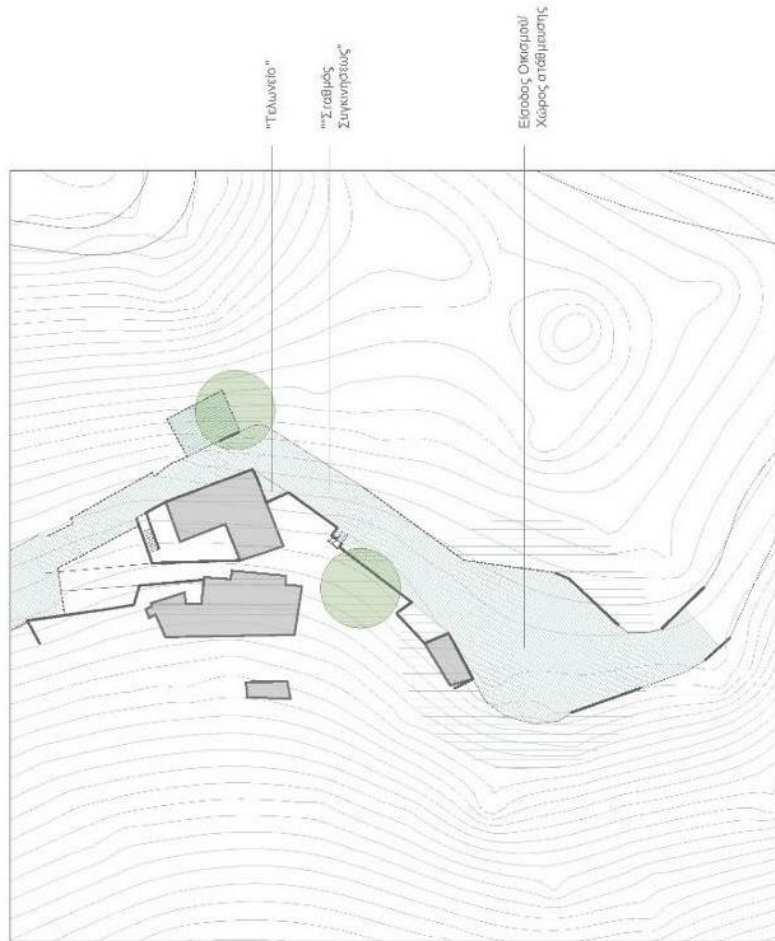

λεπτομέρεια 1

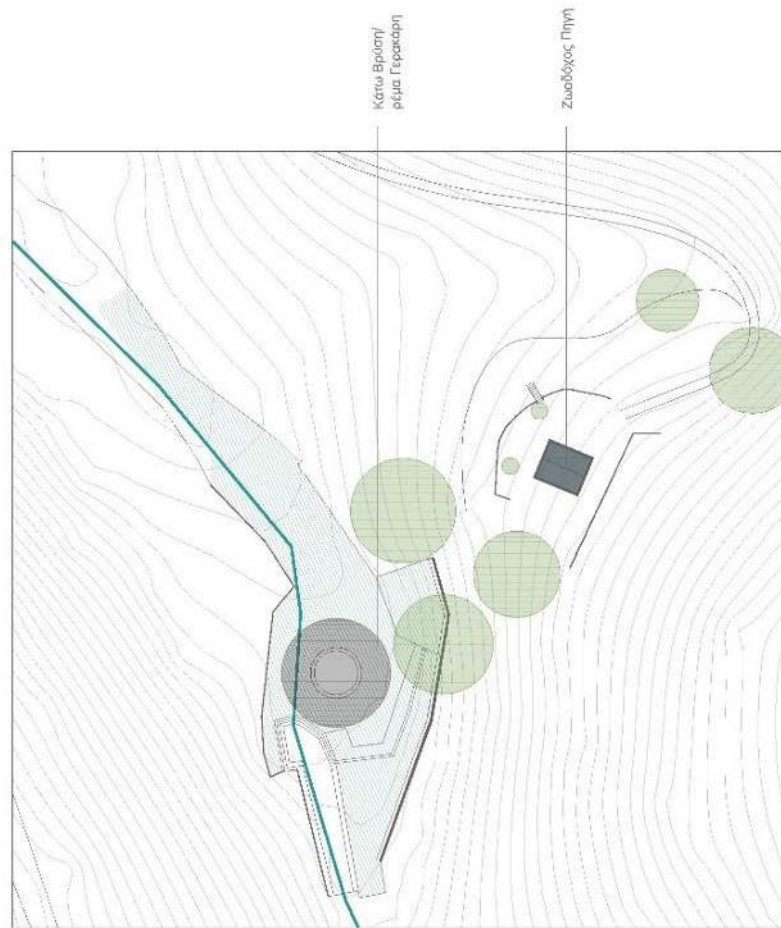
Εικ. 1.29, Εικ. 1.30.

Εικ. 1.31, Εικ. 1.32, Εικ. 1.33.

Εικ. 1.34. Περιοχή εισόδου του οικισμού. Ιδία επεξεργασία.

Εικ. 1.35. Περιοχή Κάτω Βρύσης. Ιδία επεξεργασία.

2. Ενημέρωση και διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους κατοίκους και φορείς. Ανοικτή παρουσίαση προθέσεων και συζήτηση. Συστηματική καταγραφή απόψεων θεματικών ομάδων ενδιαφερόντων

2.1. Μεθοδολογία / διαδικασία / διεξαγωγή διαβούλευσης

Η διαδικασία της διαβούλευσης αν και πρόκειται για μία κανονιστική διαδικασία σε θεσμικό επίπεδο, πολλές φορές παρακάμπτεται ή πραγματοποιείται για τυπικούς λόγους. Η διαβούλευση αποτελεί μια αμφίδρομη επικοινωνία έκθεσης των προτάσεων πολιτικής, δράσεων κ.ά. προς την τοπική κοινωνία, προκειμένου να υπάρξει ένας ουσιαστικός διάλογος μεταξύ εμπλεκόμενων φορέων και πολιτών για τις μελλοντικές ενέργειες που πρόκειται να λάβουν χώρα με τη σύμφωνη γνώμη όλων.

Για τους παραπάνω λόγους λοιπόν, έχοντας ολοκληρώσει την καταγραφή των δράσεων που έχουν συζητηθεί κατά τη διάρκεια του ερευνητικού έργου, πραγματοποιήθηκε μια ανοικτή συζήτηση των προτάσεων και των στοχεύσεων τόσο με τους τοπικούς φορείς, όσο και με τους ίδιους τους κατοίκους.

Η εν λόγω διαδικασία έλαβε χώρα την Παρασκευή 19/06 στον οικισμό της Βαμβακούς, με την παρουσία της ΚΟΙΝΣΕΠ, μελών του Σπουδαστηρίου Πολοδομικών Ερευνών του ΕΜΠ, εκπροσώπων τοπικών φορέων της ευρύτερης περιοχής, καθώς και των ντόπιων κατοίκων και επιχειρηματιών, και πραγματοποιήθηκε σε δύο μέρη:

A: Συζήτηση με εμπλεκόμενους φορείς και

B: Συζήτηση με κατοίκους και επιχειρηματίες της περιοχής.

Στο παρόν υποκεφάλαιο αποδελτιώθηκαν οι απόψεις που διατυπώθηκαν και από τις δύο κατηγορίες κοινού, έτσι ώστε, σε τελικό στάδιο να αξιολογηθούν και να ενσωματωθούν με τον κατάλληλο τρόπο στο συνολικό εγχείρημα σχεδιασμού αναδιαμόρφωσης και αναβίωσης της Βαμβακούς.

2.2. Συμμετέχοντες / φορείς / κάτοικοι

Οι συμμετέχοντες του Α' μέρους, εκπρόσωποι των φορέων που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή, και που έλαβαν το λόγο στη συνάντηση, παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Όνοματεπώνυμο	Φορέας	Ιδιότητα στο Φορέα
Αλεξανδρόπουλος Κυριάκος	Επιμελητήριο Λακωνίας	Αντιπρόεδρος Β'
Βακαλόπουλος Μιχάλης	Δήμος Σπάρτης	Αντιδήμαρχος
Βερούτης Θεόδωρος	Περιφέρεια Πελοποννήσου	Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας
Δημαράς Γιάννης	TK Βρεσθένων	Πρόεδρος
Κανελλοπούλου Αναστασία	Ινστιτούτο Σπάρτης	Πρόεδρος

Κολινιώτης Δημήτρης	Αναπτυξιακή Πάρνωνα	Τμήμα Συμβουλευτικής & Καινοτομίας
Κοψιαύτη Ιωάννα	Hellenic Byways IKE	Ιδρύτρια
Λαμπριανάκος Παναγιώτης	Κοινότητα Άρνας / Ταΰγετος	Πρόεδρος
Μπακιρτζή Μαρία	Αγροτουριστική μονάδα στα Καλύβια Καρυών	Αρχιτέκτονας, ιδιοκτήτρια
Μπόγλης Αργύρης	Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα Μούστου Μαινάλου & Μονεμβασίας	Διευθυντής
Παπανικολάου Αντώνης	Ξενώνα στα Τσίντζινα	Ιδιοκτήτης
Φλώρος Παναγιώτης	Εμπορικός Σύλλογος Σπάρτης	Πρόεδρος
Χειλάκου Μαριάννα	Καφετέρια στις Καρυές	Ιδιοκτήτρια

Στο Β' μέρος συμμετείχαν οι κάτοικοι της Βαμβακούς και άλλων γειτονικών οικισμών, καθώς και όλοι όσοι ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη της περιοχής.

2.3. Αποδελτίωση ηχητικών αρχείων ανά ενότητα (φορείς / κάτοικοι). Καταγραφή των θεμάτων που συζητήθηκαν και των απόψεων που διατυπώθηκαν ομαδοποιημένων ανά θεματικό πεδίο

Α' Μέρος: Συζήτηση με εμπλεκόμενους φορείς

Παναγιώτης Φλώρος | Πρόεδρος Εμπορικού Συλλόγου Σπάρτης

- Τουρισμός: Με τη βοήθεια του ΙΣΝ, η Βαμβακού να γίνει η «ναυαρχίδα» της περιοχής και να λειτουργήσει ως κόμβος για την ευρύτερη περιοχή του Πάρνωνα στον τουριστικό τομέα.
- Πρωτογενής τομέας: Η βασική πρωτογενής παραγωγή του Πάρνωνα είναι η κτηνοτροφία. Πρόταση υποστήριξης της παραγωγής τοπικών τυροκομικών προϊόντων, ειδικότερα της σφέλας «τυρί της φωτιάς» (σκληρό λευκό τυρί, ΠΟΠ 1996, δικαίωμα παραγωγής Λακωνία-Μεσσηνία), από κατοικίσιο γάλα. Στην περιοχή του Πάρνωνα φύεται το «μυρώνι», τροφή που δίνει ιδιαίτερα γευστικά χαρακτηριστικά και ιδιαίτερη απόδοση γάλακτος.
- Παραγωγικές μονάδες - μεταποίηση: Μια επένδυση σε τυροκομικές μονάδες παραγωγής σφέλας στην περιοχή θα ωφελήσει οικονομικά και την κτηνοτροφία του Πάρνωνα και θα μπορέσει να αποτελέσει κίνητρο για την προσέλκυση νέων κτηνοτρόφων και αύξηση των μόνιμων κατοίκων του οικισμού.

Αργύρης Μπόγλης | Διευθυντής του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας

- Αρωματικά φυτά: Από τα σημαντικότερα αρωματικά φυτά του Πάρνωνα είναι το τσάι του Μαλεβού – στόχος είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας, γι' αυτό

πρέπει η επιλογή των ειδών πρέπει να γίνει με προσοχή, ώστε να μην εισαχθούν ξενικά είδη και διαταραχθεί η βιοποικιλότητα της περιοχής. Ζητούν να είναι ενημέρωτοι και να βοηθήσουν σε όποια τέτοια προσπάθεια.

- Πρόγραμμα «Άνθρωπος και Βιόσφαιρα» της Unesco – παγκόσμιο δίκτυο «αποθεμάτων βιόσφαιρας»: Συνεργασία με την αναπτυξιακή του Πάρνωνα συντάσσεται φάκελος ένταξης της περιοχής του Πάρνωνα στο πρόγραμμα «Άνθρωπος και Βιόσφαιρα» της Unesco – παγκόσμιο δίκτυο «αποθεμάτων βιόσφαιρας». Με την ανακήρυξη της ως απόθεμα βιόσφαιρας, η περιοχή θα αποκτήσει αναγνωρισιμότητα, τα προϊόντα της διαθέτουν ένα νέο branding, και αναδεικνύονται τα πολιτιστικά της χαρακτηριστικά. Η ένταξη στο δίκτυο αυτό θα προσφέρει επίσης ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας, καθώς και δυνατότητες χρηματοδοτήσεων.
- Πεζοπορικές διαδρομές: Ο ΦΔΠ είναι καταρχήν θετικός, τονίζοντας ωστόσο το γεγονός ότι, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην επαφή με ενδημικά είδη που σώζονται σε μικρούς πληθυσμούς και θα μπορούσαν να πληγούν από μια συστηματική επαφή με το ευρύ κοινό.
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση: Ενεργά ήδη τέσσερα κέντρα περιβαλλοντικής ενημέρωσης σε: Άστρος, Καστάνιτσα, Άγιος Πέτρος, Λεωνίδιο. Υπάρχουν συζητήσεις για ένα πέμπτο κέντρο στις Καρυές ή στο Γεράκι Λακωνίας, αλλά ίσως συζητηθεί και η Βαμβακού.

Διοργανώνονται εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία της Λακωνίας, αλλά και της Αθήνας.

Αντώνης Παπανικολάου | Ιδιοκτήτης ξενώνα στα Τσίντζινα

- Ανισομερής κατανομή της προβολής των οικισμών (από τον ΦΔΠ). Σημαντική η εμπλοκή ντόπιων κατοίκων.

Δημήτρης Κολινιώτης | Αναπτυξιακή Πάρνωνα & Τεχνολόγος τροφίμων

- Χρηματοδοτικά προγράμματα: Η ΑΠ συνεργάζεται με τον ΦΔΠ για την κήρυξη του Πάρνωνα ως απόθεμα βιόσφαιρας της Unesco και υλοποιεί πρόγραμμα Leader τα τελευταία χρόνια, το οποίο έχει παράσχει χρηματοδοτήσεις σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της περιοχής. Από το 2013 έχει συστήσει τη δική της τεχνική υπηρεσία που υποστηρίζει τους δήμους της περιοχής που δεν έχουν Τεχνική Υπηρεσία. Μπορούν να υποστηρίξουν είτε με μελέτες, είτε με χρηματοδοτικά εργαλεία σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.
- Παραγωγικές μονάδες - μεταποίηση: Υπάρχει έντονο ενδιαφέρον στον τομέα της μεταποίησης σχετικά με το λάδι και το τυρί, αλλά είναι δύσκολο να εξασφαλιστεί η αδειοδότησή τους, λόγω των προϋποθέσεων και των υποδομών που απαιτούνται για τη λειτουργία τους (π.χ. μονάδα βιολογικού καθαρισμού, κ.α. περιβαλλοντικοί όροι). Γι' αυτό τονίζει τη σημασία του σχεδιασμού πριν οποιαδήποτε τέτοιου είδους επένδυση.

Στο απόθεμα βιόσφαιρας υπάρχουν ζώνες χωροθέτησης επαγγελματικών λειτουργιών: απόλυτης προστασίας, όπου δεν υπάρχουν μεταποιητικές δραστηριότητες, περιμετρικά υπάρχει το buffer, μια μεταβατική ζώνη, και μια τρίτη ζώνη,

στην οποία επιτρέπεται η επαγγελματική δραστηριότητα που δεν διαταράσσει το περιβαλλοντικό ή πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής.

Ιωάννα Κοψιαύτη | Καθηγήτρια Ιστορίας Τέχνης – ιδρύτρια της HellenicBywaysIKE

- Εκπαιδευτικά προγράμματα: Διαμόρφωση ενός κέντρου αντίστοιχου του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών του Harvard στο Ναύπλιο, που να λειτουργεί όλο τον χρόνο και να απευθύνεται σε φοιτητές συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων από το εξωτερικό, παρέχοντας προγράμματα διαμορφωμένα ανάλογα με την ειδικότητά τους (π.χ. Περιβαλλοντολόγοι, φωτογράφοι, κλπ) προσανατολισμένα στον Πάρνωνα. Τα προγράμματα σχεδιάζονται ανάλογα με τις ειδικότητες που φιλοξενούνται και περιλαμβάνουν επισκέψεις σε όλο το νομό (π.χ. σε τυροκομεία, οινοποιεία, στον Μυστρά, πεζοπορίες στο βουνό). Ενδεικτικό πρόγραμμα: Πολιτισμός και ιστορία του κρασιού στην Ελλάδα.

Υπάρχει έτοιμο υλικό στην περιοχή και ότι η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής θα μπορούσε να το αξιοποιήσει εύκολα (η ίδια δεν έχει χώρο). Οι υποδομές που χρειάζονται είναι: ξενώνες φοιτητών με πρόβλεψη για εστίαση, και εκπαιδευτικών χώρων με τον κατάλληλο εξοπλισμό. Σημαντικοί είναι και οι συνεργάτες που θα διαμορφώνουν τα προγράμματα και τις διάφορες δραστηριότητες που να εμπλέκουν τους φοιτητές στη ζωή της περιοχής παρέχοντάς τους μια πολύπλευρη εμπειρία και όχι ένα «αποστειρωμένο» μάθημα.

Αντώνης Παπανικολάου | Ιδιοκτήτης ξενώνα στα Τσίντζινα

- Τουρισμός: Έμφαση στον Τουρισμό, προτείνεται ως πρότυπο το μοντέλο της Τοσκάνης προσαρμοσμένο στην περιοχή με κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα σε όλη την περιοχή του Πάρνωνα.

Ο τουρισμός μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά στην τοπική ανάπτυξη και υποστηρικτικά και κάποιες παραγωγικές ή μεταποιητικές δραστηριότητες που μπορούν να είναι ανοιχτές στους επισκέπτες.

Αναστασία Κανελλοπούλου | Πρόεδρος Ινστιτούτου Σπάρτης (αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία που ασχολείται με το κομμάτι του πολιτισμού της περιοχής), πρώην Νομάρχης Ευρυτανίας, πρώην πρόεδρος Αναπτυξιακής Πάρνωνα, ιδιοκτήτρια βιομηχανικής μονάδας μεταποίησης ελιάς καλαμών με έδρα τη Σελλασία.

Δεν είναι αντιληπτό το «όραμα» του εν λόγω εγχειρήματος και του τι τελικά σημαίνει αναβίωση της Βαμβακούς. Τίθεται το ζήτημα της χαρτογράφησης και οριοθέτησης της περιοχής παρέμβασης. Η στόχευση να είναι πιο μακροπρόθεσμη από την πενταετία.

- Αγροδιατροφικός τομέας: Οργάνωση προγράμματος αγροτουρισμού. Προέλκυση επενδύσεων στην περιοχή, προκειμένου να αναπτυχθεί μια οικονομίας κλίμακας και να διαμορφωθεί ζήτηση. Ως κέντρα αγροτουρισμού μπορούν να λειτουργήσουν οι εξής οικισμοί: Καρυές, Δολιανά, Λεωνίδιο.
- Δικτύωση - συνεργασία: Στην περίπτωση της Βαμβακούς, το εγχείρημα πρέπει να ενταχθεί στα μεγαλύτερα προγράμματα του Δήμου και της Περιφέρειας, σε ένα πλαίσιο συνεργασίας και δικτύωσης. Δε μπορείς να αναβιώσεις μόνο τη

Βαμβακού, αλλά πρέπει να οργανώσεις οικονομία κλίμακας στον Πάρνωνα, και να προκαλέσεις ζήτηση με διάφορους τρόπους.

- Τεχνολογία - καινοτομία: Θεωρεί ότι στη Βαμβακού η ΚΟΙΝΣΕΠ έχει επιτύχει να ξεκινήσει τη διαμόρφωση ενός brand γύρω από την τεχνολογία και την καινοτομία.

Μιχάλης Βακαλόπουλος | Αντιδήμαρχος Σπάρτης

- Πολιτισμός και Τουρισμός: Αρχαιολογικό Μουσείο Σπάρτης. Εκθέτει την οργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Δήμου Σπάρτης. Έμφαση στις εκδηλώσεις για τα 2500 χρόνια από τη μάχη των Θερμοπυλών και τα 200 χρόνια από το 1821.
- Αγροδιατροφικός τομέας: Προώθηση τοπικών προϊόντων όπως σφέλα, τσάι του βουνού, κηραλοιφές.
- Υποδομές - εξυπηρετήσεις: Επισημαίνει ότι επανέφεραν το πυροφυλάκειο στη Βαμβακού ως ανταπόδοση στο ΙΣΝ για όσα κάνει στη Σπάρτη.
- Δικτύωση - συνεργασία: Επισημάνση σημασίας συλλογικής προσπάθειας και όχι μεμονωμένων επεμβάσεων, ανάπτυξης δικτύων και ένταξης του εγχειρήματος σε συνολικότερες προσπάθειες.

Παναγιώτης Λαμπριανάκος | Πρόεδρος Κοινότητας Άρνας Λακωνίας

Θαυμασμός για το συνολικό εγχείρημα και τη διαδικασία της διαβούλευσης, καθώς και την επιθυμία να γίνει κάτι ανάλογο για το δικό του οικισμό.

Ρίβα Λάββα | Επίκουρη καθηγήτρια ΕΜΠ

Καθώς ο πατέρας της κατάγεται από τη Ρειχιά Λακωνίας, σκέφτεται να επαναφέρει το αρχείο του πατέρα της στον τόπο καταγωγής του, με την προϋπόθεση να αξιοποιηθεί και να είναι ανοιχτό σε ερευνητές.

Θοδωρής Βερούτης | Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας

- Χρηματοδοτικά προγράμματα: Υπογραμμίζει την ανάγκη ολιστικής ανάπτυξης της περιοχής, δεδομένου ότι και οι χρηματοδοτήσεις απαιτούν ολοκληρωμένες χωρικές επεμβάσεις. Ο Πάρνωνα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μιας ολοκληρωμένης χωρικής επέμβασης μιας περιοχής με κοινή αναπτυξιακή πολιτική και κοινά προβλήματα προς επίλυση.
- Παραγωγικές μονάδες - μεταποίηση: Μπορεί η Βαμβακού να τεθεί στο κέντρο ενός ευρύτερου εγχειρήματος. Θέτει το ζήτημα της βιωσιμότητας για τις μικρές παραγωγικές μονάδες.

Με τις δράσεις της ΚΟΙΝΣΕΠ των τελευταίων χρόνων έχουν επιτύχει να φέρουν σε επαφή με τον οικισμό παιδιά της Σπάρτης που δεν έχουν χωριά και πλέον την θεωρούν τον οικισμό τους. Επένδυση στη νιότη, στα παιδιά που επανέρχονται στον οικισμό.

- Υποδομές - εξυπηρετήσεις: Σχετικά με τις προσβάσεις, θεωρεί ότι δεν πρέπει να γίνουν μεγάλοι αυτοκινητόδρομοι στον Πάρνωνα, αλλά να διορθωθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο του Πάρνωνα υπό την αιγίδα της περιφέρειας.

Κυριάκος Αλεξανδρόπουλος | Επιμελητήριο Λακωνίας

- Δικτύωση - συνεργασία: Κρίσιμη την αξιοποίηση και την επένδυση στην τοπική παραγωγή. Διεύρυνση του εγχειρήματος.
(παρέμβαση κ. Κολινιώτη: Επισημαίνει τη σημασία προσέλκυσης και του πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής, όχι μόνο τουριστών)
(παρέμβαση κ. Κανελλοπούλου: επισημαίνει την ανάγκη σχεδιασμού πολιτικών για τις ορεινές και δυσπρόσιτες περιοχές, π.χ. κινήτρων)

Μαρία Μπακιρτζή | Αρχιτέκτονας, ιδιοκτήτρια αγροτουριστικής μονάδας στα Καλύβια Καρυών

- Αγροτουριστικός τομέας: Εμπειρία από τη δημιουργία αγροτουριστικής μονάδας και τη διοργάνωση πολλαπλών δραστηριοτήτων που έχει σχεδιάσει για τους επισκέπτες.
(παρέμβαση κ. Κανελλοπούλου: Προτείνει τη δημιουργία στον Πάρνωνα ενός χωριού Erasmus που να διατίθεται για δράσεις Erasmus για τη νεολαία, που να μπορεί να αυτοτροφοδοτείται και να στοχεύσει σε Πανεπιστήμια που μπορεί να ενδιαφέρονται για τα ειδικά χαρακτηριστικά του Πάρνωνα. Το Ινστιτούτο Σπάρτης ήδη συνεργάζεται με Πανεπιστήμιο της Sapienza και προσδοκεί διεύρυνση αυτής της συνεργασίας.)

Μαριάννα Χειλάκου | Ιδιοκτήτρια καφετέριας στις Καρυές

- Τουρισμός: Κρίσιμος ο τουρισμός από το εξωτερικό, αλλά και η επίσκεψη περιοδικών κατοίκων το καλοκαίρι ή τα σαββατοκύριακα του χειμώνα. Τον χειμώνα που δεν υπάρχουν τουρίστες από το εξωτερικό, η επιχείρηση στηρίζεται από ανθρώπους που έρχονται από την Αθήνα, τη Σπάρτη και τα γύρω χωριά. Κρίσιμη είναι η διασπορά των επισκεπτών όχι μόνο στον χώρο και τις διαφορετικές δραστηριότητες, αλλά και στον χρόνο, ώστε επιχειρήσεις π.χ. εστίασης να είναι βιώσιμες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.
Ανάγκη ύπαρξης συμπληρωματικών επιχειρήσεων και δραστηριοτήτων ώστε η μία να υποστηρίζει και να ενισχύει την άλλη. Χρειάζεται ο ντόπιος πληθυσμός, ώστε να διατηρείται η επιχείρηση.
(σχόλιο κ. Μπακιρτζή: τα ξενοδοχεία έχουν το αντίθετο πρόβλημα, έχουν κόσμο τον χειμώνα αλλά όχι το καλοκαίρι)

Αντώνης Παπανικολάου | Ιδιοκτήτης ξενώνα στα Τσίντζινα

- Υποδομές - εξυπηρετήσεις: Αξιοποίηση των παλιών σπιτιών για φιλοξενία τουριστών, παρά η δημιουργία νέων κλειστών μονάδων, που θα τους επιτρέπει να βιώσουν την εμπειρία της διαμονής στον οικισμό και τη συναναστροφή τους με την καθημερινότητά του.

Κωνσταντίνος Σερράος | Καθηγητής ΕΜΠ | Σύνοψη προτάσεων

- Σημασία της εμπλοκής του ντόπιου πληθυσμού στο εγχείρημα, για να αισθανθούν ότι συμμετέχουν σε μια κοινή προσπάθεια και όχι, ότι καλούνται να δεχτούν ένα έξωθεν δοσμένο σχέδιο.

- Προτείνονται προγράμματα επιδοτήσεων ή εξασφάλιση χαμηλότοκων δανεισμών προς τους κατοίκους, για να μπορέσουν να φτιάξουν τα σπίτια τους και να τα προσφέρουν προς φιλοξενία επισκεπτών, αποκομίζοντας και αυτοί κάποιο κέρδος.
- Σημασία της τεχνογνωσίας των αποκαταστάσεων, της εκπαίδευσης και της οργάνωσης συνεργειών μαστόρων που να μπορούν να αναλάβουν τέτοιου είδους έργα.
- Οργάνωση συστήματος υποστήριξης των ιδιοκτητών για την αποκατάσταση των σπιτιών, με την κατάλληλη τεχνογνωσία σε ζητήματα που σχετίζονται με όλα τα στάδιά της, από την αδειοδότηση, έως την εκτέλεση από πιστοποιημένα συνεργεία με προσυμφωνημένες τιμές μονάδας, όπως το παράδειγμα τα παλιά προγράμματα του ΕΟΤ (Βάθεια, Οία), που αναλάμβαναν την επισκευή ακινήτων, τα εκμεταλλεύονταν για ένα χρονικό διάστημα, «χτίζοντας» μια πελατεία, και μετά τα επέστρεφαν στους ιδιοκτήτες.

Β' Μέρος: Συζήτηση με κατοίκους

Πολιτισμός / Τουρισμός

- Σημασία αξιοποίησης ιστορίας του τόπου.
- Αξιοποίηση της ιστορίας του οικισμού (ιστορία 1821, θρησκευτική ιστορία). Θα μπορούσε η Βαμβακού να είναι το κέντρο για να γνωρίσει κάποιος την ιστορία του Πάρωννα. Ανάδειξη παλιών κτισμάτων και φυσικού περιβάλλοντος.
- Αξιοποίηση νερόμυλων, αλωνιών, νεροτριβών με παράλληλη αξιοποίηση της μνήμης και της γνώσης των μεγαλύτερων κατοίκων του οικισμού που έχουν βιωμένη εμπειρία αυτών των κατασκευών.
- Αποκατάσταση σπηλαιομοναστηριού Αγίας Κυριακής – η Βαμβακού μπορεί να λειτουργήσει ως ορμητήριο.
- Σημασία τουριστικής ανάπτυξης και διατήρησης του χρώματος του οικισμού. Ανάδειξη ιστορικής και πολιτιστικής ταυτότητας, όχι μόνο για τους επισκέπτες. Υπογράμμιση της προτεραιότητας των μόνιμων κατοίκων και όσων αποφασίσουν να εγκατασταθούν στον οικισμό.
- Πρόταση χωροθέτησης «γηροκομείου», μονάδας που να απευθύνεται σε μεγαλύτερες ηλικίες που επιθυμούν να είναι σε επαφή με τη φύση.

Αποκατάσταση κτιρίων

- Σκοπός της αποκατάστασης των κτιρίων θα πρέπει να είναι η διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα του οικισμού – προβληματισμός για πιο «σύγχρονη» εικόνα κτιρίων.
- Σημασία διατήρησης χαρακτήρα του οικισμού – αμφιβολία για κυλιόμενες σκάλες, προτιμά ανελκυστήρα – καθεστώς προστασίας ώστε να μη μπορεί κάποιος να κάνει ό,τι θέλει στο σπίτι του και να αλλοιώνει το παραδοσιακό στοιχείο (κάτι ανάμεσα στην αυστηρότητα των παραδοσιακών οικισμών και της σχετικής ελευθερίας επεμβάσεων).

Υποδομές / εξυπηρετήσεις - παρεμβάσεις σε δημόσιους χώρους

- Πρέπει πρώτα να γίνουν παρεμβάσεις ώστε ο οικισμός να γίνει ελκυστικός στους επισκέπτες και μετά να δοθεί έμφαση στις καλλιέργειες – προτεραιότητα στον τουρισμό (αντίδραση από άλλους κατοίκους, που θεωρούν ότι πρέπει να υποστηριχτούν αρχικά οι μόνιμοι κάτοικοι).
- Εντοπισμός του προβλήματος της έλλειψης καθημερινών δραστηριοτήτων που θα βοηθούσαν στην εγκατάσταση νέων οικογενειών (π.χ. σχολεία, φροντιστήρια) σε συνδυασμό με την κακή κατάσταση των δρόμων που «αυξάνουν» την απόσταση από τα αστικά κέντρα.
- Πρόταση για τελεφερίκ αντί του ανελκυστήρα, παράδειγμα ανελκυστήρα: ο κεκλιμένος ανελκυστήρας της λίμνης Como.
- Έμφαση στις υποδομές: οδοποιία, δημόσιος φωτισμός, αξιοποίηση μονοπατιών.
- Πρόταση διαμόρφωσης θερινού σινεμά.
- «Ρούγες»: διευρύνσεις των δρόμων του οικισμού που λειτουργούσαν ως μικρές πλατείες στις γειτονιές, είχαν η καθεμιά την ονομασία τους και θα μπορούσαν να αναδειχτούν.

Αναδιάρθρωση καλλιεργειών

- Πρόταση για απεγκλωβισμό εκτάσεων που έχουν χαρακτηριστεί δασικές – έμφαση στη δημιουργία μεγαλύτερων καλλιεργήσιμων εκτάσεων (μέσω αναδάσμου ή ανοικίασης γειτονικών τμημάτων γης) ώστε να είναι βιώσιμη μια επένδυση στην καλλιέργεια + έρευνα για τις καλλιέργειες που παραδοσιακά γίνονταν εδώ ή για την εισαγωγή νέων ειδών.
- Σημασία υποστήριξης της υφιστάμενης, προβληματικής παραγωγής του οικισμού, από κάποιον γεωπόνο - αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.
- Αναφορά σε μια παλιότερη μελέτη για καλλιέργεια τσαγιού που δεν υλοποιήθηκε.

Δικτύωση / εξωστρέφεια

- Για την ανάπτυξη της παραγωγής το κρίσιμο είναι να βρεις την αγορά
- Πρέπει να υπάρχει ένα δίκτυο αλληλοϋποστηρικτικών - συμπληρωματικών λειτουργιών.

2.4. Συμπεράσματα

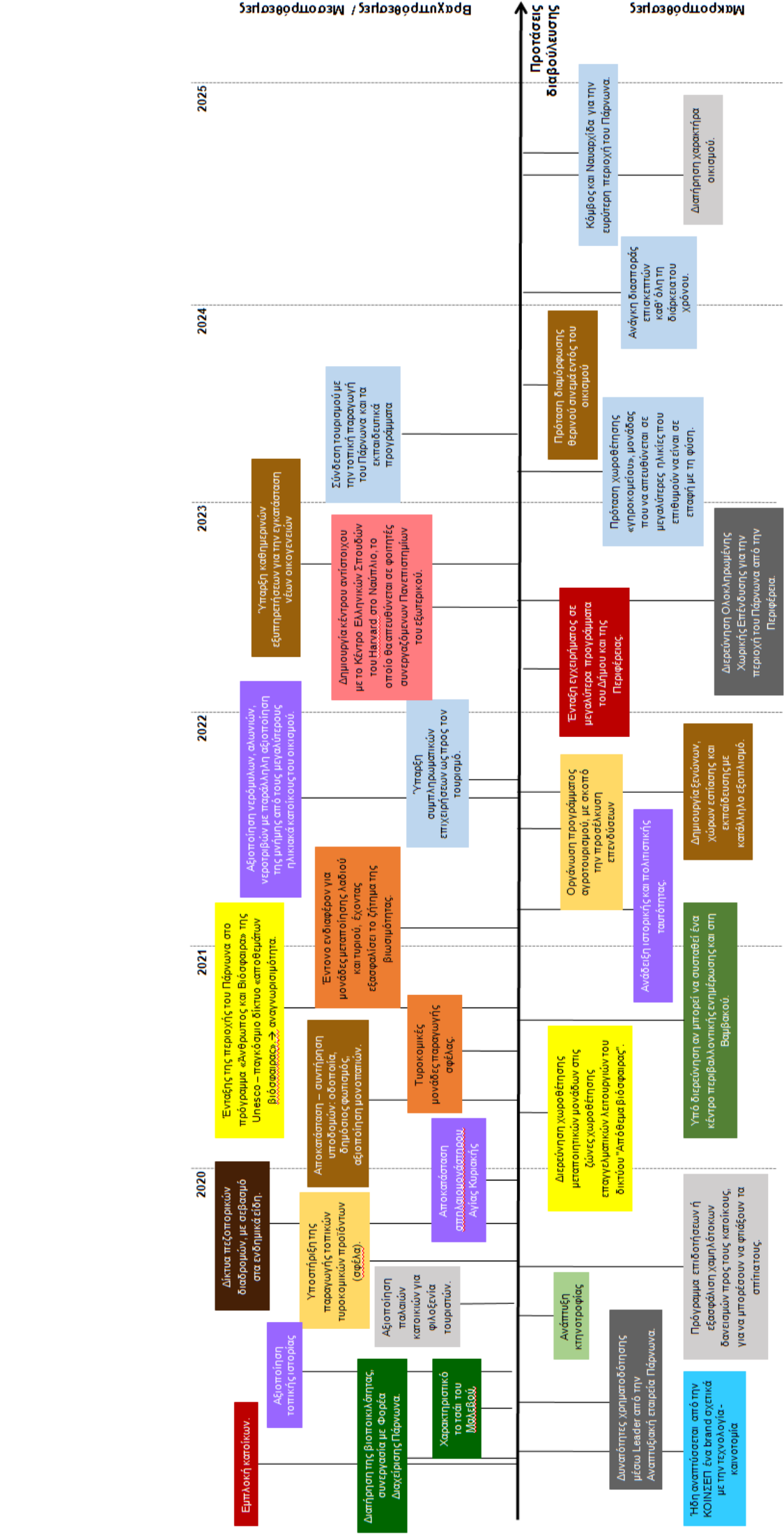
Συνοψίζοντας τις απόψεις και θέσεις όπως κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της διαβούλευσης, στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα σημαντικότερα ζητήματα που εθίγησαν, ομαδοποιημένα ανά κατηγορίες κύριων θεματικών πεδίων.

	Θεματικά πεδία	Προτάσεις / Δράσεις
1	Πρωτογενής τομέας	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη κτηνοτροφίας στην περιοχή
2	Αρωματικά φυτά	<ul style="list-style-type: none"> Χαρακτηριστικό το τσάι του Μαλεβού. Διατήρηση της βιοποικιλότητας, συνεργασία με Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα.
3	Αγροδιατροφικός τομέας	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη της παραγωγής τοπικών τυροκομικών προϊόντων, ειδικότερα της σφέλας. Οργάνωση προγράμματος αγροτουρισμού, με σκοπό την προσέλκυση επενδύσεων στην περιοχή (οικονομία κλίμακας).
4	Παραγωγικές μονάδες - μεταποίηση	<ul style="list-style-type: none"> Τυροκομικές μονάδες παραγωγής σφέλας. Έντονο ενδιαφέρον για μονάδες μεταποίησης λαδιού και τυριού, έχοντας εξασφαλίσει το ζήτημα της βιωσιμότητας.
5	Τουρισμός	<ul style="list-style-type: none"> Κόμβος και Ναυαρχίδα για την ευρύτερη περιοχή του Πάρνωννα. Σύνδεση τουρισμού με την τοπική παραγωγή του Πάρνωννα και τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Ανάγκη διασποράς επισκεπτών καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Ύπαρξη συμπληρωματικών επιχειρήσεων ως προς τον τουρισμό. Πρόταση χωροθέτησης «γηροκομείου», μονάδας που να απευθύνεται σε μεγαλύτερες ηλικίες που επιθυμούν να είναι σε επαφή με τη φύση.
6	Πολιτισμός	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση της τοπικής ιστορίας. Αξιοποίηση νερόμυλων, αλωνιών, νεροτριβών με παράλληλη αξιοποίηση της μνήμης από τους μεγαλύτερους ηλικιακά κατοίκους του οικισμού. Αποκατάσταση σπηλαιομονάστηρου Αγίας Κυριακής Ανάδειξη ιστορικής και πολιτιστικής ταυτότητας.

7	Πρόγραμμα «Άνθρωπος και Βιόσφαιρα» της Unesco – παγκόσμιο δίκτυο «αποθεμάτων βιόσφαιρας»	<ul style="list-style-type: none"> Μέσω της ένταξης της περιοχής του Πάρνωνα στο πρόγραμμα «Άνθρωπος και Βιόσφαιρα» της Unesco – παγκόσμιο δίκτυο «αποθεμάτων βιόσφαιρας», η περιοχή θα αποκτήσει αναγνωρισιμότητα. Διερεύνηση χωροθέτησης μεταποιητικών μονάδων στις ζώνες χωροθέτησης επαγγελματικών λειτουργιών του δικτύου "Απόθεμα βιόσφαιρας".
8	Πεζοπορικές διαδρομές	<ul style="list-style-type: none"> Δίκτυα πεζοπορικών διαδρομών, με σεβασμό στα ενδημικά είδη.
9	Περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση	<ul style="list-style-type: none"> Υπό διερεύνηση αν μπορεί να συσταθεί ένα κέντρο περιβαλλοντικής ενημέρωσης και στη Βαμβακού.
10	Εκπαιδευτικά προγράμματα	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία κέντρου αντίστοιχου με το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Harvard στο Ναύπλιο, το οποίο θα απευθύνεται σε φοιτητές συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων του εξωτερικού. Προσφορά αρχείου του Λάββα ανοικτό σε ερευνητές.
11	Χρηματοδοτικά προγράμματα	<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητες χρηματοδότησης μέσω Leader από την Αναπτυξιακή εταιρεία Πάρνωνα. Διερεύνηση Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης για την περιοχή του Πάρνωνα από την Περιφέρεια.
12	Δικτύωση - συνεργασία	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική η εμπλοκή των κατοίκων. Ένταξη του εγχειρήματος σε μεγαλύτερα προγράμματα του Δήμου και της Περιφέρειας.
13	Τεχνολογία - καινοτομία	<ul style="list-style-type: none"> Αναπτύσσεται ήδη επιτυχημένα από την ΚΟΙΝΣΕΠ ένα brand σχετικά με την τεχνολογία - καινοτομία.
14	Υποδομές - εξυπηρέτησεις- παρεμβάσεις σε δημόσιους χώρους	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία ξενώνων, χώρων εστίασης και εκπαίδευσης με κατάλληλο εξοπλισμό. Θετική η επαναφορά του πυροφυλακείου στη Βαμβακού. Αποκατάσταση και συντήρηση του οδικού δικτύου Έλλειψη καθημερινών εξυπηρέτησεων για την εγκατάσταση νέων οικογενειών. Έμφαση στις υποδομές: οδοποιία, δημόσιος φωτισμός, αξιοποίηση μονοπατιών.

		<ul style="list-style-type: none">• Πρόταση διαμόρφωσης θερινού σινεμά εντός του οικισμού.
15	Αποκατάσταση κτιρίων	<ul style="list-style-type: none">• Αξιοποίηση παλαιών κατοικιών για τη φιλοξενία τουριστών.• Πρόγραμμα επιδοτήσεων ή εξασφάλιση χαμηλότοκων δανεισμών προς τους κατοίκους, για να μπορέσουν να φτιάξουν τα σπίτια τους.• Διατήρηση χαρακτήρα του οικισμού.

2.5. Ανασύνθεση μιας συνολικής στρατηγικής χωρικών δράσεων ή δράσεων με χωρικές επιπτώσεις για την αναβίωση της Βαμβακούς

Υπόμνημα

 Πρωτογενής τομέας	 Πολιτισμός	 Χρηματοδοτικά προγράμματα
 Αρωματικά φυτά	 «Ανθρώπος και Βιόσφαιρα» Unesco	 Δίκτυση - συνεργασία
 Αγροδιατροφικός τομέας	 Πεζοπορικές διαδρομές	 Τεχνολογία- καινοτομία
 Παραγωγικές μονάδες - μεταποίηση	 Περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση	 Υποδομές- εξοπλιστές- παρεμβάσεις σε δημόσιους χώρους
 Τουρισμός	 Εκπαιδευτικά προγράμματα	 Αποκατάσταση κτηρίων

3. Παράμετροι παρεμβάσεων

3.1. Εισαγωγική τοποθέτηση στο θεσμικό πλαίσιο δράσεων και παρεμβάσεων. Οικισμός & ευρύτερη περιοχή

Οι δράσεις και παρεμβάσεις που έχουν προταθεί προϋποθέτουν την θεσμική κατοχύρωσή τους με την έκδοση των αναγκαίων διοικητικών πράξεων (Αποφάσεων και Προεδρικών Διαταγμάτων).

Για την έκδοσή τους απαιτείται η συνεργασία του επισπεύδοντος Φορέα, εν προκειμένω του Κ.Ι.Σ.Ν. (ή μέσω της τοπικής ΚοινΣΕπ) και των συναρμόδιων Υπηρεσιών του Δήμου (και της Δημοτικής Ενότητας Οινούντος & της Τοπικής Κοινότητας Βαμβακούς), της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού με έδρα την Τρίπολη), της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου- Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου (Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού με έδρα την Πάτρα) και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας – ΥΠΕΝ (Διεύθυνση Πολυενοδομικού Σχεδιασμού με έδρα την Αθήνα).

Σύμφωνα με τα στοιχεία και τις διαπιστώσεις που έχουν γίνει στις δύο προηγούμενες φάσεις, οι προτεραιότητες στην προώθηση των θεσμικών ρυθμίσεων καταγράφονται παρακάτω κατά σειρά προτεραιότητας που καθορίζεται από

- Την απαιτούμενη απλή ή πιο σύνθετη/πολύπλοκη διαδικασία έγκρισης
- Την εμβέλεια της χωρικής αναφοράς (οικισμός – οικισμός – ευρύτερη περιοχή)

Με σειρά προτεραιότητας από την πιο απλή διαδικαστικά προς την πιο σύνθετη οι προτεινόμενες διοικητικές πράξεις που αποσκοπούν στη θεσμική «ισχυροποίηση» των εγκριθέντων ορίων του οικισμού, την ανάδειξη των ενδιαφερόντων σημείων και χαρακτηριστικών της φυσιογνωμίας του αλλά και την προστασία, ανάδειξη και ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του εκτίθενται στις παρακάτω ενότητες.

3.2. Δημοσίευση σε ΦΕΚ των ορίων του οικισμού

Η οριοθέτηση του οικισμού της Βαμβακούς εγκρίθηκε το 1988, με την υπ.αρ. Π-2576/08.06.1988 (ΦΕΚ 455/Δ'/1988) Απόφαση του Νομάρχη Λακωνίας.

Στο παραπάνω ΦΕΚ (455/Δ'/1988) δημοσιεύτηκε η απόφαση οριοθέτησης του οικισμού πλην όμως δεν δημοσιεύτηκε το διάγραμμα των ορίων που τη συνόδευε. Η παράλειψη αυτή συνιστά ουσιαστική πλημμέλεια της πράξης οριοθέτησης του οικισμού καθώς σύμφωνα με νομολογία του ΣΤΕ οι πράξεις των οποίων δεν δημοσιεύτηκαν στο ΦΕΚ τα συνοδευτικά τους διαγράμματα, θεωρούνται νομικά ανίσχυρες.

Η «ισχυροποίηση» της Απόφασης οριοθέτησης του οικισμού μπορεί να θεσμοθετηθεί με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 36 του ν.3756/2009 καθώς και στην παρ.2 του άρθρου 31 του ν.4280/2014.Οι διατάξεις αυτές θεσμοθετήθηκαν για την «θεραπεία» με απλή και σύντομη χρονικά διαδικασία, των παραπάνω τυπικών παραλείψεων στη δημοσίευση πολλών Αποφάσεων της Διοίκησης για την έγκριση των ορίων μικρών οικισμών με πληθυσμό μέχρι 2000 κατοίκους, όπως η Βαμβακού. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να αποστείλει το διάγραμμα μαζί με το κείμενο της Απόφασης

(Νομάρχη) προς δημοσίευση σε ΦΕΚ και η ισχύς του είναι αναδρομική (από την ημερομηνία του αρχικού ΦΕΚ).

Απαιτείται λοιπόν η ΥΔΟΜ του Δήμου Σπάρτης να διαβιβάσει το Κείμενο και το διάγραμμα της υπ.αρ. Π-2576/08.06.1988 (ΦΕΚ 455/Δ'/1988) Απόφασης του Νομάρχη Λακωνίας στη Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου- Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου (με έδρα την Πάτρα) και στη συνέχεια με Απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, το κείμενο της Απόφασης και το διάγραμμα/χάρτης να αποσταλούν στο Ε.Τ για τη δημοσίευσή τους σε ΦΕΚ και η ισχύς της Απόφασης αυτής, θα ανατρέχει στην 29.06.1988, ημερομηνία δημοσίευσης στο ΦΕΚ 455/Δ'/1988, της παραπάνω Νομαρχιακής Απόφασης οριοθέτησης του 1988.

Η διοικητική αυτή πράξη – για την οποία δεν απαιτείται η εκπόνηση οποιασδήποτε μελέτης – είναι το πρώτο αναγκαίο βήμα για τη θεσμική «ισχυροποίηση» των ορίων του οικισμού και την ασφαλή έκδοση κάθε άλλης διοικητικής πράξης που βασίζεται στην παραπάνω Απόφαση. Με τη ρύθμιση αυτή κατοχυρώνεται η ασφάλεια δικαίου κάθε μεμονωμένης διοικητικής πράξης (όπως π.χ μιας οικοδομικής άδειας) που βασίζεται στο πλαίσιο των όρων δόμησης του Οικισμού και της παραπάνω Νομαρχιακής Απόφασης.

Ανεξάρτητα της παραπάνω διαδικασίας («αναδημοσίευσης», σύμφωνα με τα παραπάνω), η προαναφερθείσα Νομαρχιακή Απόφαση του 1988, δεν έχει ακυρωθεί και επιτρέπεται η έκδοση οικοδομικών αδειών, σύμφωνα με τους όρους δόμησης της παραπάνω Απόφασης.

Χρήσεις γης και όροι δόμησης

Χρήσεις γης δεν έχουν καθοριστεί στον οικισμό με την παραπάνω Απόφαση οριοθέτησης. Οι χρήσεις των κτιρίων που μπορούν να αναπτυχθούν στη Βαμβακού – που είναι μικρός οικισμός (με πληθυσμό μικρότερο των 2000 κατοίκων) αλλά ταυτόχρονα και προϋφιστάμενος του 1923 – είναι αυτές που επιτρέπονται στους οικισμούς που προϋφίστανται του 1923 και συγκεκριμένα, οι παρακάτω:

- κτίρια κατοικίας, με μέγιστη συνολική δόμηση μέχρι 400τμ /οικόπεδο,
- κτίρια κοινής ωφέλειας (εκπαίδευση, πρόνοια, αθλητισμός κλπ), με Σ.Δ 0,8 διατάξεις για το τμήμα επιφάνειας άνω των 300τμ (για τα πρώτα 300τμ κλιμακωτά όπως ορίζεται στις σχετικές),
- κτίρια τουριστικών εγκαταστάσεων, με Σ.Δ 0,6 για το τμήμα από 300τ.μ μέχρι 2000τμ (και για τα υπόλοιπα τμ κλιμακωτά)
- κτίρια μη οχλουσών επαγγελματικών χρήσεων, με Σ.Δ όπως για τα τουριστικά.

Συμπερασματικά

Είναι δυνατή η έκδοση οικοδομικών αδειών (είτε για ανέγερση νέων είτε για επισκευές/ προσθήκες υφιστάμενων κτιρίων) εντός του ορίου του οικισμού για τις παραπάνω χρήσεις και στο πλαίσιο αυτό είναι δυνατό να χωροθετηθούν και αδειοδοτηθούν εντός του οικισμού

- παντοπωλείο /φούρνος για την εξυπηρέτηση καθημερινών αναγκών και τη διάθεση τοπικών προϊόντων
- σχολικά κτίρια , κτίρια πρόνοιας (παιδικός σταθμός)
- ξενώνες φιλοξενίας

3.3. Κύρωση δικτύου κοινόχρηστων χώρων οικισμού

Επίσης με Απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου), μπορεί να κυρωθεί, για όλη την έκταση εντός των ορίων του οικισμού, το δίκτυο όλων των κοινόχρηστων χώρων – πέραν των ήδη διανοιγμένων και διαμορφωμένων οδών - που, κατά καιρούς έχουν τεθεί σε κοινή χρήση, με πρωτοβουλία των ιδιοκτητών προκειμένου τα οικοπέδά τους να αποκτήσουν πρόσωπο σε υφιστάμενο κοινόχρηστο χώρο του οικισμού και εξ' αυτού να είναι άρτια και οικοδομήσιμα. Εφόσον υπάρχουν στον οικισμό τέτοιες παραχωρημένες «κοινόχρηστες λωρίδες γης» η κύρωσή τους με την παραπάνω διαδικασία που εγκρίνεται με Απόφαση που δημοσιεύεται σε ΦΕΚ, θα διευκολύνει την μελλοντική ανοικοδόμηση αυτών των ιδιοκτησιών εντός των ορίων του οικισμού. Στο δίκτυο κοινόχρηστων χώρων περιλαμβάνονται οι οδοί, οι πεζόδρομοι, οι πλατείες και άλλοι ελεύθεροι κοινόχρηστοι χώροι.

Για την έκδοση Απόφασης κύρωσης του δικτύου των κοινόχρηστων χώρων εντός των ορίων του οικισμού, απαιτείται η εκπόνηση σχετικής μελέτης και η τήρηση διαδικασιών έγκρισης από το Δήμο και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 35 του ν.3937/2011 ««Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις.» (Α' 60/2011)¹².

12, Παρατίθενται οι σχετικές διατάξεις του ν.3937/2011 « Άρθρο 35

Κύρωση δικτύου κοινόχρηστων χώρων οικισμών στερούμενων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου

1.α. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση οίκοθεν ή μετά από πρόταση του οικείου δήμου ή μετά από αίτημα οποιουδήποτε προσώπου έχει έννομο συμφέρον μπορεί να επισπεύδει τη διαδικασία κύρωσης του υφιστάμενου, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, δικτύου κοινόχρηστων χώρων οικισμών στερούμενων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, είτε πρόκειται για οικισμούς με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους, οριοθετημένους κατά τις διατάξεις του από 24.4-3.5.1985 π.δ. (ΦΕΚ 181 Δ'), όπως ισχύει, είτε για οικισμούς προϋφιστάμενους του έτους 1923, οριοθετημένους, κατά τις σχετικές διατάξεις όπως ισχύουν, είτε πρόκειται για μη οριοθετημένους οικισμούς, συμπεριλαμβανομένων και των κηρυγμένων ως παραδοσιακών, καθώς και των στάσιμων οικισμών.

Ως δίκτυο κοινόχρηστων χώρων, για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, νοούνται ιδίως οι οδοί, οι πεζόδρομοι, οι πλατείες και άλλοι ελεύθεροι κοινόχρηστοι χώροι.

β. Η έναρξη της διαδικασίας γίνεται με τη σύνταξη τοπογραφικού διαγράμματος ή ορθοφωτοχάρτη κατάλληλης κλίμακας, για το σύνολο ή για τμήματα της έκτασης των οικισμών, στο οποίο αποτυπώνεται το παραπάνω δίκτυο κοινόχρηστων χώρων. Στο τοπογραφικό διάγραμμα ή στον ορθοφωτοχάρτη σημειώνονται τα συνεκτικά τμήματα του οικισμού, καθώς και τα ισχύοντα εγκεκριμένα όριά του, όπου υπάρχουν.

Εδαφικά τμήματα ακινήτων που, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, έχουν τεθεί σε κοινή χρήση με πράξεις παραχώρησης που έχουν μεταγραφεί αλλά δεν έχουν διαμορφωθεί ως κοινόχρηστοι χώροι του οικισμού, μπορούν να ενταχθούν στο παραπάνω δίκτυο και διαμορφώνονται ως κοινόχρηστοι χώροι.

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξετάζει την καταλληλότητα των χώρων αυτών, θέτει τους όρους για τη διαμόρφωσή τους και κρίνει ως προς την αναγκαιότητα υποβολής συμπληρωματικών μελετών.

Στο πλαίσιο της μελέτης αυτής μπορεί να εντοπιστούν όλοι οι κοινόχρηστοι χώροι του οικισμού, η πραγματική κατάστασή τους και να διατυπωθούν προτάσεις για τη διαμόρφωση ή την ανάπλαση των δρόμων, πεζοδρόμων, πλατειών, παιδικών χαρών κλπ.

Στα σημαντικά σημεία/θέσεις ενδιαφέροντος και διαδρομών (οδών, πεζοδρόμων, πλατωμάτων κλπ) – όπου θα προταθούν συγκεκριμένες διαμορφώσεις - θα πρέπει να συνταχθούν λεπτομερέστερες μελέτες των διαμορφώσεων και των έργων υποδομών (υπογειοποίηση δικτύων ενέργειας), πλακοστρώσεων και εξοπλισμού (καθιστικά, φωτισμός κλπ). Για την έγκριση των λεπτομερέστερων αυτών τεχνικών μελετών και για την εκτέλεση των έργων αρμόδια είναι η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Σπάρτης.

Περαιτέρω στις ενδιαφέρουσες αυτές θέσεις – διαδρομές είναι δυνατό να προταθεί και η αισθητική αναβάθμιση των κτιρίων και θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί αν υπάρχει η δυνατότητα εφαρμογής της με αρ. 27124/27.7.07 Κ.Υ.Α 13 των Υπουργών Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ (νυν ΥΠΕΝ) και στη Βαμβακού, όπως έγινε σε άλλες πόλεις.

Συγκεκριμένα, με την παραπάνω ΚΥΑ, προβλέπεται η δυνατότητα επιχορήγησης ιδιωτών για το σκοπό της αποκατάστασης και συντήρησης των όψεων των κτιρίων, όπως η δυνατότητα αυτή – επιχορήγησης – για πρώτη φορά εφαρμόστηκε σε προγράμματα που αναπτύχθηκαν με την ευκαιρία της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα για την αισθητική αναβάθμιση σημαντικών αρτηριών – Ολυμπιακών διαδρομών στην πόλη.

Με την ΚΥΑ του 2007 η οικονομική υποστήριξη των δράσεων αυτών συνδέθηκε με τη δυνατότητα χρηματοδότησής τους από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ). Με την παραπάνω Κ.Υ.Α. καθορίζεται νέα διαδικασία και κριτήρια για την κήρυξη περιοχών «αισθητικής αναβάθμισης». Στη διαδικασία αυτή η Περιφέρεια έχει

γ. Το παραπάνω τοπογραφικό διάγραμμα ή ο ορθοφωτοχάρτης αναρτάται στο κατάστημα του οικείου δήμου, στην ιστοσελίδα του και σε κεντρικό σημείο του οικισμού για είκοσι (20) ημέρες και σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται σε δύο (2) εφημερίδες του οικείου δήμου και, εάν δεν υπάρχουν, της οικείας περιφέρειας. Από την κατά τα ως άνω ανάρτηση και εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την τελευταία ανακοίνωση στον Τύπο υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους στοιχεία για τη διόρθωση τυχόν σφαλμάτων ή τη συμπλήρωση ελλείψεων της αποτύπωσης των υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων.

Η παραπάνω αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξετάζει και ελέγχει τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν και επιφέρει τις αναγκαίες διορθώσεις και συμπληρώσεις στο διάγραμμα εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας.

δ. Το δίκτυο κοινόχρηστων χώρων, όπως αποτυπώνεται στο παραπάνω τοπογραφικό διάγραμμα ή στον ορθοφωτοχάρτη, κυρώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνοδευόμενη από φωτοσμίκρυνση του παραπάνω διαγράμματος ή ορθοφωτοχάρτη. Για τους οικισμούς που δεν έχουν εγκεκριμένα όρια το δίκτυο κοινόχρηστων χώρων κυρώνεται μόνο για το συνεκτικό τμήμα ή τμήματα αυτού.

ε. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται το ειδικότερο περιεχόμενο, τα στοιχεία που αποτυπώνονται και απεικονίζονται, οι προδιαγραφές και ο τρόπος σύνταξης του τοπογραφικού διαγράμματος και των άλλων, κατά περίπτωση, αναγκαίων ειδικών μελετών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας.....»

13. Απόφαση με Αριθμ. 27124/27.7.2007,(ΦΕΚ 1358Β΄/2007) σχετικά με τη «Διαδικασία και κριτήρια κήρυξης περιοχών αισθητικής αναβάθμισης, πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων έργων αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος με ενίσχυση δράσεων αστικής ανάπλασης όψεων των ιδιωτικών κτιρίων που συνορεύουν με κοινόχρηστους χώρους και καθορισμός προϋποθέσεων, ορίων επιχορήγησης και επιλέξιμων δαπανών για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.»

την ευθύνη της διαμόρφωσης συνολικών κατά το δυνατόν προτάσεων για τους Δήμους και Κοινότητες της διοικητικής της αρμοδιότητας και εφόσον προβλέπεται η χρηματοδότηση των προγραμμάτων να γίνεται από τα ΠΕΠ, της εξασφάλισης των αναγκών από τα ΠΕΠ πόρων. Το ΥΠΕΝ έχει την ευθύνη της κήρυξης περιοχών ως «περιοχών αισθητικής αναβάθμισης» και την αρμοδιότητα να παράσχει οδηγίες στους Δήμους για την εφαρμογή του προγράμματος.

Σε περίπτωση μη δυνατότητας αξιοποίησης /εφαρμογής της παραπάνω ΚΥΑ ή της ένταξης στο ΠΕΠ, ανάλογων έργων στον οικισμό της Βαμβακούς, θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης ενός τέτοιου προγράμματος με πόρους του Κ.Ι.Σ.Ν. και με την τήρηση ανάλογων διαδικασιών, όπως στην ανωτέρω ΚΥΑ του 2007.

Συμπερασματικά

Είναι δυνατή η εκπόνηση των απαραίτητων τεχνικών μελετών (τοπογραφικών, αρχιτεκτονικών και μελετών λοιπών δικτύων) προκειμένου να θεσμοθετηθεί /κυρωθεί το δίκτυο κοινοχρήστων χώρων του οικισμού της Βαμβακούς και στο πλαίσιο αυτό θα εντοπιστούν οι κοινόχρηστοι χώροι και τα σημεία ενδιαφέροντος για την αισθητική αναβάθμιση του οικισμού και, μπορεί να εξεταστούν και μελετηθούν λεπτομερέστερα διαμορφώσεις και έργα για

- Πλακόστρωση κοινοτικών δρόμων οικισμού
- Δίκτυο φωτισμού/Υπογειοποίηση καλωδίων ΔΕΗ
- Δίκτυο αποχέτευσης
- Παρεμβάσεις /διαμορφώσεις σε δημόσιους χώρους
- Πρόγραμμα βελτίωσης όψεων κτιρίων (ιδιωτών & δημόσιων)

3.4. Εκπόνηση Μελέτης Ειδικού Πολεοδομικού¹⁴ Σχεδίου (Ε.Π.Σ.)

Ανεξάρτητα από τις παραπάνω διαδικασίες θεσμικής «ισχυροποίησης» των ορίων του οικισμού (1) και επικύρωσης του δικτύου των κοινοχρήστων χώρων εντός των ορίων αυτών(2), έχει ενδιαφέρον να αναφερθούμε στις δυνατότητες ανάπτυξης και της ευρύτερης περιοχής – και εκτός των ορίων – του οικισμού, με την αξιοποίηση ενός σύγχρονου εργαλείου του χωρικού σχεδιασμού για ευρύτερες χωρικές και αναπτυξιακές ρυθμίσεις.

Όπως είναι γνωστό ο οικισμός της Βαμβακούς αποτελεί Τοπική Κοινότητα στη Δημοτική Ενότητα Οινούντος του Δήμου Σπάρτης, αναπτύσσεται σε υψόμετρο άνω των 800μ., στο όρος Πάρνωνα και εντάσσεται σε περιοχή που είναι προστατευόμενη, λόγω του αξιόλογου και ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντός της (Δίκτυο NATURA). Η ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή του Πάρνωνα και περιοχή Μαλεβής (τμήματα Λακωνίας και Αρκαδίας έκτασης 55,768 εκτάρια GR2520006) περιλαμβάνει χερσαία και υδάτινα οικοσυστήματα (των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιρίτιδας και Απόλλωνος του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερόνθρων του

14. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 99 του ν.4685/2020 (92 Α'), τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια – Ε.Χ.Σ μετονομάστηκαν σε Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια – Ε.Π.Σ. και όπου στις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας αναφέρεται «Ειδικό Χωρικό Σχέδιο» νοείται εφεξής «Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο».

Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά Π.Ε Αρκαδίας και Καρυών Π.Ε Λακωνίας) του όρους Πάρνωννα– Μαλεβής-υγρότοπου Μουστού, που διακρίνονται για την μεγάλη βιολογική, οικολογική αισθητική, επιστημονική, γεωμορφολογική και εκπαιδευτική τους αξία.

Ειδικότερα είναι σημαντική για την προστασία της φύσης και του τοπίου στη χώρα μας, η αποτελεσματική προστασία του μοναδικού για την πολύπλευρη αξία του οικοσυστήματος της περιοχής του όρους Πάρνωννα και του Υγρότοπου Μουστού και ιδιαίτερα για τη διατήρηση του τοπίου, των τύπων οικοτόπων, της άγριας ορνιθοπανίδας και χλωρίδας καθώς και των σχέσεων φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις τόσο του Γενικού όσο και των Ειδικών αλλά και του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (2003 - 2009) για την ευρύτερη περιοχή, όπου εντάσσεται η Βαμβακού, επιδιώκεται

- Η οργάνωση των ορεινών περιοχών ως πεδίων παρεμβάσεων μέσα από τις νέες πολιτικές για την ανάπτυξη, με κατεύθυνση κυρίως προς τις ήπιες δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού και αναψυχής, με ένταξη και ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών, τη δημιουργία κέντρων βιοτεχνικών – οικοτεχνικών δραστηριοτήτων, συνδεδεμένων με τη δασική διαχείριση, ειδικές καλλιέργειες, βιολογική γεωργία-κτηνοτροφία και εν γένει την ενίσχυση της πολυδραστηριότητας.
- Η ανάδειξη των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού ενδιαφέροντος με παράλληλη προστασία και πρόβλεψη δραστηριοτήτων που θα ενισχύσουν την ανάπτυξη και θα αξιοποιούν χωρίς να υποβαθμίζουν την περιβαλλοντική τους αξία. (περιοχές NATURA 2000, υγροβιότοποι, ορεινοί δρόμοι, ποταμοί, λίμνες, οικοσυστήματα, φυσικά τοπία, κλπ.)
- Ο έλεγχος των χρήσεων γης για προστασία και βιώσιμη ανάπτυξη των φυσικών πόρων μέσα από τους υφιστάμενους θεσμούς και τους μηχανισμούς του χωροταξικού / πολεοδομικού σχεδιασμού και της προστασίας του περιβάλλοντος (θεσμικό πλαίσιο Ν.1337/83, Ν.1650/86, Ν. 2508/97, Ν.2742/99).

Η υλοποίηση των παραπάνω στρατηγικών κατευθύνσεων εξειδικεύεται με

- Την προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και του τοπίου (προστασία φυσικού περιβάλλοντος, αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργία πολιτιστικών χώρων, δικτύων μονοπατιών και διαδρομών).
- Τη διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας με ένταξη των αναξιοποίητων τουριστικά πόρων της ενδοχώρας στο προσφερόμενο προϊόν και με παράλληλη προστασία και διαφύλαξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους.
- Την αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προορισμών προκειμένου να καταστούν ελκυστικότεροι και ασφαλέστεροι, με την ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωσιμότητας, την αναβάθμιση και την αποκατάσταση του δομημένου χώρου, την οργάνωση του ατύπως διαμορφωμένου οικιστικά εξαστικού χώρου.
- Τη διασύνδεση και διάχυση των αποτελεσμάτων του τουρισμού στους λοιπούς τομείς της οικονομίας και κυρίως στον πρωτογενή.

- Την εφαρμογή σύγχρονων δασοκομικών και διαχειριστικών μεθόδων και επεμβάσεων.
- Το σχεδιασμό και η εναρμόνιση της υποβαθμισμένης διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων στις νέες συνθήκες ζήτησης της κοινωνίας (ορεινός τουρισμός, αναψυχή κ.ά.).
- Τη διατύπωση όρων και προϋποθέσεων για την προστασία των, μικρής κλίμακας, τοπίων που αφθονούν στον αγροτικό και τον αστικό χώρο, σε συνδυασμό με την επιδίωξη ήπιας και ποιοτικής τουριστικής ανάπτυξης.
- Τη δημιουργία βασικών προτύπων και κανόνων για το σχεδιασμό και τη δόμηση λαμβάνοντας υπόψη την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τις τοπικές παραδόσεις.
- Την αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.
- Την ενθάρρυνση δημιουργίας ζωνών οργανωμένης οικιστικής, παραγωγικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης (ΒΕΠΕ, ΠΟΤΑ, ΠΟΑΠΔ, ΠΕΡΠΟ, Ε.Π. κ.λπ.).

Σύμφωνα με το ισχύον σήμερα θεσμικό πλαίσιο του χωρικού σχεδιασμού και συγκεκριμένα από το ν. 4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ Α' 241) και ειδικότερα από το άρθρο 8 αυτού, προβλέπεται η δυνατότητα εκπόνησης μιας μελέτης Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΕΠΣ), για ορισμένες εκτάσεις/περιοχές της ευρύτερης περιοχής της Βαμβακούς και της Δ Ε Οινούντος, προκειμένου:

- να δημιουργηθούν υποδοχείς σχεδίων, έργων και προγραμμάτων υπερτοπικής κλίμακας ή στρατηγικής σημασίας ή για τις οποίες απαιτείται ειδική ρύθμιση των χρήσεων γης και των λοιπών όρων ανάπτυξής τους.
- να καταρτιστούν προγράμματα «στρατηγικής σημασίας» ανάπτυξης, αστικής ανάπλασης ή και περιβαλλοντικής προστασίας ή αντιμετώπισης των συνεπειών από φυσικές καταστροφές.

Με το ΕΠΣ θα καθοριστούν οι κατάλληλες χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης ενώ υπάρχει η δυνατότητα έγκρισης και Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής (Π.Σ.Ε). Το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο εγκρίνεται με Π.Δ και με το ίδιο Π.Δ μπορεί να εγκριθεί και το Πολεοδομικό/Ρυμοτομικό Σχέδιο Εφαρμογής για όποια περιοχή προταθεί ανάπτυξη συγκεκριμένου αναπτυξιακού προγράμματος. Το ΕΠΣ υποβάλλεται σε διαδικασία ΣΠΕ με την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) ενώ ταυτόχρονα εκπονείται και μελέτη οριοθέτησης τυχόν υφισταμένων στην περιοχή εκπόνησης του Ε.Π.Σ ρεμάτων καθώς και μελέτη γεωλογικής καταλληλότητας.

Με τα ΕΠΣ μπορεί να προβλέπεται η ανάπτυξη και άλλων χρήσεων πλην κατοικίας που συνδυάζονται γενικά με την επιθυμητή ανάπτυξη του οικισμού και ειδικότερα κάποιας άλλης συγκεκριμένης περιοχής/ζώνης στις ιδιοκτησίες εκείνες που οι ιδιοκτήτες τους θα επισπεύσουν και θα χρηματοδοτήσουν την εκπόνηση και την έγκριση του ΕΠΣ, προκειμένου με τη χωροθέτηση των κατάλληλων χρήσεων να «υποστηριχθεί» οικονομικά η «αναβίωση» του οικισμού της Βαμβακούς.

Η επιλογή των χρήσεων θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος σήμερα Π.Δ 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'), όπως αυτό συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 44 του ν.4685/2020(92 Α').

Διαδικασίες έγκρισης ορισμένων ΕΠΣ έχουν προωθηθεί από τη διοίκηση και το εργαλείο του ΕΠΣ είναι πλέον γνωστό και «αποδεκτό» ως σύγχρονο, ευέλικτο και χωρίς χρονικές καθυστερήσεις, εργαλείο χωρικού σχεδιασμού. Σημαντικό στοιχείο είναι ότι μπορεί να ξεκινήσει η ανάθεση εκπόνησης μελέτης με πρωτοβουλία ιδιώτη, που διαθέτει εκτάσεις προς ανάπτυξη και ενδιαφέρεται να χρηματοδοτήσει την εκπόνηση των αναγκαίων τεχνικών μελετών για την ανάπτυξη των νέων χρήσεων και υποδομών στην περιοχή του ενδιαφέροντος.

Συμπερασματικά

Ένας φορέας όπως το Κ.Ι.Σ.Ν, θα μπορούσε να αναθέσει τη μελέτη Ε.Π.Σ σε ιδιόκτητες εκτάσεις του ή και σε άλλες εκτάσεις, που ενδεχομένως έχουν στην ιδιοκτησία τους και επιθυμούν να αναπτύξουν δραστηριότητες, η Δ.Ε Οινούντος ή ο Δήμος Σπάρτης ή άλλοι φορείς (π.χ Πάρνωνας για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος) ή και η Περιφέρεια, σε συνεννόηση και συνεργασία μαζί με τους ενδιαφερόμενους. Στην περίπτωση αυτή η μελέτη αυτή δωρηθεί προς τον οικείο Δήμο.

Στο πλαίσιο της μελέτης αυτής θα προβλεφθούν οι ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων ή καλλιέργειών και θα καθοριστούν χρήσεις γης για τις μελλοντικές δράσεις που μεταξύ άλλων προγραμματίζονται από το Κ.Ι.Σ.Ν., όπως ενδεικτικά

- η καλλιέργεια αρωματικών φυτών με δυνατότητα οργανωμένης επισκεψιμότητας
- η καλλιέργεια καρυδιών & καστανού (επισκέψιμη όπως παραπάνω)
- η καλλιέργεια οπωροκηπευτικών ειδών
- Κτηνοτροφικό πάρκο (η δυναμικότητά του – 2000ζώα – θα καθορίσει τη χωροθέτησή του)
- Δημιουργία βοτανικού κήπου (επισκέψιμος)
- Τυροκομική μονάδα (η δυναμικότητά της - 5 τόνων/ημέρα- θα καθορίσει τη χωροθέτησή της)
- Πολυσυσκευαστήριο προϊόντων
- Δημιουργία κατασκήνωσης φιλοξενίας έως 120 παιδιών
- Δημιουργία εγκατάστασης για την φιλοξενία επισκεπτών για retreats δραστηριότητες
- Δημιουργία χώρου πραγματοποίησης πολιτιστικών δράσεων στην Κάτω Βρύση (πχ. θέατρο)
- Δημιουργία θεματικού πάρκου για αθλητικές δραστηριότητες (πχ. Adventure park - Μαλακάσα)
- Κανονισμός δόμησης/ανακαίνισης κτιρίων για την διατήρηση της φυσιογνωμίας του οικισμού

- Δίκτυο μονοπατιών για σύνδεση των οικισμών περιμετρικά της Βαμβακούς και για σύνδεση Βαμβακούς-Μυστρά
- ο προγραμματισμός δημιουργίας δικτύων υποδομής όπως π.χ
 - Δίκτυο φωτισμού/Υπογειοποίηση καλωδίων ΔΕΗ
 - Δίκτυο αποχέτευσης
 - Δίκτυο οδών – έργα πλακόστρωσης κοινοτικών δρόμων

Με τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), που θα εκπονηθεί παράλληλα με το Ε.Π.Σ, θα προσδιοριστούν τα κατάλληλα και αναγκαία περιβαλλοντικά μέτρα για την προστασία της περιοχής και την αντιμετώπιση των ενδεχόμενων επιπτώσεων από τα παραπάνω σχεδιαζόμενα προγράμματα ανάπτυξης δραστηριοτήτων. Επίσης παράλληλα με την κύρια μελέτη του Ε.Π. Σ θα πρέπει να εκπονηθούν και μελέτη γεωλογικής καταλληλότητας και μελέτη για την οριοθέτηση τυχόν υφιστάμενων ρεμάτων.

3.5. Παράρτημα. Θεσμικά κείμενα και χάρτες

3.5.1. Απόφαση Νομάρχη οριοθέτησης οικισμού – ΦΕΚ 455Δ’/1988

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	
<p>Αριθ. Οικ. Π' - 2576 (2) Ένταξη σε κατηγορίες και καθορισμός ορίων του οικισμού ΒΑΜΒΑΚΟΥ της Κοινότητας Βαμβακούς Λακεδαιμόνος με καθορισμό όρων και περιορισμών δόμησης.</p> <p style="text-align: center;">Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ</p> <p>Έχοντας υπόψη:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τις διατάξεις του Ν. 3200/55 και του Ν.Α. 532/72 «περί διοικητικής αποκέντρωσης». 2. Τις διατάξεις του Α.Ν. 314/68 «περί παροχής αρμοδιοτήτων στον Υπουργό Β. Ελλάδος και τους Νομάρχες», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Α. 1018/71. 3. Τις διατάξεις του Ν.Α. της 17.7.1923 «περί σχεδίων πόλεων». 4. Τις διατάξεις του Ν. 1337/83, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 1512/85. 5. Τις διατάξεις του Ν. 1577/85 «περί Γ.Ο.Κ.». 6. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 24.4.85 «περί τρόπου καθορισμού ορίων οικισμών της χώρας μέχρι 2.000 κατοίκους, κατηγοριών αυτών και καθορισμού όρων και περιορισμών δόμησης τους», όπως τροποποιήθηκε με το από 14.2.87 Π.Δ. (ΦΕΚ 133Δ' της 23.2.1987) 7. Τις προτάσεις των ιδιωτών μελετητών Μηχανικών, στους οποίους ανατέθηκε η σχετική μελέτη στα πλαίσια του προγράμματος των ανοικτών πόλεων, που αφορούν τον προσδιορισμό των ορίων του υπόψη οικισμού. 8. Τα δελτία αρχιτεκτονικής αναγνώρισης του οικισμού που συμπληρώθηκαν από τους προαναφερόμενους μελετητές κατά τις υποδείξεις των σχετικών προδιαγραφών του Υπ. Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. 9. Τα πληθυσμιακά στοιχεία των δύο τελευταίων απογραφών του κράτους από την Ε.Σ.Υ.Ε. 10. Την Αποφ. ΟΙΚ Π - 297/1984 «Καθορισμός οικισμών που εφαρμόζονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης του 6.23/12/82 Π.Δ. (ΦΕΚ 136Δ' 15/2/84). 11. Το γεγονός ότι για την οριοθέτηση του παραπάνω οικισμού κινήθηκε η διαδικασία που προβλέπει η παρ. 5 του άρθρου 3 του από 24.4.85 Π. Δ/τος και ύστερα από την αποστολή της σχετικής μελέτης (αρ. πρωτοκ. Π - 3502/21.9.1987 του Τ.Π. & Π.Ε.) πέρασαν άπρακτες οι προθεσμίες που ορίζει η παραπάνω διάταξη. 12. Το υπ' αριθμό 180/5.2.88 έγγραφο της Δ/νσης Δασών Λακωνίας. 13. Το υπ' αριθμό 2194/27.10.87 έγγραφο της 5ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Σπάρτης. 14. Το υπ' αριθμό 1486/13.10.87 έγγραφο της Ε' Εφορείας Προϊστορικών και κλασικών Αρχαιοτήτων Σπάρτης. 15. Τη γνωμοδότηση του Συμβουλίου Χ.Ο.Π. του Νομού που λήφθηκε κατά τη συνεδρία στις 24.5.1988 με αριθμό πράξης 6η, αποφασίζουμε: <ol style="list-style-type: none"> 1. Κατατάσσουμε τον οικισμό ΒΑΜΒΑΚΟΥ της Κοινότητας Βαμβακούς, στις κατηγορίες: <ol style="list-style-type: none"> α) Ως προς τη θέση στο χώρο: Ούτε περιαστικός, ούτε παραλιακός ή τουριστικός. β) Ως προς το βαθμό προστασίας: Αδιάφορος. γ) ως προς τη δυναμικότητα: Στάσιμος. δ) ως προς το βαθμό διασποράς: Συνεκτικός. ε) ως προς το μέγεθος: Μεσαίος. 2. Καθορίζουμε τα όρια του οικισμού ΒΑΜΒΑΚΟΥΣ της Κοινότητας Βαμβακούς Λακεδαιμόνος με τα στοιχεία από 1 έως 10, όπως αυτά φαίνονται στο συνοδευτικό της παρούσας σχεδιάγραμμα σε κλίμακα 1:5000, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης αυτής και συντάχθηκε με βάση τα στοιχεία του χάρτη και επιτόπιου ελέγχου. 3. Καθορίζουμε τους ακόλουθους γενικούς και ειδικούς όρους και περιορισμούς δόμησης, για τον προαναφερόμενο οικισμό: <ol style="list-style-type: none"> A. Γενικοί όροι δόμησης: <ol style="list-style-type: none"> 1. Μέσα στα όρια του Οικισμού ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης που προβλέπονται από το Π. Δ/γμα της 24.4.85 (ΦΕΚ 181 Δ' της 3.5.85) όπως τροποποιήθηκε με το από 14.2.87 Π. Δ/γμα (ΦΕΚ 133 Δ' της 23.2.87) και για τον οικισμό αυτό καθορίζουμε την κατά κανόνα αρτιότητα στα τριακόσια (300) τ.μ. 2. Κατά παρέκκλιση μέσα στα όρια του οικισμού αυτού, θεωρούνται άρτια τα οικοπέδα με όποιο εμβαδόν είχαν στις 3.5.85, ημέρα δημοσίευσής του από 24.4.85 Π. Δ/τος. 3. Κατά τη μελέτη οριοθέτησης του οικισμού που έγινε σύμφωνα με το από 24.4.85 Π. Δ/γμα (ΦΕΚ 181 Δ' της 3.5.85), προέκυψε ότι όλα τα κτίρια στον οικισμό είναι μονώροφα και διώροφα, όπως φαίνεται και στο αντίστοιχο δελτίο Αρχιτεκτονικής Αναγνώρισης και γι' αυτό το λόγο, το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων ορίζεται σε 7,50 μ. Επιτρέπεται η υπέρβαση του μέγιστου επιτρεπόμενου ύψους μόνο για την κατασκευή στέγης, η οποία στο ανώτερο σημείο της δε θα υπερβαίνει τα 2,00 μ. B.- Ειδικοί όροι δόμησης: <ol style="list-style-type: none"> α) Οι ανεγειρόμενες διώροφες οικοδομές θα καλύπτονται με στέγη. β) Επιβάλλονται ξύλινα κουφώματα. γ) Οι ενδείξεις του δελτίου Αρχιτεκτονικής Αναγνώρισης που συνοδεύει την παρούσα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της είναι δυνητικές για τον ιδιοκτήτη ή το μελετητή. 4.α) Πριν από οποιαδήποτε κατάτμηση οικοπέδων εντός των ορίων του οικισμού, θα πρέπει να θεωρείται το σχετικό Τοπογραφικό διάγραμμα από το Τ.Π. και Π.Ε. της Νομαρχίας, ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια των κοινόχρηστων χώρων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 6 του από 24.4.85 Π. Δ/τος (ΦΕΚ 181 Δ' της 3.5.85), όπως τροποποιήθηκε με το από 14.2.87 Π. Δ/γμα (ΦΕΚ 133 Δ' της 23.2.87). β) Να εξασφαλίζεται οποιαδήποτε η συνέχεια των υφισταμένων ή εγκεκκριμένων δρόμων του οικισμού. <p>Η παρούσα απόφαση με την καρτέλα των ειδικών όρων δόμησης που τη συνοδεύουν, να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.</p> <p>Αμέσως μετά τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ακριβές αντίγραφο του, υπό κλίμακα 1:5.000 πρωτοτύπου διαγράμματος που τη συνοδεύει, να αναρτηθεί επί δεκαπέντε (15) ημέρες στον Πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών Ν. Λακωνίας, για να λάβουν γνώση οι ενδιαφερόμενοι.</p> <p style="text-align: right;">Σπάρτη, 8 Ιουνίου 1988 Ο Νομάρχης ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΝΙΖΑΜΗΣ</p>	

ΚΑΤ. Α.2.1.
ΜΕΛΙΤΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΓΩΡΓΙΣΗΣ

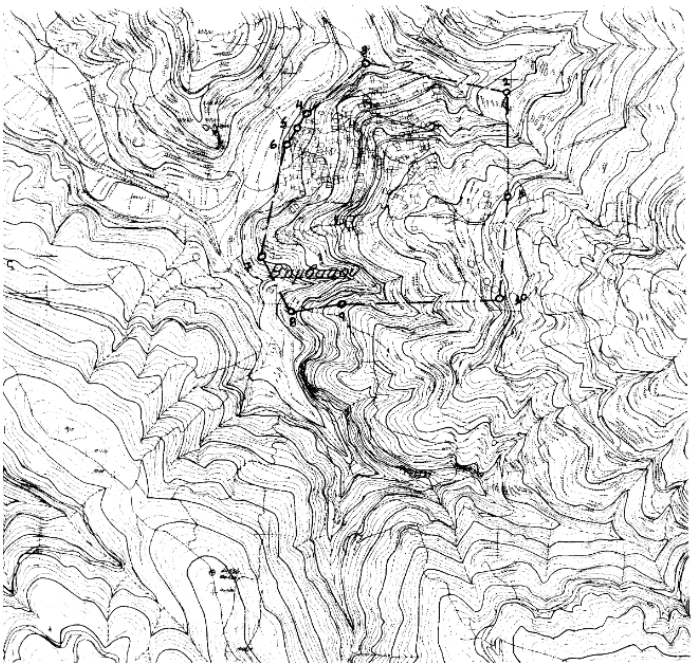
ΔΙΚΑΙΩΜΑ: Βαμβακού
ΔΗΜΟΣ/ΚΟΙΝ.: Βαμβακούς
ΑΡ. ΕΣΤΕ: 46211601
ΝΟΜΟΣ: Λακωνίας

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ	ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ	ΣΥΝΕΚΕΣ	Π. ΕΛΕΥΘΕΡΟ	Χ. ΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝΟ	
Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΤΥΠΟΣ	ΙΣΟΓΕΙΟ ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ.	Α' ΟΡΟΣΗ ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ.	Β' ΟΡΟΣΗ ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ.	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ
Α	1. στέγης μονόκλισης 2. στέγης δίριχτης 3. στέγης τριτοκλισης 4. βόλους 5. βόλου	6 L 6 L	6 L 6 L		25 1 25 2 930 930
Β	1. κόρνα όρη 2. λοιπές όψεις 3.	2 α 2 α	2 α 2 α		(15)
Γ	1. ανοιχτός αδιάλυτος 2. ανοιχτός καλυμμένος 3. κλειστός 4. σπόγγαίει 5.		3 } 3 }		1,00 2,50 (23) (15)
Δ	1. εμβασίων 2. εμβασιολογίας 3. βόλους 4.	2 α	5 Π		(22)
Ε	Ποσοστά ανοιγμάτων 1. οριζόντιο πρόξυ 2. ημικυκλικό πρόξυ 3. τοιχωτό πρόξυ 4.	16 1 2 α	16 1 2 α	1	(23)
ΣΤ	1. ταυτοκλιμα 2. κροσσό 3. κροσσό 4. με κόρνα 5. με οσγγήνη 6.	3 Π 3 Π	3 Π 3 Π		(14) (10)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΤΥΠΟΣ	ΙΣΟΓΕΙΟ ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ.	Α' ΟΡΟΣΗ ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ.	Β' ΟΡΟΣΗ ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ.	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ
1. νεύση				
2. κροσσόματα	2 α	2 α		
3. ημικροσσός				
4. φουρούσια		3 γ		
5. ακέρια		2 α		
6. κωνίδες				
1. μονόκλισης στέγης	2 α			
2. μονόκλισης κωνίδας				
3. άλλος τρόπος				

ΠΟΜΗΧΙΑ - ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

ΥΛΙΚΟ	1 ΠΕΤΡΑ	5 ΠΛΑΚΕΣ ΠΕΤΡΙΝΕΣ	9 ΣΙΔΗΡΟΣ
2 ΣΟΒΑΣ-ΚΟΝΙΑΜΑ	6 ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ ΒΥΣΣΑΝΤΙΝΑ	10 ΚΟΡΝΑ	
3 ΣΥΔΟ	7 ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ ΓΑΛΛΙΚΑ	11 ΓΥΩΣ	
4 ΤΟΙΧΩΝ	8 ΛΑΜΑΡΙΝΑ	12	
Α ΛΕΥΚΟ	Ε ΟΧΡΑ	Η	
Β ΜΑΥΡΟ	Λ ΚΟΚΚΙΝΟ	Ζ	
Υ ΓΥΑΛΙΝΟ	Ν ΜΠΛΕ		
Δ ΟΧΡΑ	Θ ΚΙΤΡΙΝΟ		

ΝΟΜΟΣ Λακωνίας
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΒΑΜΒΑΚΟΥ (στη Κοιν. Βαμβακούς Λακωνίας)

ΕΛΕΓΧΟΝΤΕΣ
Στάθης 3-4-98
Στάθης 3-4-98

ΟΡΕΘΡΟΝΟΜΕΣ
Στάθης 3-4-98

1- Οικότ. Ιωάννη ΒΑΛΑΧΗ
2- Αποθήκη Βασίλ. ΝΤΑΛΙΒΑΝΗ
3- Οικότ. Παναγιώτη ΡΟΦΗΡΑ & Ν. ΛΟΝΤΟΥ
4- Οικότ. Θωμά ΜΑΡΟΥΛΗ
5- Κωλύει ΣΥΛΩΝΗ
6- Κωλύει ΕΛΠΙΔΙΟΝΙΔΟΥ
7- Κωλύει ΑΝΔΡΕΑΣΣΑΚΗ
8- Αποθήκη Γεωργίου ΜΑΚΡΟΝΤΡΑΒΟΥ
9- Εμβασιολογία ΑΣΚΙΠΕΣΣΑ
10- Αποθήκη Νικόλαου ΒΑΣΙΛΕΪ

ΚΑΝΟΝΑ ΜΗΤΡΩΟΤΗΤΟΣ
Αποθ. Μανώλης Αρ.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ
ΕΛΕΓΧΟΝΤΕΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ
ΕΛΕΓΧΟΝΤΕΣ

ΟΡΕΘΡΟΤΗΤΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Μ. Α. Βαλασιολόγος

Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος
ΔΕΛΤΑΚΕΝΤΡΟΝΟΜΙΑ

3.5.2. Άρθρο 36 του ν.3756/2009 για τη δημοσίευση διαγραμμάτων

Digitized by
 Πρωτόκολλο
 Date: 2009/04/02 10:49:58
 0257
 Reason: ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΠ
 (antiquities)
 Location: Αθήνα, Ελλάδα
 Typographic

3851

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 53

31 Μαρτίου 2009

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3756

Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την Κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
 ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΨΛΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
 ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ**

**Άρθρο 1
 Σύστημα Άυλων Τίτλων**

1. Στο Σύστημα Άυλων Τίτλων (ΣΑΤ), το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με τον Κανονισμό που εκδίδεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2, καταχωρίζονται σε λογιστική μορφή κινητές αξίες, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 3371/2005 (ΦΕΚ 178 Α'), ύστερα από απούλοποίηση ή ακινητοποίηση, χωρίς να θίγονται οι διατάξεις των άρθρων 39 επ. του ν. 2396/1996 (ΦΕΚ 73 Α').

2. Με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθαρτίζεται κανονισμός λειτουργίας του ΣΑΤ. Με τον κανονισμό αυτόν ορίζονται ιδίως:

(α) οι διαδικασίες μετατροπής ενσώματων κινητών αξιών σε άυλες αξίες (απούλοποίηση), οι όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες καταχώρισής τους στο

(ββ) η διαδικασία ακινητοποίησης των κινητών αξιών, οι όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες καταχώρισής τους στο ΣΑΤ και παρακολούθησής τους σε λογιστική μορφή, καθώς και η διαδικασία άρσης της ακινητοποίησης, χωρίς να θίγονται οι διατάξεις του αλλοδαπού δικαίου που διέπει την έκδοσή τους,

(γ) προκειμένου περί κινητών αξιών αλλοδαπών εκδοτών, οι διαδικασίες έκδοσης πιστοποιητικών κατάθεσης ως τίτλων παραστατικών κινητών αξιών, οι όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες καταχώρισής τους στο ΣΑΤ, περιλαμβανομένων των υποχρεώσεων του εκδότη πιστοποιητικών κατάθεσης και του εκδότη των περιστάμενων αλλοδαπών κινητών αξιών, καθώς και η διαδικασία ακύρωσης των πιστοποιητικών,

(δ) οι διαδικασίες καταχώρησης των κινητών αξιών και των επενδυτών στο ΣΑΤ,

(ε) τα θέματα σχετικά με την καταχώρηση και παρακολούθηση με λογιστικές εγγραφές των δικαιούχων αλλοδαπών κινητών αξιών που έχουν απούλοποιηθεί ή ακινητοποιηθεί σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει την έκδοσή τους και τηρούνται σε άλλο μητρώο άυλων ή ακινητοποιημένων τίτλων,

(στ) οι διαδικασίες καταχώρησης στο ΣΑΤ των πράξεων και συναλλαγών επί άυλων κινητών αξιών που τηρούνται σε λογιστική μορφή στο ΣΑΤ καθώς και καταχώρησης των πάσης φύσεως μεταβολών επί των άυλων αυτών κινητών αξιών,

(ζ) οι προϋποθέσεις, οι όροι και η διαδικασία πρόσβα-

... ..

Άρθρο 36

Διαγράμματα που συνοδεύουν αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ή των Νομαρχών ή των Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων και δεν έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Γ4δ/15883/1988 (ΦΕΚ 142 Β') κοινής υπουργικής απόφασης αποστέλλονται για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μαζί με τα κείμενα των πιο πάνω αποφάσεων και οι αποφάσεις αυτές έχουν αναδρομική ισχύ που ανατρέχει στο χρόνο της δημοσίευσης το πρώτον στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η κατά τα ως άνω αποστολή των διαγραμμάτων και αποφάσεων γίνεται σε κάθε περίπτωση με επιμέλεια και εντολή του κατά τόπον αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

3.5.3. Άρθρο 35 του ν.3937/2011 για την κύρωση του δικτύου κοινοχρήστων

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 60

31 Μαρτίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3937

Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός των ρυθμίσεων είναι η αειφόρος διαχείριση και αποτελεσματική διατήρηση της βιοποικιλότητας, ως πολύτιμου, αναντικατάστατου και σπουδαίας σημασίας εθνικού κεφαλαίου.

2. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας προϋποθέτει διαδικασίες προγραμματισμού και διαχείρισης, στο πλαίσιο των οποίων εξασφαλίζεται ευρεία φάση διαβούλευσης, ώστε να αξιοποιείται η βέλτιστη επιστημονική γνώση

ζ) Προώθηση της σημασίας της διατήρησης της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων περιοχών γενικότερα στην κοινωνία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά την έννοια του παρόντος νόμου, νοούνται ως:

1. Βιολογική ποικιλότητα ή βιοποικιλότητα: η ποικιλία των ζώντων οργανισμών πάσης προελεύσεως, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των χερσαίων, θαλασσίων και άλλων υδατικών οικοσυστημάτων και οικολογικών συμπλεγμάτων, των οποίων αποτελούν μέρος. Επίσης, περιλαμβάνεται η ποικιλότητα εντός των ειδών, μεταξύ ειδών και οικοσυστημάτων (άρθρο 2 του ν. 2204/1994, ΦΕΚ 59 Α΄). Στη βιολογική ποικιλότητα περιλαμβάνεται τέλος η ποικιλότητα των γονιδίων μέσα και μεταξύ των ειδών.

2. Γεώτοποι: οι γεωλογικές-γεωμορφολογικές δομές που συνιστούν φυσικούς σχηματισμούς και αντιπροσωπεύουν σημαντικές στιγμές της γεωλογικής ιστορίας της χώρας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 της

2. Τα συλλογικά όργανα που προβλέπονται από την πολεοδομική νομοθεσία (Ε.Π.Α.Ε., Επιτροπές Κρίσης Αυθαιρέτων, Επιτροπές Κρίσης Ετοιμόρροπων Κτιρίων, Συμβούλια Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος - Σ.Χ.Ο.Π.) συνεχίζουν να λειτουργούν και μετά την 1.1.2011 με την ίδια σύνθεση και χωρική αρμοδιότητα, μέχρι την εκ νέου συγκρότησή τους ή τη σύσταση νέων Οργάνων με αντίστοιχες αρμοδιότητες βάσει των ρυθμίσεων του ν. 3852/2010.

Άρθρο 35

Κύρωση δικτύου κοινόχρηστων χώρων οικισμών στερούμενων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου

1.α. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση οίκοθεν ή μετά από πρόταση του οικείου δήμου ή μετά από αίτημα οποιουδήποτε προσώπου έχει έννομο συμφέρον μπορεί να επισπεύδει τη διαδικασία κύρωσης του υφιστάμενου, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, δικτύου κοινόχρηστων χώρων οικισμών στερούμενων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, είτε πρόκειται για οικισμούς με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους, οριοθετημένους κατά τις διατάξεις του από 24.4-3.5.1985 π.δ. (ΦΕΚ 181 Δ'), όπως ισχύει, είτε για οικισμούς προϋφιστάμενους του έτους 1923, οριοθετημένους, κατά τις σχετικές διατάξεις όπως ισχύουν, είτε πρόκειται για μη οριοθετημένους οικισμούς, συμπεριλαμβανομένων και των κηρυγμένων ως παραδοσιακών, καθώς και των στάσιμων οικισμών.

Ως δίκτυο κοινόχρηστων χώρων, για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, νοούνται ιδίως οι οδοί, οι πεζόδρομοι, οι πλατείες και άλλοι ελεύθεροι κοινόχρηστοι χώροι.

β. Η έναρξη της διαδικασίας γίνεται με τη σύνταξη τοπογραφικού διαγράμματος ή ορθοφωτοχάρτη κατάλληλης κλίμακας, για το σύνολο ή για τμήματα της έκτασης των οικισμών, στο οποίο αποτυπώνεται το παραπάνω δίκτυο κοινόχρηστων χώρων. Στο τοπογραφικό διάγραμμα ή στον ορθοφωτοχάρτη σημειώνονται τα συνεκτικά τμήματα του οικισμού, καθώς και τα ισχύοντα εγκεκριμένα όριά του, όπου υπάρχουν.

Εδαφικά τμήματα ακινήτων που, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, έχουν τεθεί σε κοινή χρήση με πράξεις παραχώρησης που έχουν μεταγραφεί αλλά δεν έχουν διαμορφωθεί ως κοινόχρηστοι χώροι του οικισμού, μπορούν να ενταχθούν στο παραπάνω δίκτυο και διαμορφώνονται ως κοινόχρηστοι χώροι.

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξετάζει την καταλληλότητα των χώρων αυτών, θέτει τους όρους για τη διαμόρφωσή τους και κρίνει ως προς την αναγκαιότητα υποβολής συμπληρωματικών μελετών.

γ. Το παραπάνω τοπογραφικό διάγραμμα ή ο ορθοφωτοχάρτης αναρτάται στο κατάστημα του οικείου δήμου, στην ιστοσελίδα του και σε κεντρικό σημείο του οικισμού για είκοσι (20) ημέρες και σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται σε δύο (2) εφημερίδες του οικείου δήμου και, εάν δεν υπάρχουν, της οικείας περιφέρειας. Από την κατά τα ως άνω ανάρτηση και εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την τελευταία ανακοίνωση στον Τύπο υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους στοιχεία για τη διόρθωση τυχόν σφαλμάτων ή τη συμπλή-

ρωση ελλείψεων της αποτύπωσης των υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων.

Η παραπάνω αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξετάζει και ελέγχει τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν και επιφέρει τις αναγκαίες διορθώσεις και συμπληρώσεις στο διάγραμμα εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας.

δ. Το δίκτυο κοινόχρηστων χώρων, όπως αποτυπώνεται στο παραπάνω τοπογραφικό διάγραμμα ή στον ορθοφωτοχάρτη, κυρώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνοδευόμενη από φωτοσμίκρυνση του παραπάνω διαγράμματος ή ορθοφωτοχάρτη. Για τους οικισμούς που δεν έχουν εγκεκριμένα όρια το δίκτυο κοινόχρηστων χώρων κυρώνεται μόνο για το συνεκτικό τμήμα ή τμήματα αυτού.

ε. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται το ειδικότερο περιεχόμενο, τα στοιχεία που αποτυπώνονται και απεικονίζονται, οι προδιαγραφές και ο τρόπος σύνταξης του τοπογραφικού διαγράμματος και των άλλων, κατά περίπτωση, αναγκαίων ειδικών μελετών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας.

2. Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 6 του από 24.4-3.5.1985 π.δ. (ΦΕΚ 181 Δ'), όπως ισχύει, καταργούνται.

3. Οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος ή για την έκδοση των οποίων είχαν υποβληθεί πλήρεις φάκελοι κατά την 12.3.2010, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6 του παραπάνω προεδρικού διατάγματος εκτελούνται, εκδίδονται και αναθεωρούνται σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις.

Οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του παραπάνω προεδρικού διατάγματος εκτελούνται με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής και αναθεωρούνται μέχρι την κύρωση του δικτύου των κοινόχρηστων χώρων χωρίς νέα προσαύξηση της δομήσιμης επιφάνειας των ακινήτων.

Οικοδομικές άδειες για την έκδοση των οποίων έχουν υποβληθεί πλήρεις φάκελοι, μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του παραπάνω προεδρικού διατάγματος, εκδίδονται κατά τις ισχύουσες διατάξεις χωρίς την προσαύξηση της δομήσιμης επιφάνειας των ακινήτων βάσει της παραγράφου αυτής.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ορίζονται ο τρόπος και οι διαδικασίες καθορισμού των επιτρεπόμενων χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης ή ειδικότερων προϋποθέσεων και περιορισμών που αφορούν στις επιτρεπόμενες χρήσεις ή τη δόμηση των ακινήτων, ανάλογα με την κατηγορία και τη θέση του οικισμού, ο τρόπος δημιουργίας νέων κοινόχρηστων χώρων ή τροποποίησης των υφιστάμενων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την πολεοδομικά λειτουργική και βιώσιμη αναμόρφωση και ανάπτυξη των οικισμών αυτών.

Παράδειγμα κύρωσης δικτύου σε τμήμα του οικισμού «Παναγιά» στη Μυτιλήνη

Δημοσιοποίηση διαδικασίας για την κύρωση του δικτύου κοινοχρήστων χώρων στον οικισμό "Παναγιά" Πύργων Θερμής
Home • Προκηρύξεις • Δημοσιοποίηση διαδικασίας για την κύρωση του δικτύου κοινοχρήστων χώρων στον οικισμό "Παναγιά" Πύργων Θερμής

Διοίκηση

Δημοτικές Ενότητες

Δημοτικές Επιχειρήσεις

Τηλεφωνικός Κατάλογος

Ανακοινώνεται ότι, από την Υπηρεσία μας έχει υποβληθεί αίτημα για κύρωση του δικτύου των κοινοχρήστων χώρων σε τμήμα του οικισμού «Παναγιά» Πύργων Θερμής της Δημοτικής Ενότητας Λουτρόπολης Θερμής Δήμου Λέσβου, σύμφωνα με το Άρθρο 35 του Ν. 3937/2011 και έχει ληφθεί η με αριθμό 56/2016 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λέσβου (ΑΔΑ: 6Τ46ΩΛΦ-ΧΜΔ) για την έναρξη της σχετικής διαδικασίας. Για τον σκοπό αυτόν αναρτάται το συνοπτικό σχεδιάγραμμα στα Γραφεία της Δημοτικής Ενότητας Λουτρόπολης Θερμής, στον οικισμό Πύργων Θερμής καθώς και στην ιστοσελίδα του Δήμου Λέσβου.

Καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν γνώση και να υποβάλουν στοιχεία για διόρθωση τυχόν σφαλμάτων ή συμπλήρωση της αποτύπωσης των κοινοχρήστων χώρων μέσα σε προθεσμία 20 ημερών από τη τελευταία δημοσίευση στον τοπικό Τύπο.

Τα αιτήματα συμπλήρωσης-διόρθωσης υποβάλλονται στα Γραφεία της Υπηρεσίας μας : Δ/ση Δόμησης Δήμου Λέσβου Μίλτου Κουντουρά 1 Μυτιλήνη. (τηλ. 2251353747).

Αναλυτικά :

- Τοπογραφικό Διάγραμμα
- Θεματικός χάρτης 2 ΕΓΣΑ 87
- Θεματικός χάρτης 3 ΕΓΣΑ 87

Η Προιστ. της Δ/σης Δόμησης,

Θεοδώρα Ζαφειρίου

Βλ. στο σύνδεσμο:

<http://www.mytilene.gr/%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CF%8D/>

3.5.4. Απόφαση 2003 για την αισθητική αναβάθμιση των όψεων κτιρίων

02007341006030008

10361

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 734

10 Ιουνίου 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Προϋποθέσεις, τρόπος και διαδικασία καταβολής επιχορήγησης για αποκατάσταση και συντήρηση όψεων κτιρίων και εν γένει ανάπλαση αυτών και του περιβάλλοντος χώρου	1
Μετατροπή θέσεων ειδικευόμενων γιατρών στα Γενικά Νοσοκομεία Κεφαλληνίας και Λευκάδας	2
Μετατροπή μίας (1) θέσης ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Ουρολογίας, σε μία (1) θέση ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Ω.Ρ.Λ., στο Γ. Ν. Τρικάλων	3
Μετατροπή μίας θέσης ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Παθολογικής Ανατομίας σε μία (1) θέση ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Αναισθησιολογίας, στο Παν. Γ. Νοσοκομείο Ιωαννίνων	4
Μεταφορά και μετατροπή θέσεων ειδικευόμενων γιατρών από τα Νοσοκομεία, Ειδικών Παθήσεων Θεσ/κης και Ψυχιατρικό Θεσ/κης, στο Γ. Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Γ. Παπανικολάου»	5
Μετατροπή θέσεων ειδικευόμενων γιατρών στο Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «ΘΕΑΓΕ-ΝΕΙΟ»	6
Μετατροπή θέσεων ειδικευόμενων γιατρών σε Νοσοκομεία	7
Ανάθεση έργων στην εταιρία «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.» τροποποίηση της 1406/17.4.2003 απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης	8
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ	
Διόρθωση σφάλματος στη Φ.400/10/03/8.5.2003, απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας	9
Διόρθωση σφάλματος στη 192296/17.12.2002 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης	10

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. 21585	(1)
Προϋποθέσεις, τρόπος και διαδικασία καταβολής επιχορήγησης για αποκατάσταση και συντήρηση όψεων κτιρίων και εν γένει ανάπλαση αυτών και του περιβάλλοντος χώρου.	
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	
Έχοντας υπόψη:	
1. Τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 3 του Ν. 3044/2002 «Μεταφορά συντελεστή δόμησης και ρυθμίσεις άλλων θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.» (Α' 197).	
2. Τις διατάξεις του άρθρου 29 Α του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 137) όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (Α' 154) και τροποποιήθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/97 (Α' 38).	
3. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις της απόφασης αυτής προκαλείται ακαθόριστη δαπάνη η οποία θα βαρύνει τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, αποφασίζουμε:	
I. Η επιχορήγηση των ιδιοκτητών ακινήτων για την αποκατάσταση και συντήρηση των όψεων και εν γένει την ανάπλαση κτιρίων και του περιβάλλοντος χώρου καθώς και για την αντικατάσταση των ατομικών κεραιών τηλεοπτικού σήματος με κεντρική κεραία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 3044/02 (Α' 197), γίνεται με τους παρακάτω όρους, προϋποθέσεις και διαδικασία:	
Α. Γενικοί όροι	
1. Η επισκευή - ανάπλαση αφορά μόνο στην όψη του κτι-	

ρίου και τα δομικά στοιχεία αυτής που επηρεάζουν την εμφάνισή του.

2. Δικαιούχοι της επιχορήγησης είναι οι ιδιοκτήτες ή οι επικαρπωτές των ακινήτων.

3. Η επιχορήγηση αφορά ιδιωτικά κτίρια οιασδήποτε χρήσης. Εξαιρούνται ακίνητα που είναι χαρακτηρισμένα ως επικίνδυνα ή ετοιμόρροπα.

4. Σε περίπτωση γωνιακών ακινήτων, η επιχορήγηση καλύπτει την ανάπλαση - επιδιόρθωση όλων των όψεων τους προς τους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους.

5. Κατά προτεραιότητα επιχορηγούνται για την ανάπλαση των όψεων κτίρια που παρουσιάζουν φθορές λόγω παλαιότητας, κακοτεχνιών και δυσμενών περιβαλλοντικών συνθηκών (καυσάεργια, όξινο περιβάλλον) και χρήζουν συντήρησης και επιδιορθώσεων.

6. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση της επιχορήγησης είναι η ρητή δέσμευση των ιδιοκτητών για τις εξής ενέργειες:

α) Απομάκρυνση των παράνομων επαγγελματικών και διαφημιστικών πινακίδων από τις προσόψεις των κτιρίων.

β) Μετακίνηση των κατόπτρων λήψης τηλεοπτικού σήματος από τους εξώστες στο δώμα σε θέσεις που δεν επηρεάζουν την αισθητική της όψης του κτιρίου.

γ) Αντικατάσταση των ατομικών κεραιών τηλεοπτικού σήματος στο δώμα με κεντρική κεραία.

Β. Διαδικασία

1. Πρώτο στάδιο. (Υποβολή αίτησης).

α) Η υπηρεσία, με δημόσια πρόσκληση, καλεί τους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες ακινήτων των περιοχών της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 3044/2002, να εκδηλώσουν ενδιαφέρον συμμετοχής στο πρόγραμμα αναπλάσεων των όψεων του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. Η πρόσκληση μπορεί να γίνεται σταδιακά σε τμήματα των περιοχών της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 3044/02.

β) Ο δικαιούχος υποβάλλει αίτηση σε έντυπο που χορηγείται από την Υπηρεσία, φωτογραφίες της όψης του κτιρίου και υπεύθυνη δήλωση για τη δέσμευση εκτέλεσης των εργασιών της παραπάνω παρ. Α.6. Εάν υπάρχει διαχειριστής του ακινήτου, νόμιμα εξουσιοδοτημένος, η διαδικασία μπορεί να τηρηθεί από αυτόν.

γ) Εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αίτησης, η υπηρεσία ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για την προέγκριση ή απόρριψη της αίτησής του.

2. Δεύτερο στάδιο. (Υποβολή Τεχνικού Φακέλου).

α) Μετά την προέγκριση της υποβληθείσας αίτησης και εντός τριάντα (30) ημερών, υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία ο τεχνικός φάκελος ο οποίος περιλαμβάνει:

- Αντίγραφο της προέγκρισης.

- Σχέδιο της όψης του κτιρίου με διαστάσεις, όπου θα αναφέρονται σχηματικά και με ποσότητες (τ.μ. ή μέτρα μήκους ή τετράγωνα) οι εργασίες που θα εκτελεστούν ή Τεχνική Έκθεση με πρόσφατες φωτογραφίες του κτιρίου, όπου περιγράφονται οι εργασίες που θα εκτελεστούν και οι ποσότητες της κάθε εργασίας. Σε κάθε περίπτωση οι

προς επιδότηση εργασίες είναι μόνον εκείνες οι οποίες περιγράφονται στη στήλη "επιδοτούμενες εργασίες" του πίνακα της παρ. Β.4. Θα κατατίθενται επίσης δείγματα προτεινόμενου χρωματισμού όψεων. Το σχέδιο της όψης ή η Τεχνική Έκθεση υπογράφεται από ιδιώτη διπλωματούχο ή τεχνολόγο μηχανικό ή από Αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. ή του Υ.Π.Π.Ο. ή της Δ.Ε.Π.Ο.Σ. ή της Ε.Α.Χ.Α. Α.Ε. ή από αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία Ο.Τ.Α. ή επιχειρήσεως αυτού.

- Προϋπολογισμό σε έντυπο που χορηγείται από την Υπηρεσία με τις ποσότητες των εργασιών, και τη συνολική δαπάνη της επιχορήγησης.

β) Η απόφαση έγκρισης καταβολής της επιχορήγησης εκδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του πλήρους φακέλου.

γ) Η απόφαση έγκρισης καταβολής της επιχορήγησης έχει ισχύ πεντέμισι (5.5) μηνών. Εντός του χρονικού αυτού διαστήματος πρέπει να ολοκληρωθούν οι εργασίες αποκατάστασης και οι εργασίες της παρ. Α.6. καθώς και να υποβληθούν στην υπηρεσία τα δικαιολογητικά που αναφέρονται κατωτέρω, άλλως χάνεται το δικαίωμα επιχορήγησης.

3. Τρίτο στάδιο. (Βεβαίωση εκτέλεσης εργασιών - καταβολή επιχορήγησης).

α) Για την καταβολή της επιχορήγησης υποβάλλονται στην υπηρεσία:

- Υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου ότι οι εργασίες ολοκληρώθηκαν σύμφωνα με τον τεχνικό φάκελο που υποβλήθηκε και ότι εκτελέστηκαν οι εργασίες της παρ. Α.6.

- Φωτογραφίες των όψεων, μετά την αποκατάσταση, προσανατολισμένες σε πλήρη αντιστοιχία με αυτές της παρ. Β.1.β.

- Υπεύθυνη δήλωση του εγκαταστάτη κεντρικής κεραίας και των κατόπτρων λήψης τηλεοπτικού σήματος ότι περαιώθηκαν οι εργασίες και ότι η εγκατάσταση λειτουργεί ικανοποιητικά.

β) Εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή των παραπάνω δικαιολογητικών, η υπηρεσία εκδίδει πιστοποιητικό περαίωσης των εργασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρούσας, μετά από δειγματοληπτική αυτοψία στο 10% τουλάχιστον των εξεταζομένων ανά μήνα περιπτώσεων, καθώς και απόφαση για την έγκριση καταβολής της επιχορήγησης στον δικαιούχο. Η απόφαση αυτή με όλο το φάκελο διαβιβάζεται στον εντεταλμένο υπάλληλο για την καταβολή της επιχορήγησης.

γ) Ο εντεταλμένος υπάλληλος καταβάλλει στον δικαιούχο το ποσόν της επιχορήγησης με τραπεζική επιταγή. Ο δικαιούχος κατά την παραλαβή της επιταγής υπογράφει εξοφλητική απόδειξη χωρίς να απαιτείται η υποβολή περαιτέρω δικαιολογητικών.

4. Ποσόν επιχορήγησης.

Το ποσόν της επιχορήγησης καθορίζεται, ανά εργασία ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΤΙΜΩΝ
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ

Α/Α	ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ	ΛΟΙΠΑ ΚΤΙΡΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
1.	ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΨΗΣ ΣΤΕΓΗΣ	€ 27,50	€ 16,50	Τρέχον μέτρο
2.	ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΞΩΤ. ΚΟΥΦΩΜΑΤΩΝ (Για Διατηρητέα Κτίρια)	€ 45,00	-	Τετραγωνικό μέτρο
3.	ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΞΩΤ. ΟΨΗΣ ΚΤΙΡΙΟΥ	€ 11,00	€ 7,00	Τετραγωνικό μέτρο
4.	ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΓΥΨΙΝΩΝ, ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΩΝ & ΚΟΡΩΝΙΔΩΝ (Για Διατηρητέα Κτίρια)	€ 17,50	-	Τρέχον μέτρο
5.	ΤΡΙΨΙΜΟ, ΣΤΙΛΒΩΣΗ & ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΡΘΟΜΑΡΜΑΡΩΣΕΩΝ	€ 10,00	€ 6,00	Τετραγωνικό μέτρο
6.	ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ	€ 40,50	€ 24,30	Τεμάχιο
7.	ΑΠΟΚΡΥΨΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ	€ 33,00	€ 19,80	Τεμάχιο
8.	ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΩΝ ΚΕΡΑΙΩΝ	€ 38,50	€ 38,50	Τεμάχιο
9.	ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ	€ 28,00	€ 28,00	Τεμάχιο
10.	ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΚΕΡΑΙΩΝ	€ 81,00	€ 81,00	Διαμέρισμα
11.	ΦΥΤΕΥΣΗ ΔΕΝΔΡΩΝ	€ 30,00	€ 18,00	Τεμάχιο
12.	ΦΥΤΕΥΣΗ ΘΑΜΝΩΝ	€ 5,00	€ 3,00	Τεμάχιο

Η περιγραφή του αναλυτικού περιεχομένου των παραπάνω εργασιών περιλαμβάνεται στο Παράρτημα "Εργασίες επισκευής όψεων κτιρίων" που συνοδεύει την παρούσα απόφαση.

Όλες οι παραπάνω εργασίες πρέπει να είναι πλήρως περαιωμένες και περιλαμβάνουν τις δαπάνες:

α) Για εργασία, μαζί με τις εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία (Ι.Κ.Α., επικουρικά κλπ.) και το ΦΠΑ.

β) Για προμήθεια και μεταφορά στον τόπο του έργου όλων των υλικών (και αυτών που δεν ενσωματώνονται).

γ) Για προεργασίες (αποξηλώσεις, καθαιρέσεις, καθαρισμοί κλπ.), βοηθητικές εργασίες (υποστρώσεις, ικρίσματα, ξυλότυποι κλπ.), πρόσθετες ή επακόλουθες εργασίες (όπως επιχρίσματα, χρωματισμοί, επικαλύψεις, προσαρμογές με στοιχεία που δεν καταδαφίστηκαν κλπ.), εργασίες για να προστατευθούν οικοδομικά ή άλλα στοιχεία, από φθορές ή ζημιές που είναι πιθανό να προκληθούν από τις εργασίες που εκτελούνται (κάλυψη κλπ.), ή στην περίπτωση που δεν αποφευχθούν οι ζημιές, για να αποκατασταθούν αυτές.

δ) Για απομείωση και φθορά των υλικών και εργαλείων ή μηχανημάτων, καθώς και τις ημεραργίες τους, λόγω βλάβης ή για συντήρησή τους.

ε) Τα γενικά έξοδα και το εργαλαβικό όφελος και γενικά κάθε εργασία που είναι απαραίτητη για την έντεχνη και ασφαλή ολοκλήρωση της εργασίας σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης και τις τοπικές και άλλες ειδικές συνθήκες, έστω και αν δεν αναφέρονται στην περιγραφή.

Γ. Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή των παραπάνω είναι η Διεύθυνση Ειδικών Έργων Αναβάθμισης Περιοχών του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., και με απόφαση του Υπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. μπορεί να καθοριστούν περιοχές για τις οποίες το πρόγραμμα εφαρμόζεται από την ΕΑΧΑ Α.Ε. ή την ΔΕΠΟΣ Α.Ε., σε συνεργασία με τον οικείο ΟΤΑ.

Για τις περιοχές της παρ. 3.α.ββ. του άρθρου 14 του Ν. 3044/2002 αρμόδια υπηρεσία μπορεί να είναι ο οικείος ΟΤΑ ή ο φορέας ανάπλασης και για τις περιοχές της παρ. 3.α.γγ. του άρθρου 14 του Ν. 3044/2002 μπορεί να είναι ο οικείος ΟΤΑ. Το ακριβές ύψος της επιχορήγησης αποφασίζεται από ειδική επιτροπή η οποία συνίσταται με απόφαση του Γεν. Γραμματέα Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εργασίες επισκευής όψεων κτιρίων

1. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΨΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

Για την τοπική επισκευή ενός τρέχοντος μέτρου όψης ξύλινης ή μεταλλικής στέγης, ανεξάρτητα από τη μορφή της, τα υλικά από τα οποία είναι κατασκευασμένη και το πόσα και ποια από τα παλαιά υλικά χρησιμοποιούνται. Στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες που απαιτούνται για την πλήρη αποκατάσταση του ορατού από την όψη τμήματος της στέγης του κτιρίου, της ψευδοροφής, της μόνωσης και την τμηματική αφαίρεση των κεραμιδιών ή άλλης επικάλυψης μέχρι και ένα μέτρο βάθος.

2. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΞΩΤ. ΚΟΥΦΩΜΑΤΩΝ (για διατηρητέα κτίρια)

Για την επισκευή, συμπλήρωση, συντήρηση, και χρωματισμό ενός τετραγωνικού μέτρου κουφώματος, ανεξάρτητα από το σχήμα, το είδος και τον τρόπο κατασκευής. Η τιμή ισχύει στην περίπτωση που το κούφωμα πρέπει να αποσυναρμολογηθεί και να συναρμολογηθεί από την αρχή, ανεξάρτητα από το ποσοστό νέας ξυλείας και άλλων υλικών (σιδερικά, υαλοπίνακες κλπ.). Στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι απαιτούμενες εργασίες για την επισκευή, συντήρηση, χρωματισμό και τοποθέτηση του κουφώματος. Η μέτρηση γίνεται με τις πραγματικές

διαστάσεις του κουφώματος, εκτός αν το περίγραμμα είναι ολκώς ή μερικώς καμπύλο, οπότε επιφάνεια ορίζεται το ελάχιστο ορθογώνιο σχήμα, στο οποίο εγγράφεται.

3. ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΟΨΗΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

Για τον χρωματισμό ενός τετραγωνικού μέτρου εξωτερικής όψης κτιρίου. Στην τιμή μονάδος συμπεριλαμβάνονται οι εξής εργασίες:

α. Ο χρωματισμός ενός τετραγωνικού μέτρου παλαιών ή νέων εξωτερικών επιχρισμάτων, ανεξάρτητα από τη θέση, το ύψος από το έδαφος ή το δάπεδο που γίνεται, τη μορφή που έχει η επιφάνεια, το ολικό εμβαδόν και τις διαστάσεις και από τις επαναλήψεις που χρειάζονται για την πλήρη κάλυψη της επιφάνειας.

β. Η υδροβολή - αμμοβολή για καθαρισμό επιχρισμάτων αρτιφισιέλ ή μεταλλικών στοιχείων.

γ. Ο χρωματισμός της εξωτερικής επιφάνειας των κουφωμάτων (υαλοστάσιο και σκούρο), ανεξάρτητα από το σχήμα, το είδος και τον τρόπο κατασκευής.

δ. Η επισκευή εξωτερικών επιχρισμάτων (τριπτών ή πατητών) δια τσιμεντοκονιάματος των 450 χλγ τσιμέντου πάχους 2,5 εκ. σε τρεις διαστρώσεις επί τοίχων και οροφών σε οποιοδήποτε ύψος από το επίπεδο εργασίας. Η πρώτη στρώση (πεταχτό) και η δεύτερη γίνονται διά ασβεστοκονιάματος σε αναλογία 1:2, η δεύτερη στρώση είναι στρωτή και η τρίτη επεξεργάσιμη δια τριβιδίου.

ε. Ο χρωματισμός εξωτερικών κιγκλιδωμάτων σε οποιαδήποτε θέση από το δάπεδο και υλικό όπως ξύλο, μέταλλο, μπετόν.

στ. Σε περιπτώσεις φθαμένων υδρορροών, η αντικατάσταση μέρους τους ή επιδιόρθωση με ίδιου τύπου υλικά ώστε να λειτουργούν κανονικά. Περιλαμβάνονται όλες οι εργασίες καθώς και η προμήθεια των υλικών (σωλήνες, κόλνες κλπ.) αλλά και ο χρωματισμός τους. Σημειώνεται ότι δεν προβλέπεται αλλαγή στην θέση ή στην διάμετρο των υδρορροών.

ζ. Ενοκίαση σιδηρών σωληνωτών ικριωμάτων συμπεριλαμβανομένης της φθοράς της ξυλείας των μαδερικών προς δημιουργία δαπέδου εργασίας. Η στήριξη και η τοποθέτηση της παραπάνω κατασκευής θα γίνει σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες που προβλέπει το Α.Τ.Ο.Ε. στα αντίστοιχα άρθρα του και ισχύει ανεξάρτητα από το αν η ίδια επιφάνεια χρωματίζεται με δύο ή περισσότερους χρωματισμούς ή και διακοσμητικές ταινίες (στάμπες κλπ.), η προμήθεια υλικών της κάθε επιμέρους εργασίας, στοκαρίσματα και άλλες μικροεπισκευές που θα χρειασθούν για τα κουφώματα, η ανάμιξη και κατεργασία υλικών των επιχρισμάτων, η προεργασία όπως τρίψιμο, αφαίρεση σκουριάς, το υπόστρωμα όπου χρειάζεται, το στοκάρισμα και η λείανση στα κιγκλιδώματα, τυχόν αποξηλώσεις που θα χρειαστούν και η μεταφορά των προϊόντων σε χώρο αποκομιδής.

Η μέτρηση γίνεται σύμφωνα με το εμβαδόν της συνολικής επιφάνειας της όψης του κτιρίου, του εμβαδού των εξωτερικών κουφωμάτων μη αφαιρουμένου ("σεντόνι"). Ειδικώς στα διατηρητέα κτίρια αφαιρείται το εμβαδόν των εξωτερικών κουφωμάτων που επισκευάζονται σύμφωνα με το άρθρο 2 του παρόντος.

4. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΓΥΨΙΝΩΝ, ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΩΝ και ΚΟΡΩΝΙΔΩΝ (Για Διατηρητέα Κτίρια)

Για την επισκευή ενός μέτρου εξωτερικής γύψινης ταινίας (μπορντούρας) ή γωνίας (λουκά) ή την επισκευή ή ανακατασκευή ενός μέτρου τραβηχτού επιχρισματος, για γείσα, παραστάδες, πρέκια, κορωνίδες, ζώνες, κορνιζώματα, με οποιαδήποτε ανάγλυφη διαμόρφωση, οσοδήποτε ανάγλυφο βάθος, με οσοδήποτε πλάτος, ανεξάρτητα από το ύψος στο οποίο τοποθετούνται από το έδαφος ή το δάπεδο και τη μορφή της επιφάνειας. Στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες για να αφαιρεθούν και απομακρυνθούν τα κατεστραμμένα γύψινα εκτός από αυτά που είναι απαραίτητα να φυλαχθούν σαν υπόδειγμα για να κατασκευαστούν νέα, όμοια με αυτά που υπήρχαν, να αποτυπωθούν με ακρίβεια τα παλιά τραβηχτά, να καθαρευθούν, να απομακρυνθούν τα υλικά, να κατασκευασθεί ο τύπος (καλούπι), να τοποθετηθούν οι οδηγοί κλπ, η τελική επεξεργασία και ο χρωματισμός με τα κατάλληλα χρώματα. Η τιμή ισχύει και στη περίπτωση που η αντικατάσταση γίνει τοπικά καθώς επίσης και για γύψινες ροζέτες ή αφαλούς καθώς και στη περίπτωση που η αντικατάσταση γίνεται τοπικά και ανεξάρτητα από τη μορφή και τις επαναλήψεις των ανάγλυφων στοιχείων. Η μέτρηση γίνεται με το πραγματικό συνολικό μήκος που τοποθετείται ή τη διάμετρο για στρογγυλά, ή τη μεγαλύτερη διαγώνια διάσταση για πολύγωνα ή άλλα σχήματα.

5. ΤΡΙΨΙΜΟ ΣΤΙΛΒΩΣΗ και ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΡΘΟΜΑΡΜΑΡΩΣΕΩΝ

Για το τρίψιμο και στιλβωση εξωτερικής ορθομαρμάρωσης σε οποιοδήποτε ύψος από το έδαφος καθώς και την αντικατάσταση κατεστραμμένων τεμαχίων ορθομαρμάρωσης εκ πλακών μαρμάρου ομοίων με τις υπάρχουσες. Στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι εργασίες καθώς και τα απαιτούμενα υλικά όπως στόκος και σπηρίγματα, προμήθεια και τοποθέτηση νέων τεμαχίων, υλικά λειοτρίφειας, επιστρώσεως (τσιμεντοκονίαμα και γυψοκονίαμα) και αρμολογήματος επί τόπου, εργασία κοπής, λειοτρίφειας, αποξέσεως επιχρισμάτων, προσεγγίσεως, τοποθέτησεως με τσιμεντοκονίαμα και εγχύσεως υδαρούς τσιμεντοκονιάματος μέχρι τελείας πληρώσεως των κενών, αρμολογήματος και καθαρισμού εκτελούμενοι επί τοίχων κατακορύφων ή κεκλιμένων οιοδήποτε ύψους. Η μέτρηση γίνεται σύμφωνα με το πραγματικό εμβαδόν της επιφάνειας. Σε περίπτωση μαρμαρίνων κλαμάκων εισόδου θα υπολογίζεται το συνολικό εμβαδόν (όπως ρίχτια, σκαλομέρια, σκαλοπάτια κλπ.).

6. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ

Αφορά την μετακίνηση εξωτερικών κλιματιστικών μονάδων τύπου split - unit στο δάπεδο του εξώστη ή σε άλλο σημείο ώστε να μην είναι ορατό στην όψη του κτιρίου από τη στάθμη της οδού. Στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι εργασίες που χρειάζονται για την παραπάνω εργασία όπως αποσύνδεση του κλιματιστικού, προώθηση νέων σωλήνων μεγαλύτερου μήκους, προμήθεια βάσης επί του δαπέδου. Στην περίπτωση που θα γίνει νέα οπή στον τοίχο η τιμή περιλαμβάνει και το κλείσιμο της παλιάς (στοκάρισμα, βάψιμο) και το άνοιγμα καινούργιας.

7. ΑΠΟΚΡΥΨΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ

Σε περίπτωση που το προηγούμενο άρθρο (Άρθρο 8) δεν μπορεί να έχει εφαρμογή (π.χ. πολύ στενός εξώστης) υπάρχει η δυνατότητα απόκρυψης του κλιματιστικού π.χ. με διάτρητη λαμαρίνα ή όποιο άλλο καλαίσθητο και οικονομικά λογικό τρόπο ο μελετητής μηχανικός μπορεί να τεκμηριώσει.

8. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΩΝ ΚΕΡΑΙΩΝ

Το άρθρο αυτό αφορά στην μεταφορά των δορυφορικών κεραιών (πάτα) που στηρίζονται στα στηθαία εξωστών ή σε άλλα εμφανή από την όψη σημεία. Στην τιμή περιλαμβάνονται η μεταφορά στο δώμα ή σε άλλο σημείο μη ορατό από την όψη του κτιρίου, με ότι αυτό συνεπάγεται όπως προμήθεια υλικών (καλώδια, στηρίγματα κτλ).

9. ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

Η αποξήλωση των επαγγελματικών πινακίδων φωτιζόμενων ή μη από τους εξώστες και άλλα εμφανή σημεία της όψης. Η τιμή περιλαμβάνει όλες τις εργασίες για την αποξήλωση τους αλλά και τις παρελκόμενες όπως χρωματισμός, κλείσιμο οπών κλπ.

10. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΚΕΡΑΙΩΝ

Στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι εργασίες που απαιτούνται για την αποξήλωση και απομάκρυνση των ατομικών κεραιών που βρίσκονται στο δώμα του κτιρίου και την μεταφορά τους σε χώρο αποκομιδής καθώς και η προμήθεια ενισχυτή, νέας κεντρικής κεραίας, καλωδίων και όλων των εργασιών που χρειάζονται για την απομάκρυνση και τη νέα εγκατάσταση. Σημειώνεται ότι η νέα κεραία πρέπει να τοποθετηθεί προς το πίσω μέρος του κτιρίου ώστε να μην είναι ορατή από την κύρια όψη.

11. ΦΥΤΕΥΣΗ ΔΕΝΔΡΩΝ

Για τη φύτευση δένδρου στην πρασιά του ακινήτου περιμέτρου κορμού 14-16 εκ. μετρούμενη σε ύψος 1,20 μ. από το λαμό του δένδρου, ύψους 2,00- 2,50 μ., το οποίο φέρει 3-4 διακλαδώσεις. Στην τιμή περιλαμβάνεται: η προμήθεια του δένδρου, η φορτοεκφόρτωση και η μεταφορά από το φυτώριο, η διαμόρφωση του λάκκου φύτευσης, η εγκατάσταση του δένδρου (φύτευση), η επαναπλήρωση και ο εμπλουτισμός του λάκκου φύτευσης με λίπασμα και κηπαίο χώμα, η συμπίεση του εδάφους γύρω από το φυτό, η υποστήλωση και πρόσδεση του δένδρου.

12. ΦΥΤΕΥΣΗ ΘΑΜΝΩΝ

Για τη φύτευση θάμνου στην πρασιά του ακινήτου ύψους τουλάχιστον 0,80 μ. με 2-3 καλά ανεπτυγμένους κλάδους που ξεκινά από τη βάση του φυτού. Στην τιμή περιλαμβάνεται: η προμήθεια του θάμνου, η φορτοεκφόρτωση και η μεταφορά από το φυτώριο, η διαμόρφωση λάκκου φύτευσης, η εγκατάσταση του θάμνου (φύτευση), η επαναπλήρωση και ο εμπλουτισμός του λάκκου φύτευσης με λίπασμα και κηπαίο χώμα, η συμπίεση του εδάφους γύρω από το φυτό.

II. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 27 Μαΐου 2003

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ **Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**

Αριθ. Α.Π. Υ4α/14690/03 Γ.Π. (2)

Μετατροπή θέσεων ειδικευόμενων γιατρών στα Γενικά Νοσοκομεία Κεφαλληνίας και Λευκάδας.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος 95 (ΦΕΚ 76/Α/10.3.2000)

«Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας» όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Π.Δ. 299 (ΦΕΚ 240/Α/2000).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 38 (παρ. 1) του Ν. 1397/83 (ΦΕΚ 143/Α/83), όπως αυτό συμπληρώθηκε με τη παρ.6 του άρθρου 3 του Ν. 1579/85 (ΦΕΚ217/Α/85).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 3) του Ν. 123/75 (ΦΕΚ 172/Α/75).

4. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος 129/ 92 (ΦΕΚ 65/τ. Α/92).

5. Τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 2) του Ν. 2469/97 (ΦΕΚ 38/Α/97) και το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται επιπλέον δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

6. Τις διατάξεις του Π.Δ. 81/02 (ΦΕΚ 57/Α/02) «Συγχώνευση των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών».

7. Την 1100383/1330/Α0006(ΦΕΚ1485/τ. Β/31.10.01) απόφαση καθορισμού αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Οικονομικών.

8. Την 3418/8/7/02(ΦΕΚ 861/Β/02) απόφαση ανάθεσης αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας & Πρόνοιας Έκτορα Νασιώκα, Ελπίδα Τσουρή και Δημήτριο Θάνα.

9. Το απόσπασμα πρακτικού της 17ης/1/12/02 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Π.ε.Σ.Υ. Π.Ιονίων Νήσων.

10. Την 5182/3/4/03 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΚΕΣΥ, αποφασίζουμε:

α. Μία (1) θέση ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Μαιευτικής-Γυναικολογίας και μία θέση του ίδιου κλάδου και ειδικότητας Ακτινολογίας, που έχουν συσταθεί με την Α3β/9952/4/6/86 (ΦΕΚ369/τ. Β/86) κοινή υπουργική απόφαση, στο Γ.Ν. Κεφαλληνίας, μετατρέπονται με τη παρούσα αντίστοιχα, σε μία (1) θέση ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Παιδιατρικής και σε μία (1) θέση ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Παθολογίας στο ίδιο Νοσοκομείο.

β. Δύο (2) θέσεις ειδικευόμενων γιατρών ειδικότητας Καρδιολογίας που έχουν συσταθεί με την Α3β/15573/15/11/88 (ΦΕΚ 845/τ. Β/88) κοινή υπουργική απόφαση στο Γ.Ν. Λευκάδας, μετατρέπονται με τη παρούσα σε μία(1) θέση ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Χειρουργικής και σε μία θέση επίσης ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Παθολογίας, στο ίδιο Νοσοκομείο.

Σε περίπτωση υπηρετούντων γιατρών για ειδικότητα, στις θέσεις που μετατρέπονται με τη παρούσα απόφαση, οι παραπάνω θέσεις θα μετατραπούν σταδιακά μετά την αποχώρηση των ήδη υπηρετούντων γιατρών και την κένωση των αντίστοιχων θέσεων που κατέχουν.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 28 Μαΐου 2003

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Γ. ΦΛΩΡΙΔΗΣ **ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ**

Αριθ. Α.Π. Υ4α/7891/03 (3)

Μετατροπή μίας (1) θέσης ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Ουρολογίας, σε μία (1) θέση ειδικευόμενου γιατρού ειδικότητας Ω.Ρ.Λ., στο Γ. Ν. Τρικάλων.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος 95 (ΦΕΚ 76/Α/10.3.2000)

3.5.5. Απόφαση 2007 για την αισθητική αναβάθμιση των όψεων κτιρίων

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1358

1 Αυγούστου 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Εφημερίες γιατρών.....	1
Διαδικασία και κριτήρια κήρυξης περιοχών αισθητικής αναβάθμισης, πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων έργων αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος με ενίσχυση δράσεων αστικής ανάπλασης όψεων των ιδιωτικών κτιρίων που συνορεύουν με κοινόχρηστους χώρους και καθαρισμός προϋποθέσεων, ορίων επιχορήγησης και επιλέξιμων δαπανών για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.....	2
Έγκριση Σύμβασης Μίσθωσης Έργου στο Δήμο Κυθήρων ενός (1) έτους.....	3
Έγκριση συμβάσεων μίσθωσης έργου, διάρκειας είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, για το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών Δήμου Βόλακος του Νομού Ηλείας.....	4
Σύμβαση μίσθωσης έργου για το Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Βαρθολομιού, με Χοροδιδάσκαλο, Μουσικό, Ζωγράφο και Συγγραφέα για την παράδοση μαθημάτων δημιουργικής γραφής.....	5
Πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου στη Δ.Α.Ε.Τ. (Α.Ε.) του Δήμου Λουτρακίου-Περαχώρας.....	6
Καθιέρωση εργασίας κατά τις Κυριακές, εξαιρέσιμες και αργίες εργαζομένων στην Π.Ε. Αγίας Τριάδας. Καθιέρωση εργασίας κατά τις Κυριακές, εξαιρέσιμες και αργίες εργαζομένων στη Π.Ε. Σταυρού. Κατά την κατασκηνωτική περίοδο έτους 2007.....	8
Έγκριση καταβολής υπερωριακής εργασίας και εργασίας Κυριακών και εξαιρέσιμων ημερών στο προσωπικό του Ν.Δ. Ξάνθης για το Β΄ εξάμηνο του έτους 2007.....	9

α. ν. 1397/1983 (ΦΕΚ 143/Α/7.10.1983).
 β. ν. 2071/1992 (ΦΕΚ123/Α/1992).
 γ. ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297/Α/2003)
 δ. ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165/Α/21.8.1997).
 ε. ν. 2646/1998 (ΦΕΚ 236/Α/20.10.1998).
 στ. ν. 2676/1999 (ΦΕΚ 1/Α/5.1.99).
 ζ. ν. 2606/1998 (ΦΕΚ 89/Α/22.4.1998).
 η. Το άρθρο 40 του ν. 849/1978.
 θ. ν. 2703/1999 (ΦΕΚ 72/Α/1999).
 ι. ν. 2889/2001 (ΦΕΚ 37/τ.Α΄/2.3.2001).
 ια. ν. 2920/2001 (ΦΕΚ 131/τ.Α΄/27.6.2001).
 ιβ. Του άρθρου 45 του ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297/Α/23.12.2003).
 ιγ. Του άρθρου 35 του ν. 3252/2004 (ΦΕΚ 132/τ.Α΄/16.7.2004).
 ιδ. Του ν. 3402/2005 (ΦΕΚ 258/τ.Α΄/1.10.2005).
 ιε. Του ν. 3329/2005 (ΦΕΚ 81/τ.Α΄/4.4.2005).
 ιε. Την υπ΄ αριθμ. Υ3α/Γ.Λοκ.81535/2005 (ΦΕΚ 1188/τ.Β΄/26.8.2005).
 2. Του π.δ. 131/1987 (ΦΕΚ 73/α/25.5.1987) άρθρο 1 παρ.β.
 3. Την υπ΄ αριθμ. 37930/ΔΙΟΕ/1264/14.10.2005 (ΦΕΚ 1432/τ.Β΄/14.10.2005) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών.
 4. Την υπ΄ αριθμ. Υ10α/Γ.Λ/140651/23.12.2007 απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
 5. Το υπ΄ αριθμ. 10057/17.5.007 έγγραφο του Γ.Ν.Ν. «Αγ. Παντελεήμων».
 6. Την επιτακτική ανάγκη εύρυθμης λειτουργίας των Γ.Ν.Ν. Αγ. Παντελεήμων».
 7. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή προκαλείται δαπάνη ύψους ποσού 350.000,00 € η οποία θα αντιμετωπισθεί από τις πιστώσεις του ΚΑΕ 0562 του Φ.210 του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αποφασίζουμε:
 Συμπληρώνουμε την υπ΄ αριθμ. Υ10α/Γ.Λ.140651/23.12.2007 (ΦΕΚ 68/τ.Β΄/26.12.2007) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για τις εφημερίες ιατρικού προσωπικού και στην ετήσια πίστωση Νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας προσθέτουμε τα εξής ποσά:

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	ΔΑΠΑΝΗ
Γ.Ν.Ν. «Αγ. Παντελεήμων	350.000,00 €

Η αύξηση αυτή αποτελεί την τελική οριστικοποίηση

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 2/44672/0022

Εφημερίες γιατρών.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των:

19990

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

των δαπανών για εφημερίες έτους 2007 και οποιαδήποτε νέα μεταβολή θα μπορεί να γίνει μόνο με ισόποση ανακατανομή πιστώσεων του ίδιου κωδικού.

Κατά τα λοιπά ισχύει η προαναφερόμενη απόφαση ως έχει.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2007

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθμ. 27124

(2)

Διαδικασία και κριτήρια κήρυξης περιοχών αισθητικής αναβάθμισης, πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων έργων αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος με ενίσχυση δράσεων αστικής ανάπλασης όψεων των ιδιωτικών κτιρίων που συνορεύουν με κοινόχρηστους χώρους και καθορισμός προϋποθέσεων, ορίων επιχορήγησης και επιλέξιμων δαπανών για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3044/2002 «Μεταφορά συντελεστή δόμησης και ρυθμίσεις άλλων θεμάτων του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ» (Α' 197), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ.14 του άρθρου 13 του ν. 3212/2003 (Α' 308).

2. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 21585/2003 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ «Προϋποθέσεις, τρόπος και διαδικασία καταβολής επιχορήγησης για αποκατάσταση και συντήρηση όψεων κτιρίων και εν γένει ανάπλαση αυτών και του περιβάλλοντος χώρου» (Β' 734).

3. Τις διατάξεις του ν. 2860/2000 «Διαχείριση Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης κ.λπ. διατάξεις» (Α' 251).

4. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (Α' 98).

5. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις της απόφασης αυτής προκαλείται ακαθόριστη δαπάνη η οποία θα βαρύνει τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, αποφασίζουμε:

I. 1. «Περιοχές αισθητικής αναβάθμισης» σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 3α.γγ του ν. 3044/2002 μπορούν να κηρυχθούν περιοχές που εμπίπτουν στα διοικητικά όρια όλων των ΟΤΑ α' βαθμού υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης. Η κήρυξη περιοχής ως «αισθητικής αναβάθμισης» γίνεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, μετά γνώμη του ΚΣΧΟΠ η οποία εκδίδεται αφού τηρηθεί η διαδικασία των επόμενων παραγράφων.

Μετά την κήρυξη τους ως «αισθητικής αναβάθμισης» οι περιοχές μπορούν να υπαχθούν στα «Προγράμματα έργων αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος σε

επιλεγμένες περιοχές με ενίσχυση δράσεων αστικής ανάπλασης όψεων των ιδιωτικών κτιρίων» με σκοπό τη χρηματοδότηση τους από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ή και άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

2. Πεδίο εφαρμογής της απόφασης αυτής αποτελούν τα ιδιωτικά κτίρια που συνορεύουν με κοινόχρηστους χώρους, συμπεριλαμβανομένων αυτών στα οποία στεγάζονται Δημόσιες Υπηρεσίες και φορείς. Εξαιρούνται τα κτίρια ιδιοκτησίας του Δημοσίου καθώς και τα κτίρια ιδιοκτησίας των ΝΠΔΔ, και ΝΠΙΔ του ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως κάθε φορά ορίζεται.

3. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιλογή ενός ΟΤΑ α' βαθμού ή μιας περιοχής αυτού είναι:

α. να πρόκειται για σημαντικό αστικό κέντρο ή παραδοσιακό οικισμό ή περιοχή ιδιαίτερου τουριστικού ενδιαφέροντος.

β. η συμπληρωματικότητα ή και συνεργεία με άλλες δράσεις αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος που έχουν υλοποιηθεί ή υλοποιούνται ή σχεδιάζονται στην περιοχή.

4. Επιπλέον των ανωτέρω, για την επιλογή των περιοχών, λαμβάνονται

υπόψη τα παρακάτω κριτήρια και προϋποθέσεις:

- να πρόκειται για ιστορικά κέντρα πόλεων
- να πρόκειται για περιοχές γύρω από αρχαιολογικούς χώρους
- να πρόκειται για περιοχές κατά μήκος εισόδων πόλεων ή πυλών εισόδου της χώρας (ενδεικτικά: βασικοί οδικοί άξονες εισόδου πόλεων, λιμάνια, αεροδρόμια, διαδρομές παράλληλα σε τρένα - τραμ - προαστιακό κλπ)
- να πρόκειται για περιοχή που περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό κτιρίων κηρυγμένων ως διατηρητέων καθώς και κτιρίων ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος
- να πρόκειται για κτίρια είτε επί κεντρικών οδικών αξόνων είτε ανάμεσά τους.

5. Με ευθύνη των Γενικών Γραμματέων Περιφερειών ενημερώνονται οι ΟΤΑ α' βαθμού για το περιεχόμενο της παρούσας προκειμένου να αποφασίσουν για τη συμμετοχή τους. Το Περιφερειακό Συμβούλιο, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση των αρμοδίων διευθύνσεων της Περιφέρειας, με βάση τα κριτήρια των παραγράφων I3 και I4, γνωμοδοτεί προς το ΥΠΕΧΩΔΕ για την κήρυξη των περιοχών των ΟΤΑ α' βαθμού ως περιοχών «αισθητικής αναβάθμισης» και προαιρετικά για την ενδεικτική κατανομή του ποσού των συνολικά διατιθέμενων πόρων στην Περιφέρεια στη βάση προγραμματικών κριτηρίων.

6. Στην περίπτωση που για την εφαρμογή του προγράμματος επιχορήγησης εγκριθούν μελέτες ανάπλασης του συνολικού μετώπου των όψεων κτιρίων σε κοινόχρηστο χώρο, σύμφωνα με την παρ. 3.β.ββ του άρθρου 14 του ν. 3044/2002, η αποκατάσταση - συντήρηση επιβάλλεται υποχρεωτικά σε όλα τα προς αποκατάσταση κτίρια. Εάν οι εργασίες πραγματοποιούνται από το φορέα υλοποίησης του προγράμματος επιχορήγησης, η δαπάνη, κατ' εφαρμογή του π.δ. 4/19.8.1978 (Δ' 423), όπως ισχύει, βαρύνει τον ιδιοκτήτη μειωμένη κατά το ποσό της επιχορήγησης.

II. Η υπ' αριθμ. 21585/2003 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ «Προϋποθέσεις, τρόπος και διαδικασία καταβολής επιχορήγησης για

αποκατάσταση και συντήρηση όψεων κτιρίων και εν γένει ανάπλαση αυτών και του περιβάλλοντος χώρου» (Β' 734), τροποποιείται και συμπληρώνεται ως ακολούθως:

1. Στο τέλος της παρ. ΙΑ.1. προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ως «όψη» θεωρείται και η πλευρά του κτιρίου που εφάπτεται όμορων ιδιοκτησιών και είναι ορατή από κοινόχρηστο χώρο»

2. Αντικαθίσταται ο πίνακας της παρ. ΙΒ.4. ως ακολούθως:

«ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΤΙΜΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Μέγιστη	Μέγιστη
		Μονάδα Μέτρησης	Επιτροπώσιμη Τιμή Επιχορήγησης
1	Επισκευή Όψης Στέγης	M	€ 17,00
2	Επισκευή και χρωματισμός Εξωτερικών Κουφωμάτων	M2	€ 40,00
3	Χρωματισμός και Συντήρηση Εξωτ. Όψης Κτιρίου	M2	€ 6,60
4	Επισκευή Γύψινων Επιχρισμάτων και Κορνιζών	M	€ 15,00
5	Τρίψιμο, Στάβωση και Επισκευή Ορθομαρμαρώσεων	M2	€ 6,00
6	Μετακίνηση Κλιματιστικών	TEM	€ 48,60
7	Απάκρυση Κλιματιστικών	TEM	€ 39,60
8	Μετακίνηση Δορυφορικών	TEM	€ 38,50
9	Κεραϊών Αποξήλωση Παράνομων Διαφημιστικών και Επαγγελματικών Πινακίδων	TEM	€ 28,00
10	Αντικατάσταση Ατομικών κεραϊών	ΔΙΑΜΕΡ.	€ 81,00
11	Φύτευση Δένδρων	TEM	€ 18,00
12	Φύτευση Θάμνων	TEM	€ 3,00

Οι τιμές του ανωτέρω πίνακα ισχύουν και για τα διατηρητέα κτίρια προσαυξημένες κατά 35%».

3. Στο τέλος της παρ. ΙΒ.4 προστίθενται παράγραφοι 5 και 6 ως εξής:

«5. Το ακριβές ύψος της επιχορήγησης ανά περιοχή θα αποφασίζεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου κάθε ΟΤΑ α' βαθμού, εντός των ορίων του ανωτέρω πίνακα, δυναμένων να μειωθούν μέχρι 20%.

6. Δαπάνες των τελικών δικαιούχων για μελέτες τεχνικών εργασιών, για υποστηρικτικές εργασίες και για ενέργειες προώθησης και ευαισθητοποίησης, που συνδέονται άμεσα με τις χρηματοδοτούμενες εργασίες του παραπάνω πίνακα και είναι αναγκαίες για την προετοιμασία και την εκτέλεση τους, καλύπτονται από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης και είναι επιλέξιμες σε ό,τι αφορά στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΚΠΣ (Κανονισμός 1685/2000 της Επιτροπής της 28.7.2000 για την επιλεξιμότητα των δαπανών από τα διαρθρωτικά ταμεία, Παράρτημα Κανόνες Επιλεξιμότητας, Κανόνες 3), βαρύνουν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ως διακριτό υποέργο του κάθε τελικού δικαιούχου, αποτελούν δημόσια δαπάνη επιχορηγούμενη κατά 100% από το ΠΔΕ (75% ΕΤΠΑ και 25% εθνική συμμετοχή), μπορεί να ανέρχονται σε ποσοστό έως 10% του συνολικού προϋπολογισμού και να υλοποιούνται είτε με εξωτερικό ανάδοχο είτε με ίδια μέσα».

4. Μετά την παρ. ΙΓ. προστίθεται παράγραφος Δ ως εξής:

«Δ. Η δυνατότητα υπαγωγής ενός ΟΤΑ α' βαθμού, ή άλλου φορέα όπως ορίζεται στο επόμενο εδάφιο, στις διατάξεις της παρούσας απόφασης με σκοπό τη χρηματοδότηση Έργων αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος σε επιλεγμένες περιοχές με ενίσχυση δράσεων αστικής ανάπλασης όψεων των ιδιωτικών κτιρίων» από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ή άλλα προγράμματα θα δίδεται μετά την οριστική κήρυξη της περιοχής διοικητικής αρμοδιότητας του ΟΤΑ αυτού ως περιοχής αισθητικής αναβάθμισης

Αρμόδιος Φορέας για την τήρηση της διαδικασίας επιχορήγησης από τα παραπάνω προγράμματα ορίζεται ο οικείος ΟΤΑ α' βαθμού ή άλλο νομικό πρόσωπο, μετά από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που έχει ή θα αποκτήσει εκ του καταστατικού του αρμοδιότητα για το σκοπό αυτό, όπως αρμόδιες δημοτικές επιχειρήσεις π.χ. Αναπτυξιακές Α.Ε., κ.α. και καλείται τελικός δικαιούχος».

III. Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης καταργείται.

IV. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 27 Ιουλίου 2007

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

Αριθμ. 07/ΔΤΑ/8573 τ.τ. (3)
 Έγκριση Σύμβασης Μίσθωσης Έργου στο Δήμο Κυθήρων ενός (1) έτους.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, στελέχωση της περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».

2. Τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 «Συμβάσεις μίσθωσης έργου».

3. Την υπ' αριθμ. 07/ΔΤΑ/4893/07 εισηγητική μας έκθεση.

4. Το οικ. 35190/226.2007 έγγραφο του ΥΠΕΣΔ.Δ.Α, με το οποίο μας γνωρίζει την υπ' αριθμ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ. 1/295/12641/14.6.2007 απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 2 παρ.1 της ΠΥΣ 33/27.12.2006 έγκρισης συμβάσεων μίσθωσης έργου για τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ της Περιφέρειας μας, για ένα (1) έτος.

5. Την από 8.3.2007 βεβαίωση του νομικού συμβούλου του Δήμου Κυθήρων, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε να προσλάβει ο Δήμος Κυθήρων για την παρακολούθηση Ευρωπαϊκών και λοιπών Προγραμμάτων, την υποβολή αιτημάτων για ένταξη του Δήμου σε αυτά, την σύνταξη μελετών και την παρακολούθηση επεξεργασίας και υλοποίησης αυτών.

Έξι (6) Διοικητικούς ΔΕ με συνολικό ποσό αμοιβής 105.900,00 €

Έναν (1) ΔΕ Χειριστή Η/Υ με συνολικό ποσό αμοιβής 17.821,44 €

Παράδειγμα Πάτρας

2817

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αρ. Φύλλου 318

12 Ιουλίου 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Συμπληρωματική κήρυξη περιοχής διοικητικής αρμοδιότητας του Δήμου Πατρέων ως «περιοχής αισθητικής αναβάθμισης» και εφαρμογή των διατάξεων της κοινή υπουργική απόφαση με αρ. 21585/27.5.2003 (ΦΕΚ 734 Β'/10.6.2003) στην υπ' όψη περιοχή..... 1

Μερική ανάκληση της υπ' αριθμ. 2500/16.10.1985 (Φ.Ε.Κ 696/Δ'/21.11.1985) απόφασης του Νομάρχη Ανατ. Αττικής «Περί κήρυξης αναδασωτέας εκτάσεως» 38.500 στρ. στις περιοχές των Δήμων και Κοινοτήτων Κερατέας, Λαυρίου, Αγίου Κων/νου και Παλαιάς Φώκαιας του Νομού Αττικής αιτίας πυρκαγιάς, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 3260/6.11.1991 απόφαση κήρυξης αναδασωτέας Νομάρχη Ανατ. Αττικής, για έκταση 7.750 στρ. (κληροτεμάχιο) στη θέση «Μεγάλα Πεύκα» του Δήμου Κερατέας Αττικής..... 2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Οικ.180609 (1)
Συμπληρωματική κήρυξη περιοχής διοικητικής αρμοδιότητας του Δήμου Πατρέων ως «περιοχής αισθητικής αναβάθμισης» και εφαρμογή των διατάξεων της κοινή υπουργική απόφαση με αρ. 21585/27.5.2003 (ΦΕΚ 734 Β'/10.6.2003) στην υπ' όψη περιοχή.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').
2. Τις διατάξεις του π.δ/τος 51/1988 (ΦΕΚ 19Α/1988) «Οργανισμός ΥΠΕΧΩΔΕ».
3. Την υπ' αριθμ. Γ.7724/27.11.2001 (ΦΕΚ 1583 Β'/29.11.01) υπουργική απόφαση «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων της Υπουργού και Υφυπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. στο Γεν. Γραμματέα, στους Δ/ντες και τους Προϊσταμένους Δ/νσεων και Τμημάτων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.»

4. Το άρθρο 272 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (ΦΕΚ 580 Δ/1999)

5. Τις διατάξεις του άρθρου 14, παρ. 3 του ν. 3044 (ΦΕΚ 197/27.8.2002) που αναφέρεται στην αποκατάσταση και συντήρηση των όψεων και την εν γένει ανάπλαση κτιρίων και του περιβάλλοντος χώρου αυτών, καθώς και στην αντικατάσταση των ατομικών κεραίων τηλεοπτικού σήματος με κεντρική και στην απομάκρυνση των κατόπτρων λήψης δορυφορικού τηλεοπτικού σήματος.

6. Την υπ' αριθμ. 21585/27.5.2003 (ΦΕΚ 734 Β'/10.6.2003) κοινή υπουργική απόφαση «Προϋποθέσεις, τρόπος και διαδικασία καταβολής επιχορήγησης για αποκατάσταση και συντήρηση όψεων κτιρίων και εν γένει ανάπλαση αυτών και του περιβάλλοντος χώρου»

7. Την υπ' αριθμ. 100322/426 22.2.2005 (ΦΕΚ 257 Δ'/10.3.2005) υπουργική απόφαση Κήρυξης περιοχής του Δήμου Πατρέων ως «περιοχή αισθητικής αναβάθμισης» που εξακολουθεί να είναι σε ισχύ.

8. Την υπ' αριθμ. 856/14.10.2005 απόφαση του Δημ. Συμβουλίου του Δ. Πατρέων.

9. Την από 16.2.2007 Εισήγηση της Δ/νσης Ειδικών Έργων Αναβάθμισης Περιοχών προς το ΚΣΧΟΠ

10. Την υπ' αριθμ. 41/8/28.2.2007 Γνωμοδότηση του Κ.Σ.Χ.Ο.Π. και επειδή:

1. Βάσει του άρθρου 14, παρ. 3 του ν. 3044 μπορεί να παρέχεται στους ιδιοκτήτες ακινήτων που εμπίπτουν σε περιοχές κηρυσσόμενες ως περιοχές αισθητικής αναβάθμισης επιχορήγηση από τον οικείο Ο.Τ.Α. χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της δαπάνης συντήρησης - αποκατάστασης των όψεων των κτιρίων τους.

2. Με την ανωτέρω διαδικασία επιχορήγησης υποστηρίζεται η αντιμετώπιση της προϊούσας γήρανσης και των φθορών του οικοδομικού πλούτου, δεδομένου μάλιστα ότι αυτή είναι επιταχυνόμενη όταν δεν λαμβάνονται εγκαίρως τα απαραίτητα μέτρα.

3. Αναβαθμίζονται αισθητικά οι περιοχές εφαρμογής Προγραμμάτων επιχορήγησης ιδιωτών λαμβανομένου υπόψη ότι η συντήρηση και βαφή των όψεων συνδυάζεται με την απομάκρυνση παράνομων διαφημιστικών πινακίδων, αντικατάσταση των ατομικών τηλεοπτικών κεραίων με κεντρικές και απομάκρυνση των κατόπτρων δορυφορικής λήψης από τους εξώστες των κτιρίων

2818

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ)

4. Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία επιχορήγησης δίδεται η δυνατότητα σχετικού ελέγχου των χρωματισμών, προκειμένου να αποφεύγονται αντιαισθητικές επεμβάσεις στα υφιστάμενα κτίρια, αποφασίζουμε:

1. Τη συμπληρωματική κήρυξη περιοχής διοικητικής αρμοδιότητας του Δήμου Πατρέων, και συγκεκριμένα των οδών που φαίνονται με πράσινη μελάνη στο διάγραμμα με κλ. 1/5000 που συνοδεύει την παρούσα, ως «περιοχής αισθητικής αναβάθμισης», σύμφωνα με το ν. 3044/2002/άρθρο 14/παρ. 3/α/γγ.

2. Εγκρίνουμε την εφαρμογή των διατάξεων της υπ' αριθμ. 21585/27.05.2003 (ΦΕΚ 734 Β'/10.6.2003 κοινής υπουργικής απόφασης «Προϋποθέσεις, τρόπος και διαδικασία καταβολής επιχορήγησης για αποκατάσταση και συντήρηση όψεων κτιρίων και εν γένει ανάπλαση αυτών

και του περιβάλλοντος χώρου» για αόριστο χρόνο στην παραπάνω περιοχή.

3. Αρμόδιος Φορέας για την εφαρμογή της διαδικασίας επιχορήγησης ορίζεται ο Δήμος Πατρέων

4. Η υλοποίηση του Προγράμματος θα βαρύνει τις πιστώσεις του τεχνικού προγράμματος του Δήμου Πατρέων.

5. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 20 Ιουνίου 2007

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

3.5.6. Άρθρο 8 ν.4447/2016 για Ειδικά Πολεοδομικά (Χωρικά) Σχέδια – Ε.Π.Σ¹⁵

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

23 Δεκεμβρίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 241

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4447

Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α'**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ****Άρθρο 1
Βασικές έννοιες**

Για την εφαρμογή του παρόντος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Σύστημα χωρικού σχεδιασμού»: το σύνολο των χωροταξικών και πολεοδομικών πλαισίων και σχεδίων που περιγράφονται στα άρθρα 5, 6, 7, 8 και 10, όπως αυτά διαρθρώνονται συστηματικά και ιεραρχούνται σε επίπεδα, με βάση τη γεωγραφική κλίμακα στην οποία αναφέρονται, την αποστολή και το περιεχόμενό τους.

β) «Στρατηγικός χωρικός σχεδιασμός» (χωροταξικός σχεδιασμός): ο σχεδιασμός, που εκπονείται σε εθνική ή περιφερειακή κλίμακα, με τον οποίο τίθενται οι μεσοπρόθεσμοι ή και μακροπρόθεσμοι στόχοι της ανάπτυξης και οργάνωσης του χώρου, καθώς και οι γενικές κατευθύνσεις και οι αναγκαίες, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις, για τη διαμόρφωση των οικιστικών περιοχών, των περιοχών ασκήσεως παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των περιοχών προστασίας.

γ) «Ρυθμιστικός χωρικός σχεδιασμός» (πολεοδομικός σχεδιασμός): ο σχεδιασμός με τον οποίο καθορίζονται οι κανόνες για τη χρήση, τη δόμηση και την εν γένει εκμετάλλευση του εδάφους στον αστικό χώρο και την ύπαιθρο.

δ) «Οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων»: οι περιοχές που αναπτύσσονται βάσει ολοκληρωμένου σχεδιασμού προκειμένου να λειτουργήσουν κατά κύρια ή αποκλειστική χρήση ως οργανωμένοι χώροι ανάπτυξης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Ως οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων νοούνται ιδι-

ως οι Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) του άρθρου 29 του ν. 2545/1997(Α' 254), οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ) του άρθρου 24 του ν. 1650/1986 (Α' 160), οι Οργανωμένοι Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011, τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) του άρθρου 12 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ) του άρθρου 24 του ν. 3894/2010 (Α' 204).

ε) Βιώσιμη ανάπτυξη: η ανάπτυξη που συνθέτει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους με σκοπό την:

αα) επίτευξη διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης,

ββ) εδαφική και κοινωνική συνοχή, δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών,

γγ) προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, του τοπίου και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

**Άρθρο 2
Διάρθρωση συστήματος χωρικού σχεδιασμού**

1. Ο χωρικός σχεδιασμός ασκείται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και διακρίνεται, ανάλογα με το χαρακτήρα του, σε στρατηγικό ή ρυθμιστικό:

α. Στην κατηγορία του στρατηγικού χωρικού σχεδιασμού υπάγονται τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 5 και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 6.

β. Στην κατηγορία του ρυθμιστικού χωρικού σχεδιασμού υπάγονται τα πολεοδομικά σχέδια τα οποία εκπονούνται σε τοπική κλίμακα και τα οποία διακρίνονται σε δύο επίπεδα σχεδιασμού.

2. Στο πρώτο επίπεδο του ρυθμιστικού χωρικού σχεδιασμού περιλαμβάνονται:

α) Τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια του άρθρου 7, τα οποία ρυθμίζουν τη βιώσιμη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της εδαφικής περιφέρειας ενός Ο.Τ.Α.,

β) τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια του άρθρου 8, τα οποία αποτελούν υποδοχείς σχεδίων, έργων και προγραμμάτων ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων.

15. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 99 του ν.4685/2020 (92 Α'), τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια – Ε.Χ.Σ μετονομάστηκαν σε Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια – Ε.Π.Σ. και όπου στις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας αναφέρεται «Ειδικό Χωρικό Σχέδιο» νοείται εφεξής «Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο».

12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι προδιαγραφές και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εκπόνηση, αξιολόγηση και τροποποίηση των Τοπικών Χωρικών Σχεδίων.

13. α) Η αναθεώρηση και τροποποίηση εγκεκριμένων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων και Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης γίνεται κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

β) Τα ισχύοντα κατά τη δημοσίευση του παρόντος Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια και Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης δύνανται να τροποποιούνται σημειακά με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 2508/1997 (Α' 124).

14. Όπου στις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας αναφέρεται το «Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο» ή το «Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης» αποτελεί εφεξής Τοπικό Χωρικό Σχέδιο του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8

Ειδικά Χωρικά Σχέδια

1. Για τη χωρική οργάνωση και ανάπτυξη περιοχών ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων που μπορεί να λειτουργήσουν ως υποδοχείς σχεδίων, έργων και προγραμμάτων υπερτοπικής κλίμακας ή στρατηγικής σημασίας ή για τις οποίες απαιτείται ειδική ρύθμιση των χρήσεων γης και των λοιπών όρων ανάπτυξής τους, καταρτίζονται Ειδικά Χωρικά Σχέδια. Επίσης, Ειδικά Χωρικά Σχέδια μπορεί να καταρτιστούν και για προγράμματα αστικής ανάπλασης ή και περιβαλλοντικής προστασίας ή αντιμετώπισης των συνεπειών από φυσικές καταστροφές.

2. Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια αποτελούν σύνολα κειμένων, χαρτών και διαγραμμάτων με τα οποία καθορίζονται χρήσεις γης, γενικοί όροι και περιορισμοί δόμησης, καθώς και κάθε άλλο μέτρο, όρος ή περιορισμός που απαιτείται ώστε να καταστούν οι εν λόγω περιοχές κατάλληλες είτε για τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχών δραστηριοτήτων ή για την πραγματοποίηση προγραμμάτων και παρεμβάσεων της παραγράφου 1.

3. Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια εντάσσονται στο ίδιο επίπεδο σχεδιασμού με τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια και μπορεί να τροποποιούν τις ρυθμίσεις των εγκεκριμένων Τοπικών Χωρικών Σχεδίων και τις Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 5.

4. α) Η κίνηση της διαδικασίας για τη σύνταξη των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων γίνεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή από τον οικείο Δήμο ή την οικεία Περιφέρεια ή από το φορέα υλοποίησης του σχεδίου, έργου ή προγράμματος. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι προδιαγραφές και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη σύνταξη των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων.

β) Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια πρέπει να εναρμονίζονται με τα Ειδικά και Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, καθώς και με τις κατευθύνσεις της οικείας αναπτυξιακής πολιτικής και λαμβάνουν υπόψη τις κατευθύνσεις των εγκεκριμένων Τοπικών Χωρικών Σχεδίων και Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου.

γ) Η έγκριση των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας και γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων. Για τις μητροπολιτικές περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αρμόδιο όργανο για τη γνώμη του προηγούμενου εδαφίου είναι το Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού. Με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα εγκρίνονται επίσης, και οι κατευθύνσεις, όροι και μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα οποία πρέπει να τηρούνται κατά την υλοποίηση και εξειδίκευση των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων, σύμφωνα με τη σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

δ) Με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και οι οριογραμμές των υφιστάμενων εντός των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων υδατορεμάτων, ύστερα από υποβολή φακέλου οριοθέτησης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του ν. 4258/2014 (Α' 94), και εγκρίνεται το Πολεοδομικό Σχέδιο εφαρμογής, όπου αυτό απαιτείται.

ε) Αν ο φορέας κίνησης της διαδικασίας του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι και κύριος της προς πολεοδόμηση έκτασης η διαδικασία δημοσιότητας της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 10 παραλείπεται.

5. α) Με τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια μπορεί να τροποποιούνται προγενέστερα Τοπικά Χωρικά Σχέδια, Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου και τυχόν ισχύουσες για την περιοχή του σχεδίου γενικές και ειδικές πολεοδομικές ρυθμίσεις, ιδίως όσον αφορά τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όρους και περιορισμούς δόμησης κατόπιν σχετικής προέγκρισης που χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ύστερα από υποβολή αίτησης προέγκρισης από το φορέα υλοποίησης, εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών από την έκδοση της γνώμης του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων. Η αίτηση συνοδεύεται από τεχνική έκθεση που περιλαμβάνει, τις χωροταξικές κατευθύνσεις της ευρύτερης περιοχής, τις υφιστάμενες χρήσεις γης στη ζώνη άμεσης επιρροής της περιοχής μελέτης, την πρόταση χωρικής ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης και σχετικό χάρτη κλίμακας 1:5000. Η απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων τεκμηριώνει την αναγκαιότητα της τροποποίησης ενόψει του ειδικού χαρακτήρα της επιδιωκόμενης ανάπτυξης της κάλυψης αναγκών παραγωγικής ή επιχειρηματικής ανάπτυξης και ανασυγκρότησης εντός της περιοχής του σχεδίου και πάντως τη μη ανατροπή της πολεοδομικής και χωροταξικής λειτουργίας της ευρύτερης περιοχής. Η απόφαση προέγκρισης του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος κρίνει την καταρχήν δυνατότητα χωροθέτησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και δεν εξετάζει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι οποίες θα κριθούν στο στάδιο της οριστικής έγκρισης αυτού.

β) Το Κεντρικό Συμβούλιο Πολοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων, στο πλαίσιο της διαδικασίας προέγκρισης της περίπτωσης α', συνεδριάζει τουλάχιστον δύο (2) φορές ετησίως σε τακτική συνεδρίαση, με αποκλειστικό σκοπό τη γνωμοδότηση επί των αιτήσεων προέγκρισης και διασφαλίζει ότι κάθε αίτηση ολοκληρώνεται εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της.

6. Όρια και ρυθμίσεις συγκεκριμένων Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου, που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33), περιλαμβάνονται στο περιεχόμενο των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων και μπορεί να τροποποιούνται με τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 4. Μετά την έγκριση των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων, οι Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου που έχουν ενσωματωθεί σε αυτά, παύουν να ισχύουν ως αυτοτελείς ρυθμίσεις, ως προς το τμήμα τους που ενσωματώνεται σε αυτά και ισχύουν οι ρυθμίσεις του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

7. Όρια και ρυθμίσεις προεδρικών διαταγμάτων που έχουν εκδοθεί δυνάμει της παρ.1 του άρθρου 4 του ν. 1577/1985, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 2831/2000, περιλαμβάνονται στο περιεχόμενο του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και μπορεί να συμπληρώνονται ή να τροποποιούνται με τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 4 του παρόντος ή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4067/2012.

8. Οι ρυθμίσεις των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων είναι δεσμευτικές για όλα τα εκπονούμενα Τοπικά Χωρικά Σχέδια, καθώς και για κάθε ένταξη των περιοχών που καλύπτονται από Ειδικό Χωρικό Σχέδιο σε σχέδιο πόλεως. Κατ' εξαίρεση, με τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια μπορεί να τροποποιούνται όρια και ρυθμίσεις των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων ύστερα από ειδική αιτιολογία και σύμφωνη γνώμη του φορέα ανάπτυξης ή διοίκησης της περιοχής που έχει ενταχθεί σε Ειδικό Σχέδιο. Στις περιπτώσεις αυτές, το προεδρικό διάταγμα για την έγκριση του Τοπικού Χωρικού Σχεδίου προτείνεται και από τον καθ' ύλην αρμόδιο για το τροποποιούμενο Ειδικό Χωρικό Σχέδιο Υπουργό.

9. Ειδικά Χωρικά Σχέδια, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, αποτελούν επίσης:

α) Οι Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ) του άρθρου 24 του ν. 1650/1986, τα Τοπικά Ρυμοτομικά Σχέδια του άρθρου 26 του ν. 1337/1983.

β) Οι Οργανωμένοι Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011.

γ) Τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) του άρθρου 12 του ν. 3986/2011 (Α' 152), τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ) του άρθρου 24 του ν. 3894/2010 (Α' 204).

Για τη χωρική οργάνωση των περιοχών των περιπτώσεων α' και β' εφαρμόζονται οι οικείες για κάθε κατηγορία υποδοχέα διατάξεις, καθώς και η διαδικασία της παραγράφου 5. Για το σχεδιασμό και τη χωρική οργάνωση των περιοχών της περίπτωσης γ' εφαρμόζεται αποκλειστικά το οικείο θεσμικό τους πλαίσιο. Στις περιπτώσεις

των ανωτέρω υποδοχέων των περιπτώσεων α', β' και γ' η οριοθέτηση των υδατορεμάτων που εμπίπτουν σε αυτούς, γίνεται με τη διοικητική πράξη έγκρισης εκάστου υποδοχέα, ύστερα από υποβολή φακέλου οριοθέτησης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του ν. 4258/2014.

10. Κατά τη διαδικασία εκπόνησης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και εφόσον η προτεινόμενη ανάπτυξη αφορά σε δημόσιο ή δημοτικό φορέα, μπορεί να επιβληθεί, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Κεντρικού Συμβουλίου και σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, αναστολή χρήσης αδειών δόμησης για ορισμένες χρήσεις είτε σε όλη την περιοχή του σχεδίου είτε σε μέρος αυτής, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

11. Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια τροποποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 4 εφόσον προκύπτει τεκμηριωμένη προς τούτο ανάγκη από την τεχνική έκθεση αξιολόγησης και πάντως όχι σε διάστημα μικρότερο των πέντε (5) ετών από τη θεσμοθέτησή τους.

12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζονται οι προδιαγραφές για την εκπόνηση και τη διαδικασία τροποποίησης των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων.

Άρθρο 9

Συντελεστής δόμησης

1. Στις οικιστικές περιοχές, οι οποίες προτείνονται προς πολεοδόμηση με βάση τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια ή τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια των άρθρων 7 και 8, καθορίζονται ανώτατα όρια συντελεστή δόμησης ως εξής:

α) Για τις περιοχές που προορίζονται για χρήση κύριας κατοικίας ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,8,

β) για τις περιοχές που προορίζονται για χρήση πολεοδομικού κέντρου ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,2,

γ) για τις περιοχές που προορίζονται για χρήση τουρισμού – αναψυχής ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,6,

δ) για τις περιοχές που προορίζονται για χρήση παραθεριστικής (δεύτερης) κατοικίας ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,4,

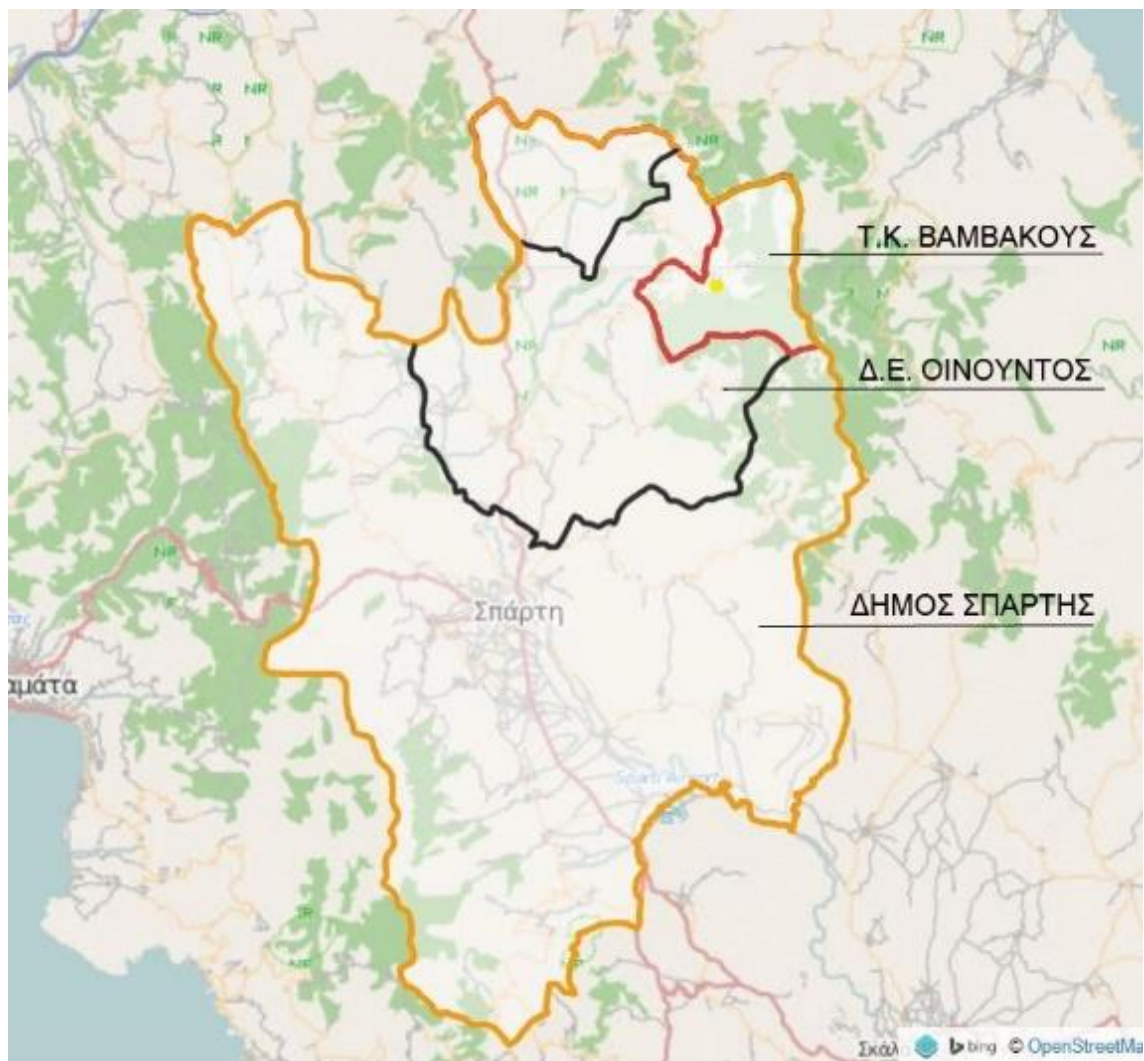
ε) για τις περιοχές που προορίζονται για χρήση εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,2,

στ) σε κάθε περίπτωση στις ανωτέρω περιοχές ο μέσος συντελεστής δόμησης που προκύπτει κατά την πολεοδόμησή τους ανά πολεοδομική ενότητα δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 0,8 επί του συνόλου της εκτάσεως που απομένει, μετά την αφαίρεση του τμήματος που αποδίδεται σε κοινόχρηστους χώρους.

2. Στις περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων, οι οποίες προτείνονται προς πολεοδόμηση με βάση τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια ή τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια των άρθρων 7 και 8, καθορίζονται ανώτατα όρια συντελεστή δόμησης ως εξής:

α) Για τις περιοχές που προορίζονται για χρήση χονδρεμπορίου ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,2,

3.5.7. Διοικητική διάρθρωση Δήμου Σπάρτης – Δ.Ε Οινούντος – Τ.Κ Βαμβακούς

Το όριο εκπόνησης μελέτης Ε.Π.Σ θα προσδιοριστεί στην ευρύτερη περιοχή της Βαμβακούς και εντός της Δ.Ε Οινούντος

4. Πρακτικές και πολιτικές δράσεων για ενεργοποίηση κτηριακού αποθέματος του οικισμού της Βαμβακούς με συμμετοχή των ιδιοκτητών τους. Ο εν δυνάμει ρόλος της ΚοινΣΕπ «Αναβίωση Βαμβακούς»

4.1. Εισαγωγική επισήμανση

Από την πληθώρα των παραδειγμάτων, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, που κυρίως παρουσιάστηκαν στην β' φάση του ερευνητικού προγράμματος και που αφορούσαν είτε προσπάθειες αναβίωσης οικισμών είτε σχέδια αναδιάρθρωσης του ευρύτερου περιβάλλοντός τους -κοινωνικοοικονομικού, φυσικού, παραγωγικού, οικιστικού κλπ- γίνεται αντιληπτό ότι καμία πρακτική, μεθοδολογία κι εργαλειοθήκη ή συνδυασμός αυτών δεν θα μπορούσαν να εφαρμοστούν αυτούσια στην περίπτωση της Βαμβακούς -αλλά και κάθε άλλου οικισμού, τόπου και τοπίου. Κάθε ένα από αυτά [τα παραδείγματα] αναφέρεται σε κάθε φορά διαφορετικές συνθήκες αναβίωσης/αναδιάρθρωσης και σχεδιασμού και αυτό που ουσιαστικά δύναται να προκύψει, μέσα από τη μελέτη κι αξιολόγησή τους, είναι ένα πλαίσιο πρακτικών και πολιτικών που μπορεί να τροφοδοτήσει την περίπτωση της Βαμβακούς με εφικτά σενάρια παρεμβάσεων και διαχειριστικών διαδικασιών.

Μία παράμετρος όμως που αποτελεί κοινό σημείο αναφοράς σε πολλά προαναφερθέντα παραδείγματα, αλλά και πολύ σημαντικό παράγοντα για την επιτυχία ενός σχεδίου αναβίωσης ενός οικισμού, είναι η συναίνεση και η συμμετοχή των κατοίκων ή/και των ιδιοκτητών των κτηρίων καθώς και η συγκρότηση ενός συνολικού και συμπεριληπτικού οράματος για το παρόν και το μέλλον του τόπου.

4.2. Διερεύνηση δυνατοτήτων συμμετοχής ιδιοκτητών στην ενεργοποίηση του κτηριακού αποθέματος του οικισμού Βαμβακούς

Η κριτική που έχει γίνει και εξακολουθεί ασκείται σε άλλα παραδείγματα αναβίωσης έχει αναδείξει το ρόλο της συναίνεσης και της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας: άλλοτε με το θετικό ρόλο της εμπλοκής κατοίκων / ιδιοκτητών και άλλοτε με το αρνητικό αποτύπωμα της αποστασιοποίησής τους από το εγχείρημα. Οι πρακτικές διαχείρισης των ιδιοκτησιών που συνοψίζονται στο παρόν κείμενο μπορούν να λειτουργήσουν μόνο συνδυαστικά με παρεμβάσεις που αναφέρθηκαν σε προηγούμενη ενότητα (θεσμικό πλαίσιο, χρηματοδοτικά εργαλεία κλπ.) αλλά και με τη συγκρότηση ενιαίων σεναρίων συμπερίληψης των πλεονεκτημάτων και διαχείρισης των μειονεκτημάτων του τόπου (φυσικό περιβάλλον, παραγωγικός τομέας, υποδομές, επικοινωνία, δικτύωση). Η συμμετοχή των κατοίκων δεν συνεπάγεται την αναβίωση, ωστόσο μπορεί να την ενθαρρύνει.

Η δύναμη της συμμετοχής των κατοίκων σε μια προσπάθεια αναβίωσης αναδεικνύεται στην απλούστερη μορφή της στο παράδειγμα της Εθιάς Ηρακλείου. Στην Εθιά, όπως περιγράφηκε στο β' μέρος του ερευνητικού προγράμματος, γίνεται μια προσπάθεια αναβίωσης «από τα κάτω», καθώς οι λιγοστοί κάτοικοι που είχαν απομείνει στο χωριό, το έχουν ουσιαστικά διασώσει από την πλήρη εγκατάλειψη με τις αυτοχρηματοδοτούμενες δράσεις τους. Παρόλο που το σχολείο δεν έχει ακόμα ανοίξει για να υποδεχτεί μαθητές, και δεν έχουν γίνει σημαντικές πληθυσμιακές μεταβολές, έχουν

αποκατασταθεί περισσότερο από τα μισά κτήρια του χωριού καθώς και δημόσιοι χώροι, αναβαθμίζοντας την καθημερινότητα των μόνιμων κατοίκων, έχει δημιουργηθεί παιδική κατασκήνωση και κέντρο ενημέρωσης επισκεπτών και ο οικισμός έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός. Οι δράσεις αυτές, μικρές μεν, ρεαλιστικές και εφαρμόσιμες δε, έχουν καταστήσει την Εθιά γνωστή στον περιηγητικό χάρτη της Κρήτης, αυξάνοντας την κίνηση επισκεπτών και των καταγόμενων από την περιοχή. Ο συντονισμός τους γίνεται από τον Σύνδεσμο Ανάπλασης της Εθιάς, ο οποίος ιδρύθηκε το 1994 και σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, συνεχίζει ενεργά τις δράσεις του εδώ και 26 χρόνια. Το εγχείρημα της Εθιάς έχει δομηθεί σε διαφορετικές βάσεις, με ηπιότερες στοχεύσεις και με λιγότερα μέσα από το πρόγραμμα αναβίωσης της Βαμβακούς και δύσκολα μπορεί να λειτουργήσει ως «οδηγός» για το τελευταίο. Αναδεικνύει ωστόσο το ρόλο της συμμετοχής των κατοίκων και την υποστήριξη της αναβίωσης από τους δεσμούς των ανθρώπων με τον τόπο τους.

Αν και η συμμετοχή των κατοίκων συναντά την καλύτερη έκφρασή της σε δράσεις «από τα κάτω» όπως το παράδειγμα της Εθιάς, υπάρχουν και άλλοι τρόποι ουσιαστικής εμπλοκής τους στην προσπάθεια αναβίωσης οικισμών. Η παροχή οικονομικών ή/και πρακτικών-διαχειριστικών κινήτρων αξιοποίησης της περιουσίας τους είναι συνηθής πρακτική στον ελληνικό χώρο, μια πολιτική «εξαναγκασμένης» συμμετοχής, με άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά αποτελέσματα. Ο προσεκτικός σχεδιασμός της εμπλοκής νέων υποκειμένων στο πρόγραμμα της Κοιν.Σ.Επ. (σ.σ. κατοίκων – ιδιοκτητών κτηρίων) μπορεί να αξιοποιήσει προγενέστερες επιτυχημένες πολιτικές αναβίωσης και να αποφύγει αστοχίες άλλων παραδειγμάτων.

4.3. Προσεγγίζοντας ένα πλαίσιο δράσεων

Οι προτεινόμενες δράσεις περιγράφονται μέσα από κυρίως δύο επίπεδα, ένα υποστηρικτικό κι ένα διαχειριστικό, με διακριτό το ρόλο της ΚοινΣΕπ σε αυτές. Έτσι από τη μία προτείνονται κάποιες πρακτικές που αφορούν την οικονομική ή/και τεχνική υποστήριξη των ιδιοκτητών/κατοίκων στην επιθυμία και προσπάθειά τους να αποκαταστήσουν ή/και να συντηρήσουν τα ακίνητά τους κι από την άλλη εξετάζονται κάποιες πολιτικές διαχείρισης αυτών των ακινήτων. Ειδικότερα επιχειρείται η προσέλκυση του ενδιαφέροντος των κατοίκων και ιδιοκτητών για συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αναβίωσης της Βαμβακούς μέσα από:

Πρακτικές οικονομικής υποστήριξης

→ **Προγράμματα χρηματικών ενισχύσεων/συνεισφορών/επιχορηγήσεων μέσω της ΚοινΣΕπ.**

Η δράση αυτή καθιστά την ΚοινΣΕπ έναν «χρηματοδότη ή/και χορηγό» που μέσω ενός προγράμματος θα δύναται να ενισχύσει οικονομικά ιδιοκτήτες ακινήτων ώστε αυτοί να κατορθώσουν να αποκαταστήσουν ή συντηρήσουν τα κτήριά τους. Ανάλογα με τη σύλληψη του προγράμματος η ενίσχυση θα μπορεί να έχει τη μορφή δανείου με ευνοϊκούς όρους ή ακόμα και επιχορήγησης. Οι ιδιοκτήτες θα διατηρούν το δικαίωμα χρήσης των ακινήτων τους και θα φέρουν την ευθύνη για τη διατήρησή τους ως κατοικίες ή αν θα προβούν σε αλλαγή χρήσης (μέσα στο επιτρεπόμενο θεσμικό πλαίσιο). Εκτιμάται ότι αυτή η παρέμβαση θα λειτουργήσει ως κίνητρο για κατοίκους που διαθέτουν ακίνητα στον οικισμό και λόγω οικονομικών δυσχερειών δεν τα έχουν συντηρήσει ώστε να είναι λειτουργικά κι ενεργά.

Ένα παράδειγμα αναφοράς θα μπορούσε να είναι το «Πρόγραμμα αισθητικής αποκατάστασης - συντήρησης όψεων κτιρίων σε οδικούς άξονες και περιοχές ολυμπιακού ενδιαφέροντος με επιχορήγηση ΥΠΕΧΩΔΕ» που αποτέλεσε μια ιδιάζουσα οριζόντια δράση-υποπρόγραμμα των Ολυμπιακών αναπλάσεων που ως στόχο είχε την μεγαλύτερη δυνατή βελτίωση της εικόνας της πόλης με κίνητρο την κρατική ενίσχυση και μοχλό την ιδιωτική πρωτοβουλία. Η δυνατότητα επιχορήγησης των ιδιωτών από το Δημόσιο ή τους οικείους ΟΤΑ για την αποκατάσταση και συντήρηση των όψεων των κτιρίων θεσμοθετήθηκε με ένα ευρύ πλαίσιο νόμων και καθορίστηκαν αναλυτικά όλη η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή στο Πρόγραμμα, οι επιχορηγούμενες εργασίες, καθώς και το αντίστοιχο τιμολόγιο που μάλιστα ήταν σημαντικά αυξημένο στις περιπτώσεις των διατηρητέων κτιρίων¹⁶· ο πρόγραμμα αυτό εξαγγέλθηκε και άρχισε να εφαρμόζεται την 30.6.2003. Οι οικοδομικές εργασίες που επιχορηγήθηκαν ήταν κυρίως ο καθαρισμός/βαφή των εξωτερικών επιφανειών των κτιρίων, των κιγκλιδωμάτων και των εξωτερικών κουφωμάτων τους με παράλληλη υποχρεωτική απομάκρυνση των ατομικών τηλεοπτικών κεραιών, αντικατάστασή τους με κεντρική κεραία και απομάκρυνση των παράνομων διαφημιστικών και επαγγελματικών πινακίδων. Αντίστοιχα προγράμματα υλοποίησαν οι Δήμοι Αθηναίων (πρόγραμμα «Πρόσοψη»)¹⁷, Αμαρουσίου, Πατρέων και Κοζάνης.¹⁸ Ο Δήμος Αθηναίων μάλιστα, προσέφερε τεχνική υποστήριξη στην κεντρική διοίκηση για τις περιπτώσεις των κτιρίων που ανήκαν στην διοικητική του αρμοδιότητα. Τα προγράμματα των Δήμων αναφέρονταν σε περιοχές που δεν καλύπτονταν από το Πρόγραμμα του ΥΠΕΧΩΔΕ. (Γκανασούλης, 2011).

Παρόλο που η συνέργεια φορέων και πολιτών αφορά μόνο τις προσόψεις κτηρίων, η δράση και το πλαίσιο της προσφέρουν ένα πολύτιμο δείγμα συνεργασίας και δράσης το οποίο θα μπορούσε τόσο εργαλειακά, όσο και θεσμικά, να τροφοδοτήσει συνέργειες μεταξύ φορέων και κατοίκων στο οικισμό της Βαμβακούς. Ακόμα το παράδειγμα αυτό μπορεί να ενισχύσει διαδικασίες και πρακτικές στην κατεύθυνση της διατήρησης της εικόνας και της ταυτότητας της Βαμβακούς, πράγμα που αξιολογείται ως σημαντικό για την αναγνωρισιμότητα του χωριού στο παρόν και στο μέλλον.

→ **Προγράμματα επιδοτήσεων με δημιουργία δικαιώματος χρήσης ορισμένου χρόνου από την ΚοινΣΕπ**

Σε αυτή τη δράση η ΚοινΣΕπ θα έχει τη δυνατότητα να επιδοτεί κατά κάποιο ποσοστό την αποκατάσταση/συντήρηση κτηρίων ιδιοκτητών και να συνάπτει συμφωνία μαζί τους για την παραχώρηση δικαιώματος χρήσης του ακινήτου τους για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μέσα στο έτος (π.χ. έξι ή εννέα μήνες). Θα μπορούσε να προσελκύσει κυρίως ιδιοκτήτες που ζουν στο εξωτερικό κι επισκέπτονται τον οικισμό μόνο το καλοκαίρι.

16 Εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για την επιχορήγηση 1.368 κτιρίων [...] Τελικώς, προχώρησαν και ολοκλήρωσαν τις σχετικές εργασίες εντός των προθεσμιών που είχαν ταχθεί οι ιδιοκτήτες 834 κτιρίων. Το Δημόσιο κατέβαλε για τη συγκεκριμένη δράση συνολικές πιστώσεις ύψους 5.065.449€, εκ των οποίων 63.030€ αφορούσαν σε δαπάνη δημοσιοποίησης του προγράμματος. Το μέσο ύψος της επιχορήγησης ανά οικοδομή ανήλθε σε 5.998€, ενώ τη συνολική διαχείριση του συγκεκριμένου προγράμματος από πλευράς ΥΠΕΧΩΔΕ είχε η ΔΕΕΑΠ.

17 <http://www.prosopsi.gr/programe.htm>. και <http://www.cityofathens.gr/node/1043>

18 <http://www.ypeka.gr/el-gr/Χωροταξία-και-Αστικό-Περιβάλλον/Αστική-Ανάπλαση/Πολιτικές-και-Πρότυπα>

→ **Προγράμματα επιδοτήσεων/επιχορηγήσεων με τη δημιουργία συμβάσεων/δεσμεύσεων/ υποχρεώσεων**

Σε αυτό το πρόγραμμα η ΚοινΣΕπ θα μπορεί να συντάσσει συμφωνητικό/σύμβαση με ιδιοκτήτες για την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης και διαχείρισης του ακινήτου τους για ένα συνεχόμενο χρονικό διάστημα κάποιων ετών (π.χ. μίας δεκαετίας) όπου σε αυτό το διάστημα η ΚοινΣΕπ θα είναι υπεύθυνη για την αποκατάσταση και συντήρηση του κτηρίου και την επιστροφή του στον ιδιοκτήτη μετά το πέρας της παραχώρησης. Αυτή η επιλογή πιθανότατα θα είναι ελκυστική σε συν-ιδιοκτήτες ακινήτων μιας και το φαινόμενο της «πολυϊδιοκτησίας» συχνά οδηγεί σε εγκατάλειψη του ίδιου του ακινήτου που παραμένει κενό για έτη (π.χ. ασυμφωνίες στην οικονομική επένδυση της αποκατάστασης).

Η ιδέα για αυτή τη δράση άπτεται των εννοιών της ανταλλαγής κι ανταπόδοσης. Οι ιδιοκτήτες έχει σημασία λοιπόν να «δεσμευτούν» για τον τρόπο ενεργοποίησης των ακινήτων τους ως αντάλλαγμα στη χορηγία/επιδότηση που θα λάβουν από την ΚοινΣΕπ. Η δέσμευση θα αφορά είτε την υποχρεωτική μόνιμη κατοίκηση στον οικισμό για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα όχι μικρότερο των επτά ετών είτε τη διάθεση των ακινήτων τους για βραχυχρόνια ή μακροχρόνια μίσθωση ώστε να εξυπηρετούνται ανάγκες της ΚοινΣΕπ (π.χ. εκδηλώσεις, φιλοξενία συμμετεχόντων σε δράσεις της ΚοινΣΕπ, κλπ).

Στην περίπτωση αυτή το όραμα της Αναβίωσης της Βαμβακούς συναντά εν μέρει το πρόγραμμα του ΕΟΤ «Παραδοσιακοί οικισμοί και τουριστική ανάπτυξη» (1975-1995) στο σημείο αναζήτησης μικρών ιδιωτικών κτηρίων από έναν τρίτο (ως προς τους ιδιοκτήτες) φορέα (Κοιν.Σ.Επ. και ΕΟΤ αντίστοιχα). Ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού συμπεριέλαβε 8 οικισμούς στο πρόγραμμα της τουριστικής αξιοποίησης παραδοσιακών οικισμών, μέσα από την κατασκευή κοινόχρηστων υποδομών αλλά και μέσα από «συμβολαιογραφικές» σχέσεις μίσθωσης ακινήτων. Αφενός όμως η μη επαρκής για την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του οργανισμού διάρκεια των συμβολαίων (11-15 έτη) -καθώς φαίνεται να μην είχε γίνει προσεκτικός προγραμματισμός των απαιτούμενων εργασιών- και αφετέρου η απουσία μελλοντικής δέσμευσης των ιδιοκτητών απέναντι στα αποκατεστημένα πλέον κτίσματα, ακύρωσαν εντελώς την προσπάθεια του οργανισμού στην Βάθεια Λακωνίας. Προφανώς και συνέτρεξε πλήθος λόγων για την αποτυχία του προγράμματος εκεί (απομακρυσμένη από αστικό κέντρο θέση, ορεινή περιοχή, γεωμορφολογία που δεν επέτρεψε την εκμηχάνιση της γεωργίας κ.ά.) αλλά η πλήρης αποστασιοποίηση των κατοίκων, πολλοί από τους οποίους παρέλαβαν ξενώνες και τους έκλεισαν, ήταν ένας ακόμα λόγος επιστροφής του οικισμού στην εγκαταλελειμμένη του όψη. Παρόμοια προβλήματα δεν επέτρεψαν την πλήρη κοινωνική και οικονομική αναβίωση των Μεστών της Χίου. Ο πληθυσμός εκεί δεν ήταν τόσο μειωμένος όσο στην Βάθεια όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα, κάτι που συνέβαλε στην μεγαλύτερη εμπλοκή κατοίκων σε αυτό. Η υποστήριξη αφορούσε όμως μονάχα τουριστικές χρήσεις, κάτι που δεν ακολούθησε ούτε την τότε δυναμική των κατοίκων (γεωργοί, παραγωγοί) ούτε τυχόν λανθάνουσες νέες οικονομικές δραστηριότητες.

→ **Προγράμματα μίσθωσης ακινήτων ιδιοκτητών μέσα από συμφωνητικό/σύμβαση με ΚοινΣΕπ.**

Σε αυτή τη δράση ο ρόλος της ΚοινΣΕπ περιορίζεται σε αυτόν του μισθωτή του ακινήτου. Το κόστος αποκατάστασης και συντήρησης «βαραίνει» τον ιδιοκτήτη αλλά

αποτελεί κίνητρο το ότι αυτός θα εξασφαλίσει ένα σταθερό μίσθωμα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η δέσμευση εδώ αφορά την ΚοινΣΕπ, καθώς με τα εν λόγω συμφωνητικά θα εξασφαλίζεται για τους ιδιοκτήτες η αξιοποίηση των ακινήτων τους για ένα καθορισμένο διάστημα, άρα και ο λόγος επένδυσης από πλευρά τους. Η πρακτική αυτή απευθύνεται προφανώς σε ιδιοκτήτες που έχουν την οικονομική δυνατότητα να υποστηρίξουν το πρόγραμμα, ή σε ιδιοκτήτες ακινήτων που δεν χρήζουν μεγάλων επεμβάσεων. Επίσης θα είχε περισσότερες πιθανότητες εφαρμογής σε μία επόμενη φάση του έργου, όταν οι πρώτες επεμβάσεις θα έχουν αλλάξει το «χάρτη» των ακινήτων στην περιοχή.

Ουσιαστικά εδώ δεν γίνεται αναφορά σε ένα «ειδικό» εργαλείο ενεργοποίησης αλλά περισσότερο στον τρόπο λειτουργίας της αγοράς ακινήτων καθεαυτό, η οποία σε άλλα παραδείγματα αναβίωσης έχει αντιστοίχως επηρεαστεί. Στο παράδειγμα του ΕΟΤ στην Οία της Σαντορίνης, μικρές διαφοροποιήσεις στην εφαρμογή του προγράμματος σε σχέση με την αποτυχημένη περίπτωση της Βάθειας, οδήγησαν σε επιτυχία την αναβίωση. Η συμμετοχή ιδιωτικών εργολάβων στις δύο τελευταίες φάσεις του προγράμματος φαίνεται να δημιουργήσε δεσμούς με τοπικούς δρώντες. Αρκετοί μη συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, εκμεταλλεόμενοι την αξία που απέκτησε σταδιακά ο οικισμός προχώρησαν σε ιδιωτικές πρωτοβουλίες αποκατάστασης των ιδιοκτησιών τους επεκτείνοντας το πρόγραμμα της τουριστικής αξιοποίησης.

Πρακτικές τεχνικής υποστήριξης

- **Προγράμματα τεχνικής υποστήριξης σε ιδιοκτήτες κτηρίων μέσω παροχής υπηρεσιών εμπειρογνομώνων (μελετητών, ειδικά εκπαιδευμένων/καταρτισμένων τεχνικών συνεργείων, κλπ) που μπορεί να τα παρέχει και συντονίζει η ΚοινΣΕπ**

Σε αυτές τις δράσεις η ΚοινΣΕπ θα έχει το ρόλο κυρίως του διαμεσολαβητή και συντονιστή. Οι ιδιοκτήτες ακινήτων αναλαμβάνουν την οικονομική διαχείριση της ενεργοποίησης των κτηρίων τους αλλά απευθύνονται στην ΚοινΣΕπ που θα έχει την υποδομή και γνώση να τους εντάξει σε ένα σύγχρονο και διεπιστημονικό δίκτυο τεχνογνωσίας ικανό να τους υποστηρίξει σε όλες τις φάσεις υλοποίησης των έργων τους. Επίσης για τα μέλη του προγράμματος θα υπάρχει η δυνατότητα, όπως συμβαίνει και στη λειτουργία των συνεταιρισμών, να παρέχονται οι διάφορες υπηρεσίες με ένα προσυμφωνημένο τιμολόγιο.

Αξίζει εδώ να αναφερθεί ξανά το παράδειγμα της Οίας στη Σαντορίνη όπου κατά τη δεκαετία του 1970 μέσω του πιλοτικού προγράμματος του ΕΟΤ (Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού) για την «Ανάπτυξη και Αξιοποίηση Παραδοσιακών Οικισμών» έγιναν εκτεταμένες εργασίες αναστήλωσης των ερειπίων, που είχε αφήσει ο καταστροφικός σεισμός της 9ης Ιουλίου 1956, και γενικότερα συντελέστηκε ένα συνολικό σχέδιο αποκατάστασης του οικισμού για να διασωθεί όχι μόνο η υλική του υπόσταση, αλλά και το πολιτισμικό του υπόβαθρο, η συνολική σύνθεση και η σημασία του οικισμού. Το πρόγραμμα του ΕΟΤ, το οποίο είχε ξεκινήσει με την επίβλεψη του Άρη Κωνσταντινίδη, αναπτύχθηκε σε διακριτές φάσεις (1980, 1991) και για την εκπόνηση των εργασιών έγινε εκπαίδευση τοπικών μαστόρων οι οποίοι και χρησιμοποιήθηκαν στην υλοποίηση του έργου αποκατάστασης. (Διδώνη, 1990).

(https://www.lifo.gr/uploads/image/1490505/EC1_6000n.jpg)

→ **Δημιουργία μίας πλατφόρμας δικτύωσης των εμπειρογνομόνων/συνεργατών της ΚοινΣΕπ**

Δημιουργία ενός ηλεκτρονικού «κόμβου» όπου πληροφορίες σχετικά με την ενεργοποίηση του κτηριακού αποθέματος του οικισμού της Βαμβακούς θα μπορούν να είναι εύκολα προσβάσιμες. Πληροφορίες σχετικές με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία αποκατάστασης ενός κτηρίου, την παράθεση του πλαισίου πρακτικών και πολιτικών που τελικά θα υιοθετηθούν από την ΚοινΣΕπ, υλικό από μελέτες αποκατάστασης και παραδείγματα αναβίωσης οικισμών, τεχνικές πληροφορίες σχετικά με χαρακτηριστικά των κτηρίων της Βαμβακούς (π.χ. μορφολογικά, λεπτομέρειες και πρακτικές παραδοσιακών κατασκευών, κλπ) αλλά και τρόπους δικτύωσης των εκάστοτε ενδιαφερομένων/stakeholders μεταξύ τους (π.χ. κατοίκους, ιδιοκτήτες, τεχνίτες, μελετητές, κλπ).

4.4. Εφαρμόζοντας το πλαίσιο δράσεων

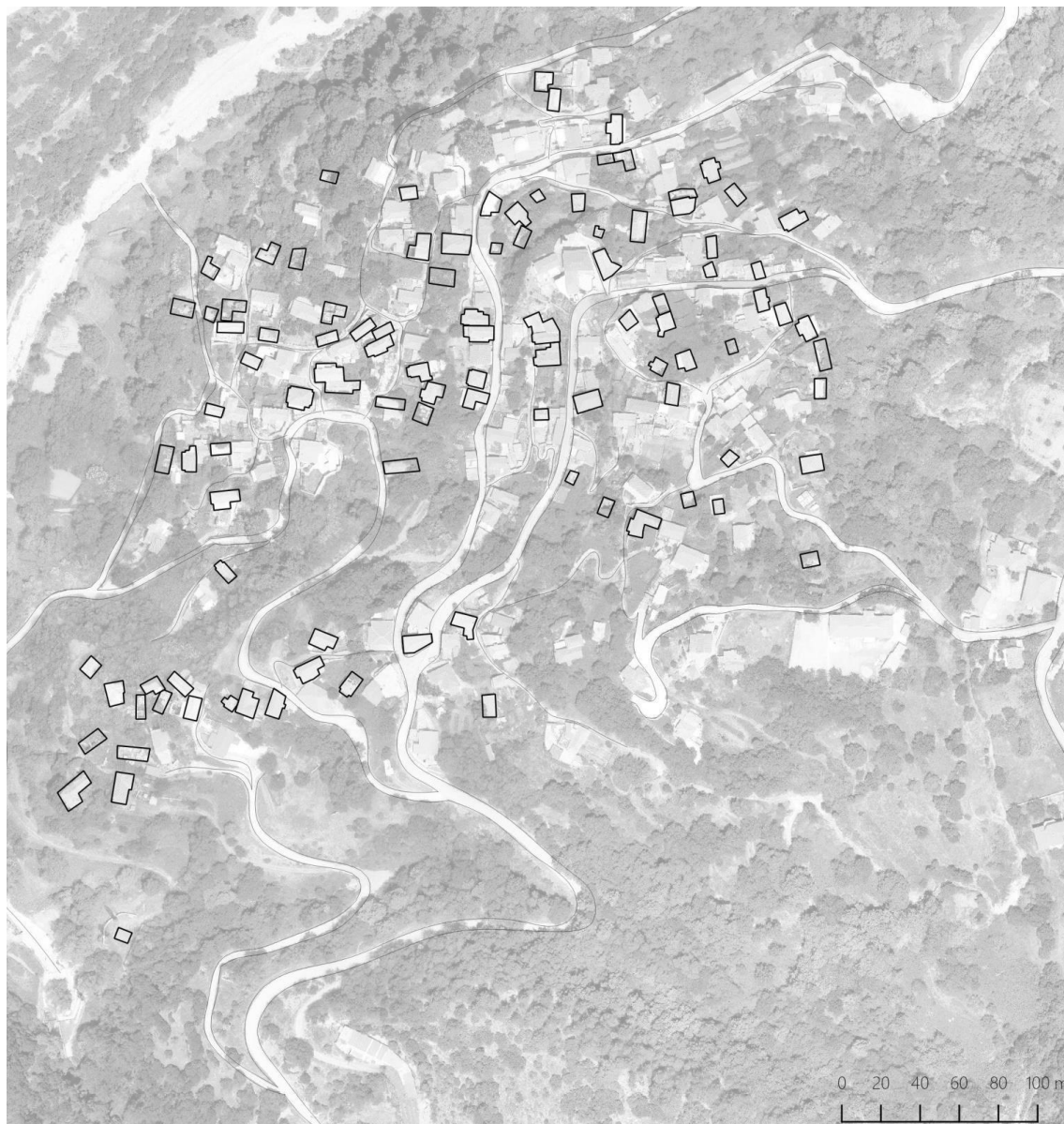
Ο προγραμματισμός της ενεργοποίησης των ιδιοκτητών κτηρίων στη Βαμβακού απαιτεί συγκεκριμένες χωρικές παραμέτρους¹⁹ και χρονικά προσδιορισμένες συνέργειες (προγραμματισμός, σχεδιασμός σε φάσεις, συνεχής ανατροφοδότηση και επανασχεδιασμός όπου χρειάζεται). Μία οριζόντια εφαρμογή του πλαισίου δράσεων πιθανότατα να μην έχει τα ίδια αποτελέσματα όσο μια περισσότερο χωρικά στόχευση μέσα από προτεραιότητες σε κάποια χωρικά υποσύνολα του οικισμού. Η δική τους αρχική ενεργοποίηση μπορεί να συντελέσει στη βελτίωση της φυσιογνωμίας του οικισμού, στην οικιστική/δομική/λειτουργική συνοχή. Πχ ίσως έχει ενδιαφέρον να "αξιοποιηθούν" αρχικά κτήρια να μην ερειπωμένα αλλά πιο αξιόλογα μορφολογικά ή ίσως έχει νόημα πάνω σε διαδρομές που ήδη έχουν αναφερθεί ως αξιόλογες από το Β' παραδοτέο να αναβαθμιστούν κάποια κτηριακά σύνολα.

Για παράδειγμα, οι συγκεντρώσεις των παραδοσιακών ερειπίων ταυτίζονται σχεδόν με τις συγκεντρώσεις ερειπίων που αναφέρθηκαν στα «ανεργά κελύφη». Από τον χάρτη εντοπίζεται ωστόσο μία μεγάλη συγκέντρωση παραδοσιακών κτηρίων (με αρκετά από αυτά σε καλή κατάσταση) στον κεντρικό πυρήνα του οικισμού, όπως αυτός διαρθρώνεται εγκάρσια προς τις υψομετρικές καμπύλες και τις βασικές οδικές κινήσεις. Διακρίνεται δηλαδή ένα τμήμα του οικισμού, με δυνατότητα συγκεντρωμένων παρεμβάσεων έμφασης στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική, το οποίο μπορεί να περιβάλει έναν εγκάρσιο άξονα κίνησης από το ρέμα προς το πρώην Δημοτικό Σχολείο, με όψεις αποκατεστημένων κτηρίων ή/και με προσθήκες κατασκευών (π.χ. νέα μορφή στέγης) στα ερείπια.

Κάπως έτσι λειτούργησε η αναβίωση του Νυμφαίου Φλώρινας, όπου προσδιορίστηκε μία νέα οικονομική ευκαιρία μέσα από την ανάγνωση του τόπου: η αξιοποίηση του περιβάλλοντος φυσικού πλούτου σε συνδυασμό με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του οικισμού. Ο οικισμός δεν ήταν στο πρόγραμμα του ΕΟΤ. Επανήλθε σε επίπεδα φυσιολογικής λειτουργίας καθαρά από πρωτοβουλίες της τοπικής αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με ιδιώτες. Οι ντόπιοι ανέπτυξαν νέες δραστηριότητες που δεν γνώριζαν (τουρισμός). Κλειδί της επιτυχίας αναβίωσης του Νυμφαίου ήταν η συνεχής συνομιλία των φορέων μεταξύ τους αλλά και η επικοινωνία των δράσεων προς την ευρύτερη

19. βλ. Β' μέρος ερευνητικού προγράμματος «01_Κωδικοποίηση Υλικού Έρευνας και Τυπολογία Παρεμβάσεων»

κοινωνία της περιοχής. Η δράση όλων των νέο-εμπλεκόμενων στην προσπάθεια υποκειμένων (ιδιώτες επιχειρηματίες και μηχανικοί, η ΧΑΝΘ, η μη κερδοσκοπική εταιρεία Αρκτούρος, ο Δήμος Θεσσαλονίκης) λειτούργησε υποστηρικτικά στην προσπάθεια επανακατοίκησης και στήριξης μιας νέας οικονομίας. Η ανατροφοδότηση του προγράμματος μέσα από τη συνεχή επικοινωνία και δικτύωση με την ευρύτερη κοινωνία είναι αναγκαία πρακτική και στην περίπτωση Αναβίωσης της Βαμβακούς.

Κτίρια με ενδιαφέροντα διασωζόμενα στοιχεία παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.

Μία νέα οικονομία, που σταδιακά αναπτύσσεται προς όφελος του τόπου, συνέστησαν και οι οραματιστές της αναβίωσης στο Άγκιστρο Σερρών. Έχοντας αναγνωρίσει το πλούσιο σε ιστορικές αναφορές περιβάλλον του μεθοριακού οικισμού (γραμμή οχυρών του Μεταξά) και το γεωθερμικό του πεδίο, μία ομάδα καταγόμενων από τον οικισμό έθεσε τις βάσεις για την ανάπτυξη ενός δίπολου ιστορικού και ιαματικού τουρισμού. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση από το 1998 και η ΚοινΣΕπ «Άγκιστρο Δράση» που ιδρύθηκε το 2015 συνεχίζουν τις δράσεις προώθησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων

του Άγκιστρου (σε σχέση με την ευρύτερη περιοχή του) προσφέροντας έτσι στους κατοίκους ευκαιρίες επιχειρηματικότητας (εναλλακτικός τουρισμός) και λόγους διατήρησης της ζωής στο χωριό.

4.5. Επίλογος: Το πείραμα του Monte Carasso

Η περίπτωση του χωριού Monte Carasso στο Ticino της «ιταλικής» Ελβετίας αποτελεί μοναδικό επίτευγμα σχεδιασμού, καθώς είναι αποτέλεσμα μιας άνω των τριάντα ετών συνεργασίας του Ελβετού αρχιτέκτονα Luigi Snozzi και του τοπικού δημάρχου Flavio Guidotti. Αυτή η πρωτόγνωρη δομή «δημοκρατικού» σχεδιασμού του τόπου και του παραδοσιακού ιστού δε θα μπορούσε να πάρει σάρκα και οστά χωρίς την ενεργή συμμετοχή των κατοίκων του Monte Carasso, οι οποίοι αποτελούν τον τρίτο παράγοντα αυτού του δυναμικού σχήματος που έχει επιτρέψει στην σύγχρονη αρχιτεκτονική να συνομιλήσει και να συνδιαμορφώσει το παρόν και το μέλλον του παραδοσιακού αυτού οικισμού στους πρόποδες των Άλπεων. (Croset, 2010)

(Πηγή:https://www.bellinzonese-altoticino.ch/pictures/itinerari/verybig4/138379_138379-f.jpg).

Και όχι μόνο: το λεγόμενο «πείραμα του Monte Carasso» έχει ανοίξει το δρόμο για μια σύγχρονη αντιμετώπιση και προσέγγιση των οικισμών όχι με μεμονωμένα έργα αρχιτεκτόνων ή θεσμικά πλαίσια μόνον, αλλά με την σύμπραξη του αρχιτέκτονα, της τοπικής αρχής και των κατοίκων στην προστασία αλλά και στον σχεδιασμό σύγχρονων κτηρίων, συνόλων και δημοσίων χώρων σ' ένα πλαίσιο απόλυτα σύγχρονο, αλλά και συνδεδετικό και ερμηνευτικό με το πολιτισμικό υπόβαθρο του τόπου.

(πηγή: Google images)

Ειδικότερα αξίζει μία σύντομη αναφορά και στο νέο κανονισμό δόμησης για το Monte Carasso που η καινοτομία του έγκειται στο ότι αποτελείται από επτά μόνο κανόνες²⁰ που συνοψίζουν την ουσία όλης της πολυετούς συλλογικής προσπάθειας και αποδεικνύουν ότι η αρμονική συνύπαρξη κι ένταξη σε ένα περιβάλλον με κτήρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής δεν επιτυγχάνεται με τη στείρα προσκόλληση κι επανάληψη τυπολογικών και μορφολογικών κανόνων:

- Οι επτά κανόνες αναφέρουν τα εξής: Κάθε παρέμβαση πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να συμβαδίζει με τη δομή του τόπου.
- Μία διορισμένη επιτροπή τριών εμπειρογνομόνων θα εξετάζει όλα τα έργα. (για τα πρώτα 12 χρόνια του προγράμματος η επιτροπή αποτελείτο μόνο από τον L. Snozzi λόγω έλλειψης άλλων μελών. Σήμερα αποτελείται από τρία μέλη. Ο έλεγχος στηρίζεται σε δημοκρατικές διαδικασίες, με συνεδριάσεις ανοιχτές στο κοινό αλλά και ποινές αποκλεισμού σε περιπτώσεις άσχημης συμπεριφοράς).
- Δεν υπάρχει περιορισμός στην αρχιτεκτονική γλώσσα: η μορφή των κατασκευών, οι τύποι των στεγών και τα υλικά δεν πρέπει να υπόκεινται σε καμία υποχρέωση
- Εξάλειψη όλων των ορίων/αποστάσεων σε δρόμους και μεταξύ γειτονιών προκειμένου να ευνοηθεί η πύκνωση
- Ο συντελεστής δόμησης αυξήθηκε από 0,3 σε 1,00.
- Οποιοδήποτε κτήριο θα έχει μέγιστο ύψος τριών ορόφων. Επιτρέπεται η δημιουργία δωματίων με χορηγία επιπλέον ύψους 2μ.
- Κατά μήκος των δρόμων πρέπει να χτίζονται τείχη ύψους 2,5μ., μειωμένα σε 1,20μ. από το τοπικό συμβούλιο (για εκείνα που κατασκευάστηκαν πριν το 1940).

20. http://www.rivapiana.net/Pdf/Monte%20Carasso_Snozzi_riass._3.4.14.pdf.

- Προστιθέμενος κι άγραφος κανόνας: ένα έργο που παρεκκλίνει των κανόνων μπορεί να εγκριθεί από την Επιτροπή Ελέγχου εφόσον αυτή αναγνωρίσει ότι το προτεινόμενο έργο συνομιλεί με τον τόπο.

Πιστεύουμε ότι το «πείραμα του Monte Carasso» αποτελεί άριστο παράδειγμα -αλλά και υπόδειγμα- για την περίπτωση μελέτης μας, του οικισμού της Βαμβακούς, καθώς συνδυάζει εκείνους τους παράγοντες που μπορούν να εγγυηθούν το αύριο ενός τέτοιου οικισμού: την τοπική αυτοδιοίκηση και τους σχετικούς φορείς, τους κατοίκους και τον ή τους αρχιτέκτονες, οι οποίοι θα πρέπει να συγκροτηθούν σε μια ομάδα εργασίας και να ιδρύσουν μια μακροχρόνια σχέση για τον σχεδιασμό κτηρίων, συνόλων, δημοσίων χώρων, φυσικών τοποσήμων αλλά και εντελώς σύγχρονης αρχιτεκτονικής κτηρίων στη Βαμβακούς.

Το χωριό έχει μια σημαντική κληρονομιά ανθρώπινου δυναμικού –πρωτοπόρων και ευεργετών– οι οποίοι θα αποτελούσαν έναν ακόμα πολύ σημαντικό πόλο στην συγκρότηση ενός «πειράματος του Monte Carasso» στα δεδομένα της Βαμβακούς.

Βιβλιογραφία - Πηγές

- Γκανασούλης, Γ. (2011). Μελέτη και υλοποίηση αναπλάσεων - Το έργο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. 1990-2005. Ανάκτηση 13 Ιουλίου, 2020, από δικτυακό τόπο ΕΚΔΔΑ: [http://resources.ekdd.gr/gnosis/index.php/2012-09-20-11-36-31/4-27/78-228].
- Croset, Pierre-Alain. (2010). Luigi Snozzi and Monte Carasso: a long-running experiment. *Le Visiteur*, No 16, 122-124.
- Κάλφας, Γ. Δ. (2008). Η ανάλυση της ελκυστικότητας του τουριστικού προορισμού ορεινών περιοχών, η περίπτωση της Κοινότητας Νυμφαίου Νομού Φλώρινας (Μεταπτυχιακή διατριβή). Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Λαμπριάδης, Δ. (2015). Βάθεια Λακωνίας - Η Αναγέννηση που δεν έγινε ποτέ (Διπλωματική εργασία). Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Μποζινέκη-Διδώνη, Π. (1990). Οία-Σαντορίνη. Στο «Διατήρηση και Ανάπτυξη Παραδοσιακών Οικισμών – Το Πρόγραμμα του ΕΟΤ (1975-1992) (σσ. 139-177), Αθήνα: ΕΟΤ.
- Παναγιωτακόπουλος, Β. (Παραγωγός & Σκηνοθέτης). (2013). Το παλατάκι των Αορίων [Ντοκιμαντέρ]. Ελλάδα: Savefrag. Ανακτήθηκε 11 Ιουλίου, 2020, από https://www.youtube.com/watch?time_continue=1119&v=4m1nN_vRCEU&feature=emb_title
- Σιδηρόπουλος Γ. & Γιώτης Α. (2007). Τα μεστά της Χίου. Αναβίωση μιας λανθάνουσας πραγματικότητας. Στο 8ο Πρακτικά του 8ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρείας, Αθήνα 4-7 Οκτωβρίου 2007. Τόμος II. Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, Τηλεπισκόπηση, Χαρτογραφία.
- Σαχσαμάνογλου, Μ. (2015). Ξυπνώντας το παρελθόν - αναβίωση ιστορικών οικισμών στη Μεσόγειο, (Ερευνητική εργασία διπλώματος). Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

5. Χρηματοδοτικά εργαλεία

5.1. Εισαγωγή - Γενικά Στοιχεία

Από την ανάλυση που προηγήθηκε προέκυψε ως βασικό συμπέρασμα και κατεύθυνση πολιτικής ότι η αειφόρος ανάπτυξη των ορεινών περιοχών απαιτεί ολοκληρωμένες / πολυτομιακές προσεγγίσεις με αξιοποίηση του χωρικού κεφαλαίου των κοινοτήτων σε συνάρτηση με τον ευρύτερο οικονομικό-λειτουργικό τους χώρο. Προϋπόθεση για την διαμόρφωση και υλοποίηση μιας αποτελεσματικής στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης αποτελεί η πολυσυλλεκτικότητα / συνεργατικότητα που θα μπορούσε να επιτευχθεί με την αποτελεσματική κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας ταυτόχρονα με την θεσμική και πολιτική κάλυψη που προσδίδει στο όποιο εγχείρημα η ενεργή συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στη βάση αυτή, η παρούσα ενότητα επιχειρεί καταρχάς, μια καταγραφή των πιθανών πηγών χρηματοδότησης συνολικά για τις τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, δίνοντας έμφαση στα εργαλεία εκείνα που μπορούν να είναι πιο αποτελεσματικά στην υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος δράσης. Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι τα εργαλεία χρηματοδότησης από δημόσιους πόρους απευθύνονται πρωτίστως στην τοπική αυτοδιοίκηση ή άλλους δημόσιους φορείς, των οποίων η κινητοποίηση κρίνεται απαραίτητη.

Οι πιθανές κατηγορίες χρηματοδοτήσεων περιλαμβάνουν :

- Χρηματοδοτήσεις από Εθνικούς Πόρους
- Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2014-2020
- Προγράμματα ΕΕ (π.χ. HORIZON 2020, EUROPE FOR CITIZENS 2014 – 2020, URBACT, κλπ)
- Άλλα Χρηματοδοτικά Εργαλεία
- Προγράμματα χρηματοδότησης για παρεμβάσεις ανάπτυξης
- Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων

5.2. Χρηματοδοτήσεις από Εθνικούς Πόρους

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) χρηματοδοτεί την αναπτυξιακή πολιτική της χώρας με έργα που συμβάλλουν στην αύξηση του ιδιωτικού και δημόσιου κεφαλαίου της οικονομίας και στηρίζουν τον εκσυγχρονισμό της χώρας σε μακροχρόνια βάση.

Τα έργα που εντάσσονται στο ΠΔΕ εγκρίνονται από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση των αρμόδιων φορέων και χρηματοδοτούνται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων. Ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων αποτελεί διακριτό τμήμα του Κρατικού Προϋπολογισμού και ψηφίζεται ανά φορέα χρηματοδότησης σε έναν ειδικό φορέα (Υπουργεία και Βουλή των Ελλήνων).

Το ΠΔΕ διακρίνεται σε:

- Εθνικό ΠΔΕ: Περιλαμβάνει έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους

- Συγχρηματοδοτούμενο ΠΔΕ: Περιλαμβάνει έργα που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών και από εθνικούς πόρους.

Βασικός στόχος στην εκτέλεση του ΠΔΕ είναι η κατανομή των προκαθορισμένων πόρων κατά τρόπο που να επιτευχθεί το μέγιστο δυνατό αναπτυξιακό αποτέλεσμα για την ελληνική οικονομία και την κοινωνία. Ειδικότερα επιδιώκονται:

- Η επίτευξη της απορρόφησης των προβλεπόμενων πόρων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) και των άλλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων για την εξασφάλιση της εισροής της κοινοτικής συνδρομής.
- Η υλοποίηση των προγραμμάτων και των έργων του εθνικού σκέλους που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ, για την προώθηση των αναπτυξιακών στόχων των Φορέων λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα συγχρηματοδοτούμενα έργα.

A. Προγράμματα του Υπουργείου Εσωτερικών

Στα προγράμματα που χρηματοδοτούνται και από Εθνικούς Πόρους περιλαμβάνονται προγράμματα από το υπουργείο εσωτερικό όπως :

- ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι
- ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ ΙΙ
- ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»

Σε ότι αφορά τα προγράμματα Φιλόδημος Ι και ΙΙ οι δικαιούχοι ήταν ΔΗΜΟΙ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ, ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ (ΛΟΙΠΟΙ), ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ (Δ.Ε.Υ.Α.) και στόχος των προσκλήσεων ήταν :

- η οικονομικά βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη
- η βελτίωση των βασικών υποδομών των δήμων
- η εξυπηρέτηση των κατοίκων στους τομείς των περιβαλλοντικών έργων, της προσπελασιμότητας με υποδομές αρμοδιότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης και προστασίας από φυσικές καταστροφές
- η άρση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών, στο πλαίσιο επίτευξης του κατωτέρω σκοπού.

ενώ σκοπός των δύο αυτών προγραμμάτων ήταν η υλοποίηση μελετών και η κατασκευή έργων και προμήθεια εξοπλισμού στους τομείς:

- ύδρευσης
- αποχέτευσης
- αντιπλημμυρικής προστασίας
- αποκατάστασης ζημιών από φυσικές καταστροφές
- αποκατάστασης Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)
- αγροτικής οδοποιίας
- ανέγερσης ή αποκατάστασης δημοτικών κτιρίων
- τεχνικών υποδομών
- προστασίας του περιβάλλοντος
- αναβάθμισης της ποιότητας ζωής

Σε ότι αφορά το νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης του Υπουργείου Εσωτερικών «Αντώνης Τρίτσης» έχει ως στόχο την υποστήριξη φορέων ΟΤΑ (όπως και τα προγράμματα του Φιλόδημου) στη :

- βελτίωση και εκσυγχρονισμός των βασικών υποδομών των ΟΤΑ α' και β' βαθμού των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ασφάλεια και ποιότητα ζωής των πολιτών,
- επανεκκίνηση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, η εξομάλυνση των συνεπειών της κρίσης εξαιτίας του κορωνοϊού, προστασία της δημόσιας υγείας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής οικονομίας,
- εκτέλεση δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και ειδικότερα η στήριξη των δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης,
- εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας στη σχέση της τοπικής αυτοδιοίκησης με τον πολίτη με στόχο την εμπέδωση της έννοιας του ψηφιακού πολιτισμού,
- ενίσχυση της ανταπόκρισης της διοίκησης στους τομείς αρμοδιότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης με τη συνεχή ενσωμάτωση νέων αναγκών και απαιτήσεων και ο εκσυγχρονισμός του θεσμού της πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

Αξίζει να σημειωθεί σκοπός του προγράμματος αποτελεί η ενίσχυση των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ με ένα καινοτόμο, ευέλικτο και στοχευμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα, για την ενίσχυση της αναπτυξιακής προοπτικής, την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας και την εξομάλυνση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης και την άρση των οικονομικών επιπτώσεων από την πανδημία του κορωνοϊού COVID 19. Βασικός σκοπός του νέου προγράμματος ανάπτυξης και αλληλεγγύης της αυτοδιοίκησης με το συμβολικό όνομα «Αντώνης Τρίτσης» είναι η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού αναπτυξιακής προοπτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης μέσω των φορέων της αυτοδιοίκησης.

Οι προσκλήσεις που αναμένεται εντός του Ιουλίου 2020 να ανακοινωθούν περιλαμβάνουν :

1. Έργα ύδρευσης με καταρχήν προϋπολογισμό 300 εκατ. €. Στόχος η υγεία και η ασφάλεια των πολιτών με την αντικατάσταση των πεπαλαιωμένων δικτύων ύδρευσης, σε πολλές πόλεις και οικισμούς της χώρας και η εξοικονόμηση του νερού με σύγχρονες μεθόδους.
2. Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων με καταρχήν προϋπολογισμό 200 εκατομμυρίων €, πρόσκληση που αφορά την αναβάθμιση υπαρχόντων βιολογικών καθαρισμών, κατασκευές νέων δικτύων αποχέτευσης και ιδιαίτερως στους μικρούς οικισμούς κάτω των 2000 κατοίκων νέους βιολογικούς καθαρισμούς καθώς αυτοί δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ.
3. Η τρίτη πρόσκληση αφορά την σημαντική καινοτομία αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε υφιστάμενες υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης. Παρεμβάσεις οι οποίες θα μειώσουν σε μεγάλο βαθμό το ενεργειακό και οικονομικό κόστος για τις ΔΕΥΑ Προϋπολογισμός: 150 εκατομμύρια €.

4. Ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων, γωνιές ανακύκλωσης με δια-λογή στην πηγή, τη διαχείριση των βιοαποβλήτων. Προϋπολογισμός: 220 εκατομμύρια €.
5. Έργα αστικής αναζωογόνησης με προϋπολογισμό 300 εκατ. €, στους αστικούς δήμους οι οποίοι πρακτικά είχαν εξαιρεθεί από τα προηγούμενα προγράμματα. Στόχος είναι να αναβαθμιστούν οι γειτονιές των πόλεων και να υλοποιηθούν αναπτυξιακές παρεμβάσεις ποιότητας ζωής των πολιτών. Στα έργα εντάσσονται και δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης στις γειτονιές από σχετικά προγράμματα των δήμων, καθώς και για τα αδέσποτα ζώα.
6. Αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος και εμβληματικά κτήρια στους δήμους και αντιμετώπιση του προβλήματος της σχολικής στέγης με προϋπολογισμό 300 εκατ. €. Στον τομέα αυτόν θα υπάρξει ακόμα πιο στενή συνεργασία με το υπουργείο Οικονομικών και τη γραμματεία των συγχρηματοδοτούμενων έργων καθώς προ κρίνεται η κατασκευή των σχολικών κτιρίων να γίνει με ΣΔΙΤ.
7. Μελέτες και έργα για την αντισεισμική προστασία των σχολείων και των αυτοδιοικητικών κτιρίων με καταρχήν προϋπολογισμό 40 εκατ €.
8. Έξυπνες πόλεις: 130 εκατομμύρια €. Μέτρα και συστήματα πρόληψης- παρακολούθησης –ελέγχου στο πλαίσιο της Πολιτικής Προστασίας και Ασφάλειας. Έξυπνα συστήματα και εφαρμογές στην Κινητικότητα, την στάθμευση, την κυκλοφορία και ασφαλώς την ηλεκτροκίνηση. Εξυπηρέτηση των πολιτών με ψηφιακές εφαρμογές και συστήματα. Υποστήριξη του τοπικού θεματικού τουρισμού, έξυπνα συστήματα για την ανάδειξη του Πολιτισμού- Τουρισμού. Μείωση της ενεργειακής σπατάλης στους Δήμους.
9. Ανοιχτοί χώροι ένα πρόγραμμα αναβάθμισης χωρών αθλητικών υποδομών, αναψυχής για τα παιδιά, με στόχο την βελτίωση παρεχομένων υπηρεσιών και την ασφάλεια των παιδιών. Σε αυτή την πρόσκληση επίσης εντάσσεται το πρόγραμμα ελεύθερης πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις ακτές και στις θάλασσες. Προϋπολογισμός 40 εκατ €.
10. Έργα αγροτικής οδοποιίας με προϋπολογισμό 70 εκατομμύρια € με στόχο την διευκόλυνση των αγροτών και των επαγγελματιών που σχετίζονται μαζί τους και φυσικά την ασφάλεια των μετακινήσεων.
11. Ξεχωριστή πρόσκληση για μελέτες με προϋπολογισμό 100 εκατομμυρίων € με στόχο να διευκολυνθούν όλοι οι δήμοι που έχουν ανώριμα έργα και ιδιαίτερα οι δήμοι με σοβαρές ελλείψεις στις τεχνικές τους υπηρεσίες.

B. ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοπός του Πράσινου Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με την διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας και η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος μέσω της διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης των πόρων. Το Πράσινο Ταμείο μπορεί να χρηματοδοτεί προγράμματα που καταρτίζονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή άλλα Υπουργεία και τους εποπτευόμενους

οργανισμούς τους, αποκεντρωμένες γενικές διοικήσεις, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, όπως αυτός οροθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, και σωματεία ή άλλης μορφής ενώσεις νομικών και φυσικών προσώπων, τα οποία στοχεύουν σύμφωνα με τους καταστατικούς τους σκοπούς στην προστασία, αναβάθμιση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Πόροι του Πράσινου Ταμείου είναι:

- Οι Πράσινοι Πόροι που προβλέπονται στο άρθρο 3 του ν. 3889/2010. Με τον όρο «πράσινοι πόροι» νοείται το σύνολο των εσόδων και πόρων που ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω:
 - οι πόροι υπέρ του Ειδικού Ταμείου Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ) που προβλέπονται στους ν. 743/1977 (Α' 319), 1650/1986 (Α' 160), 2052/1992 (Α' 94), 2242/1994 (Α' 162), 3468/2006 (Α' 129) καθώς και στον ν. 3851/2010 (Α' 85)
 - οι πόροι του «Ειδικού Φορέα Δασών» (Φορέας 120) που προβλέπεται στο άρθρο 8 του ν. 3208/2003 (Α' 303), όπως τροποποιείται με το άρθρο 25 του παρόντος νόμου.
 - οι πόροι του ειδικού κωδικού «Ταμείο Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου» που προβλέπεται στα άρθρα 6 και 7 του ν. 3843/2010 (Α' 62).
- οι πόροι από τις εισφορές των διανομένων ενέργειας, των διαχειριστών δικτύων διανομής και των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 9 του ν. 3855/2010 (Α' 95).
- κάθε άλλο τέλος, φόρος, δασμός, εισφορά, έσοδα ή πόροι που έχουν θεσμοθετηθεί εν όλω ή εν μέρει υπέρ του Ειδικού Ταμείου Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων, που δεν ορίζονται ρητά στο άρθρο αυτό και προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία, όπως:
 - οι πόροι και τα έσοδα από την επιβολή προστίμων για την ανέγερση και διατήρηση αυθαιρέτων ή την αυθαίρετη αλλαγή χρήσης κτιρίων, την επιβολή διοικητικών ποινών προστίμων και κυρώσεων για περιβαλλοντικές παραβάσεις, την επιβολή προστίμων για λοιπές περιβαλλοντικές παραβάσεις,
 - τα έσοδα από την εκμετάλλευση ή εκμίσθωση ειδικών έργων, σταθμών αυτοκινήτων,
 - τα έσοδα από την είσπραξη αποζημιώσεων ρυμοτομικού χαρακτήρα κατά τις οικείες σχετικές διατάξεις και>
 - κάθε άλλος πόρος που έχει θεσμοθετηθεί υπέρ του Ειδικού Ταμείου Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων από τις ισχύουσες διατάξεις για τη χρηματοδότηση δράσεων αποκατάστασης, αναβάθμισης και προστασίας του περιβάλλοντος.
- Κάθε φύσεως εισφορές, δωρεές, χορηγίες, κληρονομίες, κληροδοσίες από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή άλλα ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα.
- Χρηματοδοτήσεις από προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κάθε άλλος πόρος που προέρχεται από διεθνείς οργανισμούς και ταμεία περιβαλλοντικής ενίσχυσης.

- Κέρδη, τόκοι ή άλλα έσοδα που προέρχονται από την συμμετοχή του Πράσινου Ταμείου σε άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα και με αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 5.
- Χορηγίες και δωρεές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.
- Έσοδα από τη διαχείριση, εκμετάλλευση και αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του.
- Επιχορηγήσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό και χρηματοδοτήσεις από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.
- Κάθε άλλο έσοδο από νόμιμη αιτία.

Η αξιοποίηση από το Πράσινο Ταμείο των Πράσινων Πόρων γίνεται μέσω προγραμμάτων για τη χρηματοδότηση δράσεων προστασίας, αναβάθμισης και αποκατάστασης του περιβάλλοντος που υλοποιούν τρίτοι (φορείς υλοποίησης) και μπορεί να έχει τη μορφή επιχορηγήσεων, δανείων, κεφαλαιακής συμμετοχής ή άλλης ισοδύναμης μορφής κεφαλαιακής ενίσχυσης. Οι δράσεις αυτές επιτρέπεται ταυτόχρονα να συγχρηματοδοτούνται ή να ενισχύονται και από άλλες δημόσιες ή ευρωπαϊκές πηγές ή/και ιδιωτικούς πόρους ή που δανειοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή άλλους φορείς.

Μερικές από τις προσκλήσεις του πράσινου ταμείου περιλαμβάνουν :

- Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου 2019 - 2020
- Πρόγραμμα ΤΧΣ: Ειδικό πρόγραμμα χορήγησης επενδυτικών δανείων οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' βαθμού για εκπόνηση τοπικών χωρικών σχεδίων (ΤΧΣ)
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFE 2018 - 2020
- ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ 2019
- Απόκτηση ελεύθερων Κοινόχρηστων Χώρων στις πόλεις 2018
- ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (έτος 2020)
- ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ 2020
- Προστασία και αναβάθμιση Δασών 2020
- Απόκτηση ελεύθερων Κοινόχρηστων Χώρων στις πόλεις 2019

Γ. ΗΛΕΚΤΡΑ: Πρόγραμμα Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημόσιων Κτιρίων (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας/ ΤΠ&Δ)

Βασικός στόχος του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» είναι η συμβολή του στην επίτευξη του εθνικού ενδεικτικού στόχου ενεργειακής απόδοσης και παράλληλα η ικανοποίηση του στόχου της ετήσιας ενεργειακής ανακαίνισης του συνολικού εμβαδού της θερμικής ζώνης των κτιρίων της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, που αποτελεί το 3% του συνολικού εμβαδού και την προώθηση του υποδειγματικού ρόλου του δημοσίου. Σκοπός του Προγράμματος είναι η ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος που ανήκει στην ιδιοκτησία των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. με παρεμβάσεις που αφορούν ενδεικτικά στο κέλυφος του κτιρίου, στα διάφορα συστήματα ΗλεκτροΜηχανολογικών (Η/Μ) εγκαταστάσεων και παρεμβάσεις που αποδεδειγμένα συμβάλλουν στην ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένης της στατικής ενίσχυσης, όπου απαιτείται.

Χρηματοδοτούμενες δράσεις :Παρεμβάσεις που αφορούν ενδεικτικά στο κέλυφος του κτιρίου, στα διάφορα συστήματα Ηλεκτρο-Μηχανολογικών (Η/Μ) εγκαταστάσεων και παρεμβάσεις που αποδεδειγμένα συμβάλουν στην ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένης της στατικής ενίσχυσης, όπου απαιτείται.

5.3. ΕΣΠΑ 2014-2020

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε. Επίσης, το ΕΣΠΑ 2014-2020 καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Στόχος της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης:

- έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία,
- βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και
- χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας.

Το αναπτυξιακό όραμα του ΕΣΠΑ αποτελεί η «Συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.»

Οι Χρηματοδοτικές προτεραιότητες περιλαμβάνουν :

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
 - Μετάβαση σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας
 - Δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις
 - Αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων
2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση
 - Εκπαίδευση και διά βίου μάθηση
 - Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και πρόσβαση στην απασχόληση με έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας ειδικά για τους νέους
 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας
3. Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

- Προστασία του περιβάλλοντος
- Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων
- Μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – ολοκλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

- Δίκτυα μεταφορών με έμφαση στην ολοκλήρωση των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, τους κάθετους άξονες και τη λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων
- Ενεργειακά δίκτυα
- Ευρυζωνικά δίκτυα

5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης

Καθοριστικό στοιχείο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020 αποτέλεσε η εκπόνηση της εθνικής και των περιφερειακών Στρατηγικών Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση. Στο πλαίσιο των στρατηγικών αυτών, η χώρα και οι Περιφέρειές της καλούνται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και σε αυτές να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων. Σε εθνικό επίπεδο έχουν προσδιοριστεί οκτώ κλάδοι στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα και αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στην οικονομική μεγέθυνση. Οι κλάδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Αγρο-διατροφή
- Υγεία – φάρμακα
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές
- Υλικά – κατασκευές
- Τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργικές βιομηχανίες

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιόδου 2014-2020 αποτελούν οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις. Πρόκειται για εργαλεία ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών σε περιοχές που παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα ή διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δεξιότητες. Στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων είναι δυνατή η υλοποίηση συνδυασμένων επενδύσεων, οι οποίες χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός Ταμεία, με στόχο την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων ή την πλήρη αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων μιας περιοχής.

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελείται από 20 Προγράμματα, από τα οποία τα 7 είναι Τομεακά και τα 13 Περιφερειακά: Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα. Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας.

Τομεακά προγράμματα

▪ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Οι στόχοι του ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι:

Α. Για τις Μεταφορές:

- Προώθηση της ολοκλήρωσης μέρους των υποδομών του βασικού Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), οδικών και σιδηροδρομικών και περαιτέρω ανάπτυξη/ αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ, με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό, αλλά και επιλεγμένες παρεμβάσεις λιμένων και αεροδρομίων
- Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών (σιδηροδρομικές συνδέσεις με τα λιμάνια του βασικού ΔΕΔ-Μ και τα εμπορευματικά κέντρα, οδικές συνδέσεις διευρωπαϊκών λιμανιών και αεροδρομίων της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας)
- Βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών (οδική ασφάλεια, ασφάλεια ναυσιπλοΐας και λιμενικών εγκαταστάσεων, ασφάλεια αεροναυτιλίας)
- Ανάπτυξη και επέκταση των βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων)

Β. Για το Περιβάλλον:

- Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων
- Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
- Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας
- Βιώσιμη αστική ανάπτυξη - Αστική αναζωογόνηση

▪ ΕΠ ΑΝΕΚ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία

Το ΕΠΑΝΕΚ στοχεύει στην δημιουργία ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος, που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας και υλοποιεί την στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης, με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και των περιφερειών της ως αναγκαίες προϋποθέσεις για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξή τους και την ευημερία των πολιτών της. Το ΕΠΑΝΕΚ κατέχει κεντρική θέση στην προσπάθεια της χώρας για τη δημιουργία και στήριξη ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.

▪ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Στόχοι:

- Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας.
- Αντιμετώπιση της ανεργίας και αύξηση της βιώσιμης απασχόλησης για όλους.

- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας όλων των βαθμίδων του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- Καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ενίσχυση της απασχόλησης και ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας για το σύνολο του εργατικού δυναμικού, κυρίως σε ομάδες με μεγάλα ποσοστά ανεργίας
- Ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, ιδίως άτομα μειωμένων τυπικών προσόντων, με στόχο την ένταξη ή/και επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.
- Μείωση της ανεργίας των νέων 15-29 ετών, ιδιαίτερα εκείνων εκτός εργασίας, δομών εκπαίδευσης ή κατάρτισης, με τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και ενίσχυσης των δεξιοτήτων τους.
- Εκσυγχρονισμός και περαιτέρω ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας.
- Εναρμόνιση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.
- Ένταξη ή/και επανένταξη στην αγορά εργασίας ωφελουμένων στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής του «Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος».
- - Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ένταξης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων (ΕΚΟ), μέσω και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας.
- Μείωση της σχολικής διαρροής, ιδιαίτερα σε περιοχές με υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ)
- Αναβάθμιση και διασύνδεση των συστημάτων Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- Προώθηση της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Ενδυνάμωση των δεσμών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τον επιχειρηματικό κόσμο.
- Ενίσχυση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέσω της προώθησης της έρευνας και της καινοτομίας και της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού.
- Αναβάθμιση του συστήματος Διά Βίου Μάθησης και αύξηση της συμμετοχής σε αυτήν.

Σκοπός: Η συμβολή του Προγράμματος μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης παρεμβάσεων απασχόλησης, κατάρτισης, εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης, στην επίτευξη των εθνικών στόχων για την απασχόληση, την καταπολέμηση της φτώχειας και την εκπαίδευση, υποστηρίζοντας έτσι το συνολικό όραμα της χώρας για τη αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

▪ **ΕΠ ΜΔΤ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα**

Στόχοι:

- Ενίσχυση της οργανωτικής, θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας της δημοσίας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από παρεμβάσεις που θα αλλάξουν τη δομή την οργάνωση και τη λειτουργία των υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.

- Προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο Δημόσιο Τομέα η οποία σε συνδυασμό με συστημικές δράσεις και πολιτικές, θα αποτελέσουν τα κύρια εργαλεία μετασχηματισμού των υφιστάμενων διαδικασιών βελτιώνοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες και καθιστώντας τη Διοίκηση πιο αποτελεσματική και αποδοτική.
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, μέσω: της ορθολογικής κατανομής των ανθρώπινων πόρων, της καλύτερης αξιοποίησης των στελεχών της διοίκησης καθώς και της παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών κατάρτισης/εκπαίδευσης, με στόχο την ατομική ανάπτυξη των υπαλλήλων και την ανταπόκρισή τους στις αυξημένες ανάγκες.

Σκοπός του επιχειρησιακού προγράμματος είναι, μέσα από την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων, να καταστεί η ελληνική Δημόσια Διοίκηση συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και αποτελεσματική αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας

▪ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη**

Η στρατηγική του Προγράμματος διαρθρώνεται γύρω από δύο αλληλένδετους και συμπληρωματικούς κεντρικούς στόχους:

- Τη μετάβαση σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγροδιατροφικό σύστημα
- Την αύξηση της «προστιθέμενης» αξίας των αγροτικών περιοχών μέσω συγκεκριμένων στρατηγικών επιλογών όπως:
 1. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος και ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων
 2. Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας
 3. Η προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και αντιμετώπιση ή/και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
 4. Η ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές

Σκοπός του προγράμματος είναι η ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου και ο σχεδιασμός του αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα, στην ανάδειξη του πολυλειτουργικού χαρακτήρα των αγροτικών περιοχών και στην προστασία του περιβάλλοντος.

▪ **ΕΠΑΛΘ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014 – 2020**

Στόχοι:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης.
- Βιωσιμότητα της θαλάσσιας αλιείας και βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών που εξαρτώνται παραδοσιακά από την αλιεία.
- Προστασία και αποκατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των έμβιων πόρων, έλεγχος των αλιευτικών δραστηριοτήτων, συλλογή αλιευτικών

δεδομένων και βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

- Η ενίσχυση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου και ανταγωνιστικής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και η προώθηση της γαλαζίας ανάπτυξης και των θαλάσσιων δεξιοτήτων στην Ελλάδα.

▪ **Πρόγραμμα Κοινωνικού Εργασίας (Υπουργείο Εργασίας/ ΟΑΕΔ)**

Η δράση έχει ως στόχο την άμεση αντιμετώπιση της ανεργίας πληθυσμιακών ομάδων που συνεχίζουν να πλήττονται από την παρατεταμένη οικονομική κρίση και τη μακρά ύφεση που υπέστη η ελληνική οικονομία. Αποβλέπει στην ενίσχυση της απασχόλησης των ανέργων, στην ένταξη/επανένταξή τους στην αγορά εργασίας και ταυτόχρονα στην αναβάθμιση των παρεχόμενων προς τους πολίτες υπηρεσιών μέσω προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα.

Η δράση αποσκοπεί:

- στην επανασύνδεση των μακροχρονίως ανέργων και ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας,
- στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανέργων,
- στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών
- στη σύζευξη των παραγωγικών ικανοτήτων των ανέργων με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Περιφερειακά προγράμματα

Το ΕΣΠΑ, εκτός από τα τομεακά προγράμματα, περιλαμβάνει 13 πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ). Κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού προγράμματος που περιλαμβάνει έργα και δράσεις περιφερειακής κλίμακας, αξιοποιεί τα τοπικά πλεονεκτήματα και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι:

- ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Ηπείρου
- ΠΕΠ Θεσσαλίας
- ΠΕΠ Ιονίων Νήσων
- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας
- ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας
- ΠΕΠ Αττικής
- ΠΕΠ Πελοποννήσου
- ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου
- ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου
- ΠΕΠ Κρήτης

5.4. Προγράμματα ΕΕ

Πέραν των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, υπάρχουν διαθέσιμα και επιπλέον εργαλεία χρηματοδότησης κυρίως για τις επιχειρήσεις αλλά και για τους φορείς. Η μορφή της χρηματοδότησης μπορεί να είναι επιχορήγηση, επιστρεπτέα ενίσχυση, κεφάλαιο συνεισφοράς, επιδότηση επιτοκίου, εγγυοδοσία, φορολογικά κίνητρα ή άλλες απαλλαγές. Παίρνοντας μια βασική πληροφόρηση, από την ενότητα αυτή, για το είδος του κάθε προγράμματος και τις επενδύσεις που χρηματοδοτεί, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εντοπίσουν το πρόγραμμα που τους ενδιαφέρει και να επικοινωνήσουν με τον φορέα που το διαχειρίζεται.

Παρακάτω παρουσιάζονται προγράμματα χρηματοδότησης που προέρχονται από αμιγώς ευρωπαϊκά προγράμματα που διαχειρίζεται απευθείας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή :

▪ EUROPE FOR CITIZENS 2014 - 2020: Πρόγραμμα "Ευρώπη για τους Πολίτες" 2014 – 2020

Στόχοι:	<p>Γενικοί στόχοι του προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> - να συμβάλει στην κατανόηση των πολιτών όσον αφορά την Ένωση, την ιστορία και την πολυμορφία της, - να προαγάγει την ευρωπαϊκή ιθαγένεια και να βελτιώσει τις συνθήκες συμμετοχής των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά σε επίπεδο Ένωσης. <p>Ειδικό στόχοι του προγράμματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> - η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη μνήμη, την κοινή ιστορία, τις κοινές αξίες και τον σκοπό της Ένωσης, ήτοι να προάγει την ειρήνη, τις αξίες της και την ευημερία των λαών της, μέσα από την ανάπτυξη δημόσιου διαλόγου, προβληματισμού και δικτύων - η ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες και τα κοινά σε επίπεδο Ένωσης, μέσα από την ενίσχυση της κατανόησης των πολιτών όσον αφορά τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής της Ένωσης και την προώθηση ευκαιριών για κοινωνική και διαπολιτισμική δέσμευση και εθελοντισμό σε επίπεδο Ένωσης
Σκοπός:	<p>Το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες» 2014-2020, αποσκοπεί να ενθαρρύνει τα 500 εκατομμύρια κατοίκους της Ένωσης να διαδραματίσουν μεγαλύτερο ρόλο στην ανάπτυξη της Ένωσης. Μέσω της χρηματοδότησης προγραμμάτων και δραστηριοτήτων στις οποίες μπορούν να συμμετάσχουν οι πολίτες, το πρόγραμμα προωθεί την κοινή ιστορία και τις αξίες της Ευρώπης και δημιουργεί μια αίσθηση κοινής ευθύνης για τον τρόπο με τον οποίον αναπτύσσεται η Ένωση.</p>

▪ HORIZON 2020: Πρόγραμμα "Ορίζοντας 2020"

Στόχοι:	<p>Το Horizon 2020 έχει ως γενικό στόχο την οικοδόμηση μιας κοινωνίας και παγκοσμίως πρωτοπόρας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και στην καινοτομία σε ολόκληρη την Ένωση, προσελκύοντας επιπλέον έρευνα, ανάπτυξη και χρηματοδότηση στην καινοτομία και συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων της έρευνας και της βιώσιμης ανάπτυξης. Επίσης</p>
---------	--

	στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η Ευρώπη παράγει επιστήμη και τεχνολογία παγκοσμίου επιπέδου που δίνουν ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη.
Σκοπός:	Ο "Ορίζοντας 2020" (Horizon 2020), αποτελεί το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρηματοδότηση της Έρευνας και της Καινοτομίας την περίοδο 2014-2020 και αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Προτεραιότητα του νέου προγράμματος είναι η αξιοποίηση των επιστημονικών επιτευγμάτων σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, τα οποία προσφέρουν επιχειρηματικές ευκαιρίες και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των Ευρωπαίων πολιτών.

▪ **RIGHTS, EQUALITY AND CITIZENSHIP, 2014 - 2020: Πρόγραμμα Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια, 2014 – 2020**

Στόχοι:	<p>Το Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» υπερασπίζεται τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που εκλύουν τα άτομα από τη νομοθεσία της ΕΕ. Έχει στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - να προωθήσει την καταπολέμηση των διακρίσεων, - να καταπολεμήσει το ρατσισμό, την ξενοφοβία, την ομοφοβία και άλλες μορφές μη ανοχής, - να προωθήσει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, - να προωθήσει την ισότητα των φύλων και την συνεκτίμηση του φύλου στις διάφορες πολιτικές (gender mainstreaming), - να αποτρέψει τη βία κατά παιδιών, νέων, γυναικών και άλλων ομάδων που κινδυνεύουν, - να προωθήσει τα δικαιώματα του παιδιού, - να εξασφαλίσει την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ, - να προωθήσει τα δικαιώματα από την Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια, - και να υλοποιήσει τα δικαιώματα του καταναλωτή.
Σκοπός:	Σκοπός του προγράμματος είναι να συμβάλει στο να καταστούν στην πράξη τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των πολιτών, χάρη στην καλύτερη ενημέρωση τους και στη συνεκτικότερη εφαρμογή τους στην ΕΕ. Επίσης, στόχο αποτελεί να προάγει τα δικαιώματα του παιδιού, τις αρχές της απαγόρευσης των διακρίσεων και την ισότητα των φύλων.

▪ **CREATIVE EUROPE 2014-2020: Πρόγραμμα "Δημιουργική Ευρώπη" 2014-2020**

Στόχοι:	<p>Το Πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη διασφαλίζει και προωθεί την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα. Το πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη στοχεύει στην ενίσχυση των πολιτιστικών και δημιουργικών τομέων της Ευρώπης. Το Πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη απευθύνεται στην οπτικοακουστική βιομηχανία μέσα από το υπο-πρόγραμμα MEDIA και για τον πολιτιστικό τομέα, μέσω του υποπρογράμματος 'Πολιτισμός'. Επιπρόσθετα το Πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη περιλαμβάνει ένα κοινό δια - τομεακό σκέλος (Cross-sectorial strand) που συμπεριλαμβάνει ένα οικονομικό ταμείο εγγυήσεων για τις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες που θα ξεκινήσουν μετά το 2014.</p>
---------	---

Σκοπός:	<p>Το Πρόγραμμα 'ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ - CREATIVE EUROPE':</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διασφαλίζει και προωθεί την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα και τον πολιτιστικό πλούτο της Ευρώπης. - Συμβάλλει στους στόχους της Ευρώπης για ευφυή, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη. - Βοηθά τους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς να προσαρμοστούν στην ψηφιακή εποχή και στην παγκοσμιοποίηση. - Δημιουργεί νέες διεθνείς ευκαιρίες, αγορές και ακροατήρια. - Οικοδομεί πάνω στην επιτυχία των MEDIA, MEDIA Mundus και CULTURE.
----------------	--

▪ **LIFE 2014 – 2020**

Στόχοι:	<p>Οι στόχοι του προγράμματος LIFE συντίθενται στα κάτωθι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να συμβάλλει προς μια αποδοτική, φιλική προς το κλίμα, χαμηλών εκπομπών άνθρακα οικονομία, στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, διατηρώντας και βελτιώνοντας τη βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και ειδικότερα το δίκτυο Natura 2000 - Να προωθήσει την εφαρμογή και ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων στις πολιτικές και πρακτικές των κρατών – μελών - Να βελτιώσει την περιβαλλοντική και κλιματική διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα - Να υποστηρίξει την εφαρμογή του 7ου Προγράμματος Περιβαλλοντικής Δράσης
Σκοπός:	<p>Το πρόγραμμα LIFE αποτελεί το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον. Το LIFE συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», στηρίζει την εφαρμογή του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον και άλλες στρατηγικές και σχέδια της ΕΕ για το περιβάλλον και για το κλίμα.</p> <p>Στο πρόγραμμα LIFE (2014-2020), καθιερώνονται δύο υποπρογράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Για το Περιβάλλον <p>Το υπο-πρόγραμμα «Περιβάλλον» καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων (LIFE Environment and Resource Efficiency) II. LIFE Φύση και βιοποικιλότητα III. LIFE Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (LIFE Environmental Governance and Information) <ul style="list-style-type: none"> - Δράση για το κλίμα <p>Το υπο-πρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα» καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. LIFE Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (LIFE Climate Change Mitigation - CCM) II. LIFE Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (LIFE Climate Change Adaptation - CCA) III. LIFE Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (LIFE Climate Governance and Information - CGI)

▪ **COSME: Πρόγραμμα για την Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων και των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων**

Στόχοι:	<p>Το πρόγραμμα στοχεύει στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση - Δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη δημιουργία και την ανάπτυξη των ΜΜΕ - Ενθάρρυνση της επιχειρηματικής κουλτούρας στη Ευρώπη - Ενδυνάμωση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων - Υποστήριξη της διεθνοποίησης των ΜΜΕ και βελτίωση της πρόσβασής τους στις αγορές
Σκοπός:	<p>Το πρόγραμμα Cosme αποσκοπεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> - στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων της ΕΕ - στην ενθάρρυνση του επιχειρηματικού πνεύματος - στην προαγωγή της δημιουργίας και Ανάπτυξης των ΜΜΕ <p>Σε διακρατικό επίπεδο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η αντιμετώπιση του κατακερματισμού της αγοράς στην ενιαία αγορά - Η διευκόλυνση της υιοθέτησης βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα κράτη μέλη

▪ **EaSI: Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία**

Στόχοι:	<p>Οι κύριοι στόχοι του EaSI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση της οικειοποίησης των στόχων της ΕΕ και του συντονισμού της δράσης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο στους τομείς της απασχόλησης, των κοινωνικών υποθέσεων και της κοινωνικής ένταξης. - Υποστήριξη της ανάπτυξης επαρκών συστημάτων κοινωνικής προστασίας και πολιτικών για την αγορά εργασίας, μέσω της προαγωγής της χρηστής διακυβέρνησης, της αμοιβαίας μάθησης και της κοινωνικής καινοτομίας. Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας της ΕΕ και διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της. - Προώθηση της γεωγραφικής κινητικότητας και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης μιας ανοικτής αγοράς εργασίας. - Ενίσχυση της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας μικροχρηματοδοτήσεων για ευάλωτες ομάδες και πολύ μικρές επιχειρήσεις, και αναβάθμιση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις κοινωνικές επιχειρήσεις.
Σκοπός:	<p>Σκοπός του EaSI είναι η στήριξη της απασχόλησης, της κοινωνικής πολιτικής και της εργασιακής κινητικότητας σε ολόκληρη την ΕΕ.</p>

▪ **ERASMUS +**

Στόχοι:	<p>Το πρόγραμμα στοχεύει και στηρίζει την ανάπτυξη δράσεων, συνεργασιών και εργαλείων που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τη στρατηγική Ευρώπη 2020 και τις προτεραιότητές της. Επίσης παρέχει την ευκαιρία σε, περισσότερα από 4 εκατομμύρια, Ευρωπαίους να σπουδάσουν, να εκπαιδευτούν και να αποκτήσουν εργασιακή πείρα ή να εργαστούν εθελοντικά</p>
---------	---

	στο εξωτερικό. Το πρόγραμμα στηρίζει διακρατικές συνεργασίες μεταξύ ιδρυμάτων και οργανισμών στους τομείς της εκπαίδευσης της κατάρτισης και της νεολαίας ώστε να ενισχυθεί η συνεργασία και να γεφυρωθεί ο κόσμος της εκπαίδευσης με τον κόσμο της εργασίας με απώτερο στόχο να καλυφθούν οι ελλείψεις δεξιοτήτων που αντιμετωπίζουμε στην Ευρώπη. Στηρίζονται, επιπλέον, οι εθνικές προσπάθειες εκσυγχρονισμού των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας. Στον τομέα του αθλητισμού χρηματοδοτεί τοπικές δράσεις και διασυνοριακά σχέδια αντιμετώπισης προβλημάτων στημένων αγώνων, ντόπιγκ, βίας και ρατσισμού.
Σκοπός:	Το ERASMUS + είναι ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων και απασχολησιμότητας, στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της εργασίας των νέων.

▪ **JUSTICE: Πρόγραμμα "Δικαιοσύνη"**

Στόχοι:	Στόχος του προγράμματος είναι: - να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ε.Ε. στον τομέα της αστικής και ποινικής δικαιοσύνης. - να διασφαλίσει την απρόσκοπτη πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται σε διασυνοριακές νομικές υποθέσεις στην Ευρώπη - η καταπολέμηση των ναρκωτικών και της εγκληματικότητας
Σκοπός:	Το πρόγραμμα Δικαιοσύνη υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού τομέα για τη δικαιοσύνη και τα δικαιώματα, με έμφαση σε δραστηριότητες με αυξημένη προστιθέμενη αξία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο γενικός στόχος του προγράμματος είναι να βοηθήσει στη δημιουργία ενός πραγματικά ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης, με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη και θα εξασφαλίσει πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη. Θα προωθήσει τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, θα βοηθήσει στην εκπαίδευση των νομικών επαγγελματιών και θα στηρίξει τη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση των ναρκωτικών

▪ **ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ "ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ" (ΔΣΕ)**

Στόχοι:	Το πρόγραμμα στοχεύει να καταστήσει την οικονομία της Ευρώπης περισσότερο πράσινη, προωθώντας καθαρότερους τρόπους μεταφοράς, ευρωζωνικές συνδέσεις υψηλής ταχύτητας και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η ΔΣΕ χωρίζεται σε τρεις τομείς: - Μεταφορές, - Ενέργεια - Τηλεπικοινωνίες
Σκοπός:	Το Πρόγραμμα «Συνδέοντας την Ευρώπη» χρηματοδοτεί έργα που συμπληρώνουν τους δεσμούς που λείπουν από τον Ευρωπαϊκό ενεργειακό, μεταφορικό και ψηφιακό κορμό.

▪ **THIRD EU HEALTH PROGRAMME 2014-2020: 3ο Πρόγραμμα Δράσης της ΕΕ στον τομέα της Υγείας (2014-2020)**

Στόχοι:	Οι κύριοι στόχοι του Προγράμματος Υγεία για Ανάπτυξη είναι : - Βελτίωση της υγείας , πρόληψη ασθενειών και ενθάρρυνση υποστηρικτικού περιβάλλοντος για υγιή διαβίωση. - Προστασία πολιτών από σοβαρές διασυννοριακές απειλές στην υγεία. - Συνεισφορά στην καινοτομία, αποδοτικότητα και βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας. - Διευκόλυνση στην καλύτερη και ασφαλέστερη πρόσβαση στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης για τους πολίτες της Ένωσης.
Σκοπός:	Σκοπός του Προγράμματος είναι να υποστηρίζει τους στόχους της στρατηγικής υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να συμπληρώνει, να στηρίζει και να προσθέτει αξία στις πολιτικές των κρατών - μελών που στοχεύουν στη βελτίωση της υγείας των πολιτών της Ένωσης, στην προαγωγή της καλής υγείας και στην πρόληψη των νόσων και στην προστασία των πολιτών από διασυννοριακές απειλές για την υγεία.

▪ **ELENA: European Local ENergy Assistance**

Στόχοι:	Στόχος του ELENA είναι να χρηματοδοτηθούν επενδυτικά προγράμματα τα οποία αφορούν: - Επενδύσεις στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια, συμπεριλαμβανομένων των κατοικιών κοινωνικής στέγασης και του φωτισμού οδών και πλατειών - Ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) στο δομημένο περιβάλλον - Επενδύσεις σε αναβάθμιση, επέκταση ή την κατασκευή νέων δικτύων τηλεθέρμανσης / τηλεψύξης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων που βασίζονται σε συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού (CHP), αποκεντρωμένα συστήματα CHP (σε κτίριο ή επίπεδο γειτονιάς) - Αστικές μεταφορές προκειμένου να υποστηριχθεί η αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
Σκοπός:	Το πρόγραμμα ELENA είναι ένα «ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό μέσο» το σκοπός του οποίου είναι να παρέχει τεχνική βοήθεια στις περιφερειακές και τοπικές αρχές για την επιτάχυνση των επενδυτικών προγραμμάτων τους σχετικά με τους τομείς της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των βιώσιμων μέσων μεταφοράς.

▪ **CONSUMER PROGRAMME: Πρόγραμμα Καταναλωτών**

Στόχοι:	Ο γενικός στόχος του προγράμματος είναι να εξασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, να τους δοθεί μεγαλύτερη δύναμη και να τεθούν στο επίκεντρο της εσωτερικής αγοράς μέσα στο πλαίσιο μιας γενικής στρατηγικής για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Αυτό θα το επιτύχει το πρόγραμμα συμβάλλοντας στην προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των νόμιμων και οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και στην προώθηση του
---------	--

	<p>δικαιώματός τους στην πληροφόρηση, την εκπαίδευση και την αυτοοργάνωση για λόγους διαφύλαξης των συμφερόντων τους, και στην υποστήριξη της ενσωμάτωσης των συμφερόντων των καταναλωτών σε άλλους τομείς πολιτικής. Το πρόγραμμα συμπληρώνει, υποστηρίζει και παρακολουθεί τις πολιτικές των κρατών μελών.</p> <p>Ο γενικός στόχος επιδιώκεται μέσω των ακόλουθων ειδικών στόχων:</p> <p>α) Στόχος I – Ασφάλεια: εδραίωση και ενίσχυση της ασφάλειας των προϊόντων μέσω της αποτελεσματικής εποπτείας της αγοράς, σε ολόκληρη την Ένωση.</p> <p>β) Στόχος II – Πληροφόρηση και εκπαίδευση των καταναλωτών και στήριξη των οργανώσεων των καταναλωτών</p> <p>γ) Στόχος III – Δικαιώματα και έννομη προστασία των καταναλωτών</p> <p>δ) Στόχος IV – Επιβολή της εφαρμογής των δικαιωμάτων των καταναλωτών</p>
Σκοπός:	<p>Το πρόγραμμα για τους Καταναλωτές έχει ως σκοπό να βοηθήσει τους πολίτες να απολαμβάνουν πλήρως τα δικαιώματά τους ως καταναλωτές, να παρέχει στήριξη προς την ανάπτυξη, την καινοτομία και την υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020, όσο επίσης και την ενεργή συμμετοχή στην ενιαία αγορά</p>

▪ **HERCULE III PROGRAMME 2014 - 2020**

Στόχοι:	<p>Ο γενικός στόχος του προγράμματος είναι η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και η ενίσχυση με τον τρόπο αυτό της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και η διασφάλιση της προστασίας των χρημάτων των φορολογουμένων. Οι επιχειρησιακοί στόχοι του προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - βελτίωση, πέραν των επιπέδων που έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα, της πρόληψης και της διερεύνησης των περιπτώσεων απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων με την ενίσχυση της διεθνικής και πολυτομεακής συνεργασίας· - βελτίωση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης από απάτες, με τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών, καθώς και της ανταλλαγής προσωπικού· - ενίσχυση της καταπολέμησης της απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων μέσω της παροχής τεχνικής και επιχειρησιακής στήριξης σε εθνικές αρχές ερευνών και ιδίως σε τελωνειακές αρχές και σε αρχές επιβολής του νόμου· - περιορισμός της νυν γνωστής έκθεσης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης σε απάτες, διαφθορά και άλλες παράνομες δραστηριότητες προκειμένου να μειωθεί η ανάπτυξη της παραοικονομίας σε βασικούς τομείς κινδύνου όπως η οργανωμένη απάτη, μεταξύ άλλων το λαθρεμπόριο και η παραποίηση τσιγάρων· - ενίσχυση του βαθμού ανάπτυξης της ειδικής νομικής και δικαστικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης έναντι της απάτης μέσω της προώθησης της συγκριτικής ανάλυσης της νομοθεσίας.
---------	--

Σκοπός:	Το πρόγραμμα υιοθετήθηκε για να προωθήσει δράσεις κατά της απάτης, της διαφθοράς και άλλες παράνομες δραστηριότητες που επηρεάζουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.
---------	---

5.5. Άλλα Χρηματοδοτικά Εργαλεία

Εκτός από τις ως άνω χρηματοδοτικές δυνατότητες, χρηματοδότηση για την υλοποίηση έργων σε τοπικό επίπεδο μπορεί να εξασφαλιστεί από τα εργαλεία:

▪ Συμπράξεις Δημοσίου - Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.)

Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ. νόμος 3389/05) είναι μορφές συνεργασίας των Δημοσίων Φορέων μέσα στους οποίους περιλαμβάνεται και η Τοπική Αυτοδιοίκηση με επιχειρήσεις του Ιδιωτικού Τομέα, που αποσκοπούν στον σχεδιασμό, στην κατασκευή, στη χρηματοδότηση και διαχείριση δημόσιων έργων υποδομής και στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και στην αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας.

Η επιλογή των ιδιωτών που αναλαμβάνουν ένα έργο ΣΔΙΤ γίνεται μετά από δημόσιο διαγωνισμό. Οι ΣΔΙΤ υλοποιούνται με συμβάσεις, στις οποίες περιγράφονται λεπτομερώς όλες οι παράμετροι του έργου, τόσο κατά την περίοδο κατασκευής όσο και κατά την περίοδο λειτουργίας, καθώς και οι υποχρεώσεις τόσο του Ιδιωτικού όσο και του Δημόσιου τομέα. Τα έργα που υλοποιούνται με ΣΔΙΤ επιστρέφονται στο Δημόσιο μετά από συγκεκριμένη περίοδο λειτουργίας, όπως αυτή ορίζεται στη σύμβαση.

▪ Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσης (Σ.Ε.Α.)

Η ΣΕΑ επιτρέπει τη χρηματοδότηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης μέσω προβλεπόμενων μειώσεων του ενεργειακού κόστους. Καθώς οι επενδύσεις εξοφλούνται άμεσα από την εξοικονόμηση κόστους, δεν υπάρχει ανάγκη κεφαλαίου κίνησης από την πλευρά του δικαιούχου. Επίσης η ΣΕΑ δίνει τη δυνατότητα βελτίωσης των υποδομών σε οργανισμούς/επιχειρήσεις χωρίς να χρειάζεται να έχουν τεχνικές γνώσεις, δεξιότητες ενεργειακής διαχείρισης και αρχικό κεφάλαιο. Η Σ.Ε.Α είναι η συμβατική συμφωνία που καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ του δικαιούχου και του παρόχου ενεργειακής υπηρεσίας (κατά κανόνα ΕΕΥ: Επιχείρηση Ενεργειακών Υπηρεσιών), με αντικείμενο την εφαρμογή μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και σύμφωνα με την οποία το οικονομικό αντάλλαγμα του παρόχου για την πραγματοποιούμενη επένδυση συναρτάται από το μεταξύ αυτών συμβατικά οριζόμενο επίπεδο βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.

▪ Συμβάσεις Παραχώρησης

Είναι ένα είδος εταιρικής σχέσης μεταξύ του δημόσιου τομέα και μιας (συνήθως) ιδιωτικής εταιρείας που έχει αποδείξει την προστιθέμενη αξία της σε έναν συγκεκριμένο τομέα, (πχ υλοποίηση έργων υποδομής). Μέσω των παραχωρήσεων κινητοποιούνται ιδιωτικά κεφάλαια και τεχνογνωσία, που συμπληρώνουν δημόσιους πόρους, και πραγματοποιούνται νέες επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές και υπηρεσίες, χωρίς να αυξάνεται το δημόσιο χρέος. Σύμφωνα με το νόμο ν. 4413/16 «συμβάσεις παραχώρησης» νοούνται συμβάσεις παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών.

▪ **Ενεργειακές Κοινότητες**

Η Ενεργειακή Κοινότητα (Ε. Κοιν.) είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (ν. 4430/2016 (Α' 205)) και της καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας και την προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας, την παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ενέργειας, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσω της δραστηριοποίησης στους τομείς των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), της Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), της ορθολογικής χρήσης ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας, των βιώσιμων μεταφορών, της διαχείρισης της ζήτησης και της παραγωγής, διανομής και προμήθειας ενέργειας. Με τον Νόμο για τις Ενεργειακές Κοινότητες, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας εισάγει την ενεργειακή δημοκρατία, δίνοντας τη δυνατότητα στους πολίτες, τους τοπικούς φορείς (δήμοι και οι περιφέρειες) και σε μικρές και μεσαίες τοπικές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν στην ενεργειακή μετάβαση και τον ενεργειακό σχεδιασμό, μέσω της άμεσης ενεργής εμπλοκής τους σε ενεργειακά εγχειρήματα, με προτεραιότητα στα εγχειρήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και εξοικονόμησης που συνεπάγονται ήπιες περιβαλλοντικές παρεμβάσεις. Με αυτό τον τρόπο οι πολίτες και οι υπόλοιποι τοπικοί φορείς αποκτούν διττό ρόλο ως καταναλωτές και ως παραγωγοί ενέργειας (prosumers). Η προϋπόθεση δημιουργίας συνεργιών και συνεργασιών μεταξύ διαφόρων τοπικών φορέων, στο πλαίσιο των Ενεργειακών Κοινοτήτων, έχει ως απώτερο στόχο τη δημιουργία κοινωνικών συναινέσεων, καθώς και την ενίσχυση της κοινωνικής αποδοχής των έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

▪ **Crowdfunding: Χρηματοδότηση από το πλήθος**

Η λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Crowdfunding δίνει τη δυνατότητα στους τοπικούς φορείς να βρουν νέους τρόπους αναζήτησης επενδύσεων και εύρεσης πόρων για δράσεις. Η υλοποίηση της πλατφόρμας για ένα Δήμο αποτελεί μια μοναδική στρατηγική ευκαιρία με απτά οφέλη σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο επίπεδο.

Τα οφέλη για του Crowdfunding για έναν φορέα είναι τα εξής:

- Άντληση χρηματοδότησης μέσω Δωρεών με σύγχρονο, αποτελεσματικό τρόπο και με διεθνείς μεθοδολογίες CrowdFunding, οι οποίες είναι συμβατές με το ελληνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο
- Δημιουργία ανοιχτής γραμμής επικοινωνίας με τα μέλη, τους φορείς, την πολιτεία και την ευρύτερη κοινωνία
- Ανάπτυξη συμμετοχικής Διαδικασίας Λήψης Αποφάσεων
- Συνδιαμόρφωση Ιδεών, Προτάσεων και Λύσεων
- Προώθηση της Διαφάνειας και της Λογοδοσίας

Η συμμετοχική χρηματοδότηση μπορεί να αποτελέσει μία πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης κυρίως κοινωφελών δράσεων και για την ΤΑ, της οποίας η αποτελεσματική λειτουργία της σήμερα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη δημιουργία ενός πλαισίου συμμετοχικής λήψης αποφάσεων, ενίσχυσης της διαφάνειας και της λογοδοσίας και

υποστήριξης δράσεων πληθοπορισμού (crowdsourcing), με στόχο πάντα τη διαρκή βελτίωση των υπηρεσιών προς τους πολίτες, την τοπική ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα

Οι στόχοι λειτουργίας και χρήσης της πλατφόρμας είναι:

- Οι δωρεές χρησιμοποιούνται κυρίως για τη χρηματοδότηση κοινωφελών και φιλανθρωπικών σκοπών ή για τη χρηματοδότηση της τέχνης, του Δημοσίου ή Δημοσίων Φορέων που εκτελούν ένα έργο γενικού συμφέροντος.
- Οι επενδυτές-δωρητές χρηματοδοτούν έργα ή προσπάθειες/ενέργειες της επιλογής τους για λόγους ηθικής ικανοποίησης, χωρίς αντάλλαγμα ή λαμβάνοντας κάποιο μη-χρηματικό αντίτιμο που ενδεχομένως προσφέρει ο εκάστοτε Φορέας, το οποίο μπορεί να είναι ένα ευχαριστήριο σημείωμα ή ένα δώρο συμβολικής/αναμνηστικής αξίας.
- Μέσα από την πλατφόρμα δημοσιεύονται ανοικτές προσκλήσεις για υποστήριξη έργων που αφορούν τον πολιτισμό, τις υποδομές, έργα και δράσεις τις κοινωνίας πολιτών κ.ά.
- Η ανάληψη πολιτικής πρωτοβουλίας εκ μέρους του φορέα με την οποία υιοθετεί και εφαρμόζει καινοτόμους τεχνολογικούς μηχανισμούς για προσέλκυση δωρεών σε αυτόν μέσω συλλογικής χρηματοδότησης

▪ Ταμείο Υποδομών (ΤΑΜΥΠΟΔ)

Η χρηματοδότηση και υλοποίηση των επενδύσεων μέσω του Ταμείου αναμένεται να συμβάλλει στην επίτευξη των κάτωθι στόχων του ΕΤΠΑ:

- - Θεματικός Στόχος 4: Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
- - Θεματικός Στόχος 6: Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Σκοπός του Ταμείου Υποδομών είναι να προσφέρει ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα για την υλοποίηση μικρών και μεσαίων έργων, με έμφαση στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος και της αστικής ανάπτυξης. Έργα στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας και της αστικής ανάπτυξης θα μπορέσουν να υλοποιηθούν καλύπτοντας υπάρχουσες ανάγκες, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της απασχόλησης, στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και των επενδύσεων. Ο προγραμματισμός του νέου Ταμείου δύναται να συμπεριλάβει την αξιοποίηση της πρακτικής των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)

5.6. Προγράμματα χρηματοδότησης για παρεμβάσεις στον οικιστικό χώρο

Η προσέλκυση και η εξασφάλιση χρηματοδοτικών πόρων για την υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης στην Ευρώπη αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο, αποτελεί διαχρονικά τον κρισιμότερο ίσως παράγοντα για την επιτυχημένη υλοποίηση των σχετικών πολιτικών. Οι πόροι μπορεί να προέρχονται τόσο από το δημόσιο όσο και από το ιδιωτικό τομέα, με τις πλέον σύγχρονες προσεγγίσεις να δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη συμμετοχή του ιδιωτικού κεφαλαίου. Παράλληλα, οι πόροι από τα προγράμματα της

Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούν μια βασική παράμετρο τα τελευταία χρόνια, για την υλοποίηση των προγραμμάτων αστικών αναπλάσεων .

Ο ιδιωτικός τομέας πλέον επενδύει (ενδεχομένως μαζί με το δημόσιο τομέα) κεφάλαια που θα αποδίδουν κέρδη κυρίως μέσω της αξιοποίησης του χάσματος μεταξύ πραγματικών και δυνητικών τιμών γης (στο ξεκίνημα μιας ανάπλασης αυτό είναι μια υπόθεση, δεν είναι δεδομένο, επομένως υπάρχει και ένα επιχειρηματικό ρίσκο). Η ιδέα είναι ότι μέσω της ανάπλασης και των επενδύσεων που θα γίνουν θα αυξηθούν οι τιμές γης σε σχέση με τις υφιστάμενες και με αυτόν τον τρόπο θα επανέλθει το κεφάλαιο και στο δημόσιο αλλά και στον ιδιωτικό τομέα (τα κέρδη μπορεί να επανεπενδυθούν και σε άλλες περιοχές). Αυτή η πτυχή που συνδέεται με την αγορά γης έχει μεγάλη σημασία για τη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων αστικής αναγέννησης.

Στην Ελλάδα, σήμερα υπάρχει ένα έλλειμμα γύρω από την πρόβλεψη και θεσμική κατοχύρωση εργαλείων για τη χρηματοδότηση και την υποστήριξη προγραμμάτων αστικής ανάπλασης. Όπως διαπιστώνεται, η πλειονότητα των πόρων προέρχεται είτε από ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις (Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία) είτε από δωρεές και χορηγίες μεγάλων ιδρυμάτων. Χαρακτηριστικές είναι οι πρόσφατες περιπτώσεις δωρεάς του Ιδρύματος Ωνάση για την μελέτη ανάπλασης του κέντρου της Αθήνας και της οδού Πανεπιστημίου, καθώς και της δωρεάς του Ιδρύματος Σ. Νιάρχου για την μελέτη της ολοκληρωμένης ανάπλασης του Φαληρικού Όρμου, την χρηματοδότηση της μελέτης και των έργων ανάπλασης για τη νέα Εθνική Βιβλιοθήκη και τη Λυρική Σκηνή στο Δέλτα του Φαλήρου, στον χώρο του παλαιού ιπποδρόμου.

Στις παραδοσιακές μορφές χρηματοδότησης έργων ανάπλασης εντάσσονται οι επιχειρηγίες του Δημοσίου, οι εξ ολοκλήρου δημόσιες χρηματοδοτήσεις που μπορεί να συνδυάζονται και με συγχρηματοδοτήσεις από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως αναλύεται στη συνέχεια). Η χρηματοδότηση έργων αστικής αναζωογόνησης εξ ολοκλήρου με δημόσια κεφάλαια, κρίνεται ως μη βιώσιμη πρακτική στο σύνολο των ανεπτυγμένων και σύγχρονων κρατών.

Μερικά παραδείγματα από σύγχρονες λύσεις χρηματοδότησης έργων αναπλάσεων είναι τα παρακάτω:

- Συμπράξεις Δημοσίου Ιδιωτικού Κεφαλαίου- PPPs: Η δημιουργία συμπράξεων μεταξύ του Δημοσίου και του Ιδιωτικού Τομέα, γνωστών στη διεθνή βιβλιογραφία και ως PPPs (Public Private Partnerships) φαίνεται να αποτελεί το καταλληλότερο εργαλείο για την επιτυχημένη εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπλασης, που από τη φύση τους, απαιτούν πολύπλοκους χειρισμούς και εξειδικευμένη γνώση.
- Το χρηματοοικονομικό εργαλείο JESSICA και οι νέες τάσεις Ευρωπαϊκών Χρηματοδοτήσεων : Η πρωτοβουλία JESSICA, που εισάγεται κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, αποτέλεσε ένα καινοτόμο χρηματοοικονομικό εργαλείο υποστήριξης και υλοποίησης βιώσιμων επενδύσεων στις αστικές περιοχές – έργα που πρέπει να προβλέπονται/εντάσσονται στο πλαίσιο ολοκληρωμένων σχεδίων αστικών αναπλάσεων. Η χρηματοοικονομική ικανότητα - βιωσιμότητα μιας παρέμβασης, καθοδηγεί πλέον τις επιλογές για αναμόρφωση του οικιστικού χώρου, ενώ η προσέλκυση του ιδιωτικού κεφαλαίου φαίνεται να βρίσκεται στο επίκεντρο των προωθούμενων πολιτικών (EIB, 2008).

5.7. Εργαλεία Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης

Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενο στάδιο της έρευνας, η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ σταδιακά επικεντρώνεται στα «ανταγωνιστικά» πλεονεκτήματα που μπορούν να εντοπιστούν με μοναδικό τρόπο σε συγκεκριμένους τόπους. Ως βασική συνιστώσα της αναπτυξιακής διαδικασίας για περιφέρειες και χωρικές ενότητες εν γένει αναδεικνύεται η έννοια του εδαφικού κεφαλαίου και η διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου «κατά τόπους» ανάπτυξης. Ως επιχειρησιακή έκφραση της θεώρησης αυτής, οι κατευθύνσεις για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο (2014-2020) εισήγαγαν νέες μεθόδους για την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής, οι οποίες εμπλέκουν και κινητοποιούν τις τοπικές κοινότητες, με σκοπό την υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων όπως η «τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία κοινοτήτων» και οι «ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις» που υλοποιούνται σύμφωνα με τα χωρικά χαρακτηριστικά λειτουργικών περιοχών.

▪ Τοπικά προγράμματα ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ) εφαρμόζεται ως εργαλείο πολιτικής στις αγροτικές περιοχές από το 1991 (ως LEADER) και στις αλιευτικές περιοχές (ως Άξονας 4 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας) από το 2007. Αποτελεί ένα επιμέρους εργαλείο σε υποπεριφερειακό επίπεδο, το οποίο λειτουργεί συμπληρωματικά προς τη λοιπή αναπτυξιακή υποστήριξη σε τοπικό επίπεδο. Το πρόγραμμα LEADER σχεδιάστηκε να ενισχύσει την αγροτική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο και αναδείχθηκε σε εργαλείο με υψηλό βαθμό αποδοχής σε όλη την Ευρώπη. Η ίδια μέθοδος υλοποίησης έχει προωθηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε άλλες πρωτοβουλίες όπως οι URBAN και EQUAL αλλά και στην υλοποίηση της ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα της αλιείας.

Ως βασικά πλεονεκτήματα των στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ αναδεικνύονται:

- Ο σχεδιασμός και η επιλογή των έργων γίνεται από τους τοπικούς φορείς και η τοπική κοινωνία αποκτά ρόλο ενεργού εταίρου.
- Οι στρατηγικές μπορούν να είναι περισσότερο ευέλικτες από άλλες προσεγγίσεις.
- Διαθέτουν διευρυμένο πεδίο εφαρμογής δίνοντας τη δυνατότητα εστίασης σε προκλήσεις όπως η κοινωνική ένταξη, η κλιματική αλλαγή, η ανεργία, οι διασυνδέσεις μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών κα.

Ενδεικτικά βήματα εκπόνησης της στρατηγικής ΤΑΠΤΟΚ ²¹:

- Διεργασίες κινητοποίησης των τοπικών φορέων
- Προπαρασκευαστικές ενέργειες - Προκαταρκτική ανάλυση δευτερογενών πηγών πληροφόρησης
- Οριστικοποίηση της περιοχής εφαρμογής ΤΑΠΤΟΚ .
- Προκαταρκτικές συνεντεύξεις με τους κύριους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς.
- Δημόσιες συναντήσεις με τους τοπικούς φορείς και την τοπική κοινωνία
- Σύνοψη των προτάσεων των τοπικών φορέων

21. Από τον ΟΔΗΓΟ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΤΑΠΤΟΚ του ΠΕΠ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2014-2020.

- Δημιουργία συναίνεσης / συμφωνίας επί των αρχών της στρατηγικής
- Κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης

▪ **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις**

Για τη χρηματοδότηση στρατηγικών σχεδίων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, προβλέπονται στο «Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020» οι «Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις» (ΟΧΕ) με στόχο την παραγωγική ανασυγκρότηση και τη σταδιακή απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος σε συγκεκριμένες χωρικές ενότητες. Καλύπτουν τόσο περιοχές που παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα, όσο και χωρικές ενότητες με αναπτυξιακές δυνατότητες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να μεγιστοποιηθούν με βάση ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο.

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της χωρικής στρατηγικής και του σχεδίου εφαρμογής των ΟΧΕ επιδιώκεται μέσω της συμπληρωματικότητας και συνεκτικότητας των προτεινόμενων δράσεων καθώς και με την αντιπροσωπευτικότητα του συστήματος διακυβέρνησης. Ως γενικοί στόχοι αναφέρονται η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και απασχόλησης, η με κοινωνικούς όρους βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών και η διατήρηση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με όρους αειφορίας. Για την προετοιμασία των ΟΧΕ, γίνεται αρχικά εντοπισμός του «τοπικού αναπτυξιακού δυναμικού» και στη συνέχεια διαμόρφωση των κύριων επιλογών για τη χρήση του εργαλείου, συνυπολογίζοντας στοιχεία όπως οι κύριες αναπτυξιακές επιλογές του ΠΕΠ και της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, ο χωρικός σχεδιασμός, τα πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα των ΟΤΑ α' βαθμού ή άλλα τοπικά αναπτυξιακά σχέδια²².

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα Ταμεία ΕΚΤ, ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής, μέσω συνδυασμένων επενδύσεων, με αναφορά σε δύο τουλάχιστον Άξονες Προτεραιότητας και με συνδυασμό μίας ή περισσότερων συμπληρωματικών επενδυτικών προτεραιοτήτων από διαφορετικούς θεματικούς στόχους, ενός ή περισσότερων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Κανονισμός 1303/2013, άρθρο 96.1.γ). Προβλέπεται ωστόσο και η δυνατότητα κάλυψης χρηματοδοτικών αναγκών από άλλα εργαλεία (Jessica, Jeremie, Elena), προγράμματα (Horizon 2020, Life+, εθνικά προγράμματα, κλπ.) καθώς και κρατικές ενισχύσεις.

Τον επιτελικό συντονισμό του εγχειρήματος έχει η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) του Υπουργείου Οικονομίας ενώ οι κατά τόπους Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ) έχουν αρμοδιότητα για τη διαχείριση, παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής επιλέγοντας τις προτάσεις που θα χρηματοδοτηθούν. Η διαμόρφωση των σχετικών σχεδίων γίνεται από τις Αστικές Αρχές που μπορεί να είναι Δημοτικές αρχές ή Δίκτυα Δήμων με διάφορες μορφές. Την υλοποίηση των σχεδίων αναλαμβάνουν Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης. Στο σχεδιασμό των ΟΧΕ ζητείται η περιγραφή του επιμέρους Συστήματος διακυβέρνησης με ανάλυση του ρόλου και των

22. Βλ. αναλυτικά: ΥΠΟΙΚ (2015) «ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων ως εργαλείων Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020», Αριθ.Πρωτ.81168/ΕΥΣΣΑ 1796/30.07.2015, ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ, ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΣΠΑ.

αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων. Επίσης προβλέπεται η διενέργεια διαβούλευσης με καταγραφή των αποτελεσμάτων.

Το εργαλείο μπορεί να εφαρμοστεί σε ευρύ φάσμα περιοχών με συγκεκριμένες προκλήσεις, περιοχές με ιδιαίτερα προβλήματα κοινωνικοοικονομικής ανασυγκρότησης, μειονεκτικές γεωγραφικές περιοχές, περιοχές με προστατευμένο φυσικό περιβάλλον κλπ. Στην περίπτωση μας, ενδιαφέρον έχουν οι ΟΧΕ εκτός αστικών περιοχών που υιοθετήθηκαν από την Ελλάδα και για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει εφαρμοστεί σχετική στρατηγική στην περιοχή της Μάνης. Όπως αναφέρεται στο «Σχέδιο Αναπτυξιακής Στρατηγικής ΟΧΕ Μάνης» η περιοχή παρέμβασης αποτελεί έναν ενιαίο πολιτιστικό πόλο έλξης διεθνούς εμβέλειας, με πλήθος ανεκμετάλλετων συγκριτικών πλεονεκτημάτων και περιλαμβάνει τους Δήμους Ανατολικής και Δυτικής Μάνης²³.

Βασικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης αποτελούν:

- Ο ορεινός χαρακτήρας της
- η έντονη δημογραφική γήρανση
- η υψηλή ανεργία, ιδιαίτερα στους νέους.
- ο περιορισμένος ρόλος του δευτερογενή τομέα και ιδιαίτερα της μεταποίησης στην τοπική παραγωγική διάρθρωση.
- η θετική εξέλιξη και προοπτική του τουριστικού κλάδου.
- το χαμηλότερο επίπεδο εισοδήματος των κατοίκων σε σχέση με την Περιφέρεια

Το πρόγραμμα που εγκρίθηκε έχει συνολικό προϋπολογισμό 12.000.000 ευρώ και στους στόχους περιλαμβάνονται η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και απασχόλησης, η με κοινωνικούς όρους βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών και η διατήρηση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, με βάση την αειφόρο προσέγγιση της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Ενδιαφέρον παράδειγμα είναι και αυτό της ευρύτερη περιοχή του Άξονα Κατακόλου – Αρχαίας Ολυμπίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Η παρέμβαση έχει σχεδιαστεί στη βάση της αμφίδρομης σχέσης τουρισμού-πολιτισμού και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων. Μια «διαδρομή» γίνεται η αφορμή για τη δημιουργία ενός επώνυμου προϊόντος πολιτιστικού - τουρισμού, το οποίο καλείται να επαναπροσδιορίσει τη σύστασή του και να εμπλουτίσει την αλυσίδα αξίας του²⁴.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου φέρεται να προωθεί την υλοποίηση Στρατηγικής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την περιοχή του Ταυγέτου σε συνεργασία με τους Δήμους Καλαμάτας και Σπάρτης.

Σχετικά εργαλείο στο θεσμικό πλαίσιο χωρικού σχεδιασμού της Ελλάδας είναι οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και το Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) του ν.2742/1999 (άρθρα 11 και 12 αντίστοιχα). Τα ΣΟΑΠ

23. Σχέδιο Αναπτυξιακής Στρατηγικής και Σχέδιο Δράσης ΟΧΕ Μάνης:

https://www.anatolikimani.gov.gr/files/items/3/3423/paradoteo_anaptyxiakis_stratigikis.pdf

24. Βλ. αναλυτικά ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ για άλλες χωρικές Στρατηγικές στην ευρύτερη περιοχή του Άξονα Κατακόλου – Αρχαίας Ολυμπίας (πρόσβαση 08.07.20):

<http://dytikiellada.gr/wp-content/uploads/2019/03/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%9F%CE%A7%CE%95-%CE%97%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%82.pdf>

καταρτίζονται «για την προώθηση ολοκληρωμένων στρατηγικών αστικού σχεδιασμού σε πόλεις ή τμήματά τους». Οι ΠΕΧΠ τοποθετούνται, μεταξύ της περιφερειακής και της τοπικής κλίμακας κι έχουν αποκαταστατικό, ρόλο καθώς αφορούν σε περιοχές οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερα ή/και σημαντικά προβλήματα χωρικής ανάπτυξης όπως μεταξύ άλλων, οι περιοχές οι οποίες εμφανίζουν ιδιαίτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά (ορεινότητα, νησιωτικότητα, μεθοριακότητα, δυσχερής προσπελασιμότητα).

Η θεσμοθέτηση μιας ΠΕΧΠ δύναται, να περιλαμβάνει χωρικές ρυθμίσεις, πρόγραμμα δράσης και μηχανισμό αυτοχρηματοδότησης. Αναλυτικότερα προσδιορίζει: (α) γενικές κατηγορίες χρήσεων γης, λειτουργίες και τομείς παραγωγής, (β) συντονισμένο πρόγραμμα μέτρων και έργων, κατά φάσεις και φορείς χρηματοδότησης, (γ) ειδικά καθεστώτα οικονομικής ενίσχυσης των επιχειρήσεων οι οποίες εγκαθίστανται σε αυτήν, κατά παρέκκλιση της ισχύουσας αναπτυξιακής νομοθεσίας μετά από κατάρτιση σχετικής μελέτης σκοπιμότητας και (δ) ανταποδοτικά τέλη στις δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσονται σε αυτήν, για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και έργων.

Το εργαλείο των ΠΕΧΠ διακρίνεται για τον σύνθετο, ολοκληρωμένο, χαρακτήρα του καθώς συνδυάζει ρυθμίσεις και δράσεις χωρικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα, δίνοντας τη δυνατότητα συνεργειών μεταξύ των οικείων πολιτικών. Οι προδιαγραφές σύστασης των ΠΕΧΠ, ωστόσο, δεν υφίστανται, με αποτέλεσμα το εργαλείο να μην έχει ενεργοποιηθεί.

Τα εργαλεία που παρουσιάστηκαν στην ενότητα αυτή απευθύνονται σε λειτουργικές χωρικές ενότητες με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και διακριτή ταυτότητα χωρίς απαραίτητα αυτές να προσδιορίζονται αυστηρά από διοικητικά όρια. Στην περίπτωση που εξετάζεται από το παρόν έργο αντικείμενο μελέτης θα μπορούσε να αποτελέσει η ευρύτερη περιοχή του Πάρνωνα.

